

SECOND CLASS REGISTRATION NUMER 7631 PUBLISH ED WEEKLY POSTAGE PAID AT TORONTO

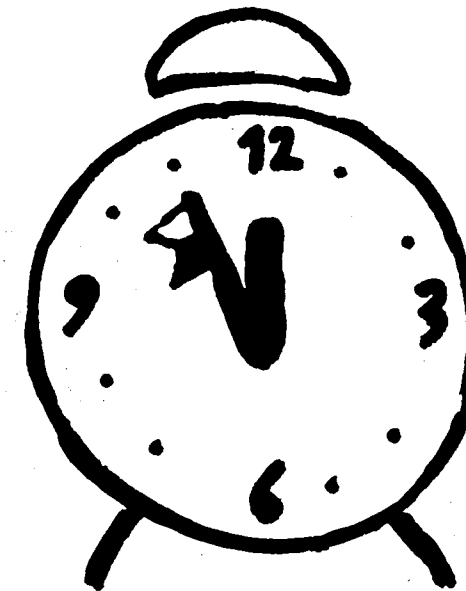
ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

Numer 83 • 1 czerwca 1989

Cena \$ 1.25

**nie śpij
bo cię
przegłosują**

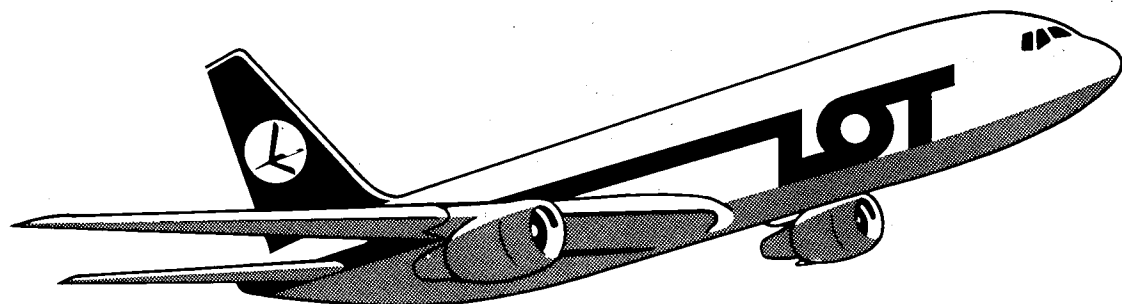
Warszawski Komitet Obywatelski

Solidarność

Solidarność

**Możesz lecieć do Warszawy
przesiadając się
w Amsterdamie, we Frankfurcie
lub nawet w Helsinkach.**

**Albo...
Możesz lecieć do Warszawy
bezpośrednio
LOT!**

**LOT to jedyne linie lotnicze
które łączą bezpośrednio
Kanadę z Polską.**

Od kwietnia bieżącego roku służyć Wam będzie:

- Samolot szeroko-kadłubowy BOEING 767
- Poraz pierwszy klasa business
- Filmy i muzyka stereo na pokładzie
- Zwiększona pojemność do przewozu cargo

Już dzisiaj zaplanuj podróż do Polski!

Twój agent podróży wraz
z Lotem zapraszają.

60 LOT
POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

SPIS TREŚCI

Andrzej Stawicki	COŚMY ZMALOWALI (ZDJĘCIE).....	3
	NASZYM ZDANIEM	4
	ŚWIAT	5
Zbigniew Farmus	OLIVER NORTH "CZUŁEM SIĘ JAK PIONEK"	6
	KANADA	8
	WIADOMOŚCI Z POLSKI	10
	KANDYDACI DO SEJMU I SENATU	12
Ewa Chwojko	WYWIAD ECHA: PIOTR SZCZEPANIK • DANUTA RINN	14
Leszek Szaruga	Z DYSTANSU	16
	ECHO POLECA	17
Zofia Bończa Tadeusz Pruss	WYBORCZA GONITWA MYŚLI	18
Dementi	KAMPANIA PO POLSKU (FOTOREPORTAŻ)	20
	JAK ZROBIĆ PIENIĄDZE W KANADZIE	22
	SZTUCZNA INTELIGENCJA	24
	OŁÓW - NIEBEZPIECZNY METAL	26
Dr. Lidia Dobosz	ZDROWIE	27
	HOROSKOP	28
	POLAK NIE ZGINIE • SPOD PARAGRAFU	29
	KRZYŻÓWKA • BRYDŻ • SZACHY	30
	KALENDARIUM	31
	WIADOMOŚCI SPORTOWE	32
	PANI NINA ODPOWIADA	35
Okładka	PLAKATY WYBORCZE KOMITETU OBYWATELSKIEGO "S"	

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus
dyrektor reklamy: Zdzisław Wójcik
dyrektor artystyczny: Stefan Siwiński

REDAKTORZY: Zbigniew Farmus
Wiesława Czapińska
Leszek Szaruga
Rafał Marszałek
Karolina Jankowska

dr Zofia Bończa
dr Krzysztof Ostaszewski
dr Lidia Dobosz
dr Jadwiga Górnicka
Halina Baranowska
Ewa Rewkowska
Elżbieta Wolska

WSPÓŁPRACUJĄ: prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S.Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Magda Czyżycka
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Lothar Herbst (Polska)
Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
Typesetting: Olimpia Orlewicz

ADRES POCZTOWY 51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
TEL. (416) 747-6034, **FAX:** (416) 748 8046

ADVERTISEMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00,
2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00,
Full page \$ 500.00, half page \$250.00,
JOB ADS FREE

SUBSCRIPTION półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

- Świat, Kanada
- Polska
- Z dystansu
- Listy z Piasków
- Czytane między wierszami,
Lektury nieobojętne
- Poradnia zaufania
- Pokochać kapitalizm
- Zdrowie
- Apteka natury
- Życie nie umierać
- Horoskop, kalendarium
- Polak nie zginie

SPLUKIWANIE KOMUNIZMU

Premier W. Brytanii Margaret Thatcher powiedziała 26 maja w Londynie, że Zachód jest obecnie świadkiem upadku ideologii komunistycznej oraz zbudowanych na niej reżymów totalitarnych. Wydarzenia w ZSSR, Polsce, ChRL i na Węgrzech - podkreśliła - nie pozostawiają żadnej wątpliwości, że mamy do czynienia z falą splukującą komunizm.

Ta trafna opinia jest wyrażana przez polityków i sowietologów już od kilkadziesiąt lat. Problem w tym, że komunizm, przechodząc przez różne kryzysy, niekiedy zmieniając to i owo, jak trwa, tak trwa.

Czy jest to jednak ten sam komunizm?

Czy Związek Sowiecki z Jelcynem i Sacharowem jako deputowanymi w Zgromadzeniu Deputowanych Ludowych jest tym samym Związkiem Sowieckim jaki znaliśmy z czasów Stalina, bądź Breżniewa? Czy Chiny z domagającymi się demokracji studentami są tymi samymi Chinami jakimi pamiętamy z czasów Mao Tse-tunga? Nie, nie są. Tak samo jak obecne Węgry ekszumuujące Nagy'ego bądź nadające oficjalnie jego przemówienie do narodu i świata w dniu inwazji sowieckiej w 1956 roku nie są tym samym co Węgry Kadara, a Polska obecna, nie jest tym samym co Polska Bieruta, Gomułka bądź stanu wojennego.

Świat komunistyczny poddany jest procesom zmian od dawna. Widać już, że dogorywa. W przypadku ustroju jednakże dogorywanie może się ciągnąć latami. Komunizm nie dotrwa do roku... tyle, że tego roku nikt nie potrafi podać. Trzeba się uzbroić w cierpliwość. Zwłaszcza gdy okazuje się, że po odwołaniu komunizmu następuje jego przytyk, a więc, gdy po odwołaniu następuje przytyk. Studenci chińscy, radykalni deputowani w ZSSR, 35% opozycja w Polsce są to wszystko cząstkowe zwycięstwa. Przygotowują one falę, która splukuje komunizm ostatecznie.

ŚWIATOWIT

WILSON POWINIEN POZOSTAĆ, SMITH ODEJŚĆ

Trzeba przyznać, że konserwatyści nie bronili się najlepiej przed atakami opozycji i krytyków za przecieki budżetu. Wyobrażam sobie, że gdyby po pierwszym przecieku wydali szybko odpowiednie oświadczenie, sprawa uciłaby już dawno. W sprawie drugiego przecieku wystarczyłby komunikat, iż RCMP prowadzi także śledztwo w tej sprawie. Bez tych posunięć rzecz się zagmatwała i zarówno Mulrooney jak i Wilson nie sprawili najlepszego wrażenia, broniąc się przed niewybrednymi atakami opozycji i prasy. Zły smak pozostał. Wilson nie może jednak paść kozłem ofiarnym afery przecieku. Pamiętajmy, że nikt nawet nie zasugerował, iż Wilson jest osobiście odpowiedzialny za przecieki.

Zadać ustąpienia Wilsona jest domaganiem się nazbyt surowej kary. Nie zasługuje na nią ani Wilson, ani społeczeństwo, które potrzebuje ministra finansów jego kalibru w celu doprowadzenia do porządku kanadyjskich spraw finansowych.

Inaczej widzę sprawę prokuratora prowincjonalnego w Ontario. Joan Smith powinna zrezygnować, a jeśli nie starcza jej poczucia honoru powinna zostać zwolniona przez premiera Petersona. Jeśli nawet jej przybycie na posterunek policji w Lucan nie wpłynęło na śledztwo, pierwszym obowiązkiem, jakiego oczekujemy od bezpośredniego zwierzchnika policji, jest niewpływanie na prowadzone przez policję śledztwo. Policja w tej mierze musi być całkowicie niezależna, a nam Polakom nie trzeba tłumaczyć jak mogą być podeptane prawa człowieka i obywatela, gdy policja nie może prowadzić śledztwa w sposób niezależny stosując się do dyrektyw czynników politycznych. Smith utrzymuje, że przybywając na posterunek w Lucan wystąpiła w charakterze prywatnego obywatela. Nie sposób zgodzić się z tym argumentem. Nie widzę możliwości, aby zwierzchnik policji mógł pojawić się na posterunku i zostać odebrany przez policjantów jako

prywatny obywatel jedynie. Przeciwno Smith przemawiają także okoliczności i przyczyny, dla których pojawiła się wśród funkcjonariuszy. Pomyślmy - zwierzchnik policji w Ontario przybywa o drugiej w nocy na posterunek, bo został zaarrestowany syn zaprzyjaźnionej rodziny.

Z.F.

COŚMY ZMALOWALI

Oto Echo w nowej szacie. Wprowadzie jeszcze nie całkiem kompletnej - przydałoby się lekko dopasować, trochę przyozdobić, ukryć wady figury. Wszystko przed nami. Ważne, że główne proporcje nie ulegną zasadniczym zmianom. 52 strony. Sporo miejsca na informacje, komentarze. Opasłe poradnictwo dla nowych i zasiedziały. Parę ładnych lub ciekawych zdjęć i grafik. Zawsze wywiad, felieton, częściej niż dotąd reportaż o naszym emigranckim życiu. Trochę rozrywki. Jakis śmieszny dowcip. Wszystko w nieco większym porządku, bowiem taki układ stron pozwala na wydłużenie czasu redakcyjnego.

Może parę słów o linii pisma, bo to nie podlega regułom szaty, czyli modzie. Pismo starać się będzie, zgodnie ze swą tradycją, prezentować różne poglądy, także niezgodne z opinią redakcji. Opinię redakcji będziecie mogli Państwo poznać na tej stronie. Zależy nam bardzo na ożywieniu problematyki kanadyjskiej, na większym uczestnictwie polskich emigrantów w tutejszym życiu politycznym i gospodarczym. Chcemy się podobać, ale nie za każdą cenę.

Maczelma

- Twardogłowi w kierownictwie chińskim skonsolidowali władzę i rozpoczęli czystkę funkcjonariuszy, którzy okazali sympatię wobec demonstrujących od 17 kwietnia studentów. Zwycięstwo twardogłowych na czele z Deng Xiaopingiem i premierem Li Pengiem zostało przypieczętowane przez prowincję, gdy 27 na 29 poparło stan wojenny w Pekinie. Maleje okazywane poparcie dla studentów. W marszu studentkim w Pekinie 28 maja wzięło udział, nie jak oczekiwano około 1 mln osób, lecz 80 tysięcy. Maleje również liczba studentów demonstrujących na Placu Niebiańskim. W mieście panuje napięta atmosfera, gdy ludność jest przekonana, że brutalny atak wojska i milicji może nastąpić w każdej chwili (nasz komentarz str.4).

- W Moskwie odbyło się pierwsze posiedzenie Zgromadzenia Deputowanych Ludowych. Częściowo wolne wybory do 2250-osobowego zgromadzenia odbyły się w marcu. Zgromadzenie wybrało sekretarza generalnego KPZS M. Gorbaczowa prezydentem Związku Sowieckiego (2123 głosy za, 87 przeciwko i 11 wstrzymujących się). Zgromadzenie wybrało także spośród deputowanych 542-osobową Radę Najwyższą - ciało ustawodawcze zgromadzenia. Do Rady Najwyższej nie zostali wybrani radykalni deputowani jak m.in. Andriej Sacharow i Borys Jelcyn. W Moskwie na Łużnikach 70 tysięcy zwolenników Jelcyna urządziło demonstrację, protestując przeciwko manipulacji głosami deputowanych. Do zgromadzonych przemówił A. Sacharow, który potępił władze, podkreślając, że manipulacja stanowi dowód, iż władza nadal nie ufa narodowi. Obrady inauguracyjne posiedzenia Zgromadzenia Deputowanych Ludowych miały miejscami burzliwy przebieg. Deputowani z republik bałtyckich zagrozili zerwaniem posiedzenia, niektórzy deputowani domagali się ustąpienia Gorbaczowa, a deputowani z Gruzji rozdawali ulotki domagające się niepodległości Gruzji (nasz komentarz str.4).

- Francja przyznała, że USA pomagają jej rozwijać broń nuklearną od 15 lat, podkreśliła jednakże, że francuskie siły nuklearne są w pełni niezależne.

- Partyzanci afgańscy rozpoczęli 27 maja kolejną ofensywę w celu zdobycia Dżalalabadu, trzeciego co do wielkości miasta afgańskiego, broniętego przez wojska reżymowe. Mudżahedini próbują zdobyć Dżalalabad od ponad trzech miesięcy.

- Władze szwedzkie oskarżyły 42-letniego Szweda Christera Petterssona o zamordowanie premiera Szwecji Olofa Palme. Palme został zastrzelony 28 lutego 1986 roku w Sztokholmie, gdy wracał wieczorem piechotą wraz z żoną z kina do domu.

- Cyklon w Bangladeszu i Indiach zabił ponad 60 osób. Ponad 2000 osób odniosło rany, około 1 mln osób straciło dach nad głową.

- Izraelscy osiedleńcy na Zachodnim Brzegu i w Strefie Gazy uniemożliwiają wojsku zakończenie powstania palestyńskiego - powiedział szef sztabu generalnego izraelskich sił zbrojnych, generał Dan Shomron. Dokonując po nocach aktów odwetowych na Palestyńczykach dolewają oliwy do ognia. Z kolei osiedleńcy oskarżają armię izraelską o niezdolność zakończenia powstania. Na okupowanych terytoriach mieszka 1,7 mln Palestyńczyków oraz 70 tysięcy izraelskich osiedleńców.

- Na posiedzeniu państw członkowskich NATO w Brukseli z okazji 40-lecia Paktu Północnoatlantyckiego prezydent Bush przedstawił plan redukcji wojsk w Europie zakładający w Europie tę samą liczbę żołnierzy po stronie NATO jak i Układu Warszawskiego.

- Rząd RPA zgłosił projekt poprawki do konstytucji umożliwiający prezydentowi mianowanie Murzynów członkami gabinetu. Partia Pracy (należą do niej głównie Mulaci) złożyła protest podkreślając, że nie może poprzeć projektu mianowania Murzynów do rządu w sytuacji, gdy zwyczajni Murzyni pozbawieni są praw ludzkich i obywatelskich.

- Podczas spotkania 42 państw francuskojęzycznych w stolicy Senegalu Dakarze prezydent Francji P. Mitterand

oznajmił, że Francja darowuje 3-mln dług, zaciągnięty przez kraje III Świata.

- Kilkaset tysięcy Gruzynów demonstrowało 26 maja w Tbilisi domagając się niepodległości dla Gruzji.

- Dwaj bracia przelecieli na dwóch superlekich samolotach nad Murem Berlińskim z Berlina Zachodniego do Berlina Wschodniego. Jeden z nich zabezpieczał akcję, drugi zaś zabrał do samolotu czekającego na nich brata. Braciom udało się szczęśliwie powrócić do Berlina Zachodniego. Akcja trwała około 20 minut. Jeden z braci uciekł do RFN w 1974 roku, drugi w 1983 roku - obecnie cała rodzina jest w komplecie.

- Parlament duński zalegalizował małżeństwa homoseksualne. Małżeństwa te otrzymały szereg praw jakie mają małżeństwa mieszane. Nadal jednak nie będą miały prawa adopcji i utrzymania ślubu w kościele luteranckim. Szacuje się, że w Danii jest około 10 tysięcy homoseksualnych par. Zwolennicy legalizacji twierdzili, że legalizacja związków homoseksualnych przyczyni się do ich stabilności i zapobiegnie rozszerzaniu się AIDS. Dania jest drugim krajem, który zalegalizował małżeństwa homoseksualne. W ubiegłym roku małżeństwa te zalegalizowała Szwecja.

- Lidze Arabskiej, podczas spotkania w Casablance, nie udało się zrealizować planu zakończenia wojny w Libanie. Syria nie wyraziła zgody na wystąpienie do Libanu 2000 oddziału arabskich sił pokojowych ani na wycofanie z tego kraju 40-tysięcznego kontyngentu wojsk syryjskich. Syria popiera wojnę domową w Libanie oddziały muzułmańskie, Irak popiera oddziały chrześcijańskie. Prezydent Iraku S. Hussein opuścił na znak protestu konferencję 22 członków Ligi Arabskiej.

- Władze brytyjskie wydalły czterech dyplomatów czeskosłowackich za działalność niezgodną z ich statusem. W odpowiedzi władze czeskosłowackie wydalły trzech dyplomatów brytyjskich i jednego brytyjskiego biznesmana.

- W ubiegły wtorek Polka Joanna Gupińska zdobyła w wyborach Miss Universum w Meksyku 4 miejsce.

OLIVER NORTH PRZED WYROKIEM

"Czułem się jak pionek w partii szachów rozgrywanej przez olbrzymów"

W ubiegłym miesiącu w Waszyngtonie po ośmiu tygodniach przewodu sądowego i 12 dniach debat ławy przysięgłych, 12 ławników - 9 kobiet i 3 mężczyzn, wszyscy Murzyni, uznało byłego pułkownika piechoty morskiej Olivera Northa, winnym trzech wykroczeń, uniewinniając go z 9 innych oskarżeń. Sędzia Gerhard Gesell wyda wyrok 23 czerwca. Teoretycznie Northowi grozi kara 10 lat więzienia i 250 tys. dol. grzywny (5 lat i 250 tys. dol. za okłamanie i oszukanie Kongresu, 3 lata i 250 tys. dol. za zmianę, ukrycie i zniszczenie dokumentów Rady Bezpieczeństwa Narodowego oraz 2 lata i 250 tys. dol. za przyjęcie nielegalnego podarunku - urzędnika alarmowego do swego domu wartości 13 800 dol.). Uważa się jednak, że sędzia Gesell wyda wyrok łagodniejszy (około 5 lat?), a ponadto North będzie apelował, tak, że zanim ewentualną decyzję podejmie Sąd Najwyższy sprawa potrwa jeszcze kilka lat.

PIONEK WYKONUJĄCY ROZKAZY

Podczas procesu North przyjął linię obrony subordynowanego oficera, wykonującego rozkazy swych przełożonych. "Czułem się jak pionek w partii szachów rozgrywanej przez olbrzymów" - zeznał North. Ławnicy uniewinniając Northa z 9 zarzutów wzięli to pod uwagę. Jeden z nich Earl Williams powiedział: "Uważam, że znajdowali się nad nim ludzie, którzy dali mu władzę czynienia wielu rzeczy, które zrobił, a gdy został złapany, nikt nie przyszedł mu z pomocą". Ławniczka Denise Anderson stwierdziła: "North był użyty i wykorzystany".

KTO POWINIEN STANĄĆ PRZED SĄDEM?

Gdy ława przysięgłych uznała Northa winnym trzech wykroczeń, prokurator John Kecker stwierdził, że decyzja ta ilustruje "zasadę iż żaden człowiek nie jest ponad prawem". Ale jeśli North

był tylko małym ogniwem afery irańskiej - co nie ulega najmniejszej wątpliwości - kto faktycznie powinien stanąć przed sądem? Nie brakuje poszlak wiodących na same szczyty. Charakterystyczne, że pewne dokumenty, mogące wyświetlić udział w sprawie byłego prezydenta Reagana bądź prezydenta Busha nie zostały włączone do materiałów procesowych, ani nie zostały udostępnione specjalnej komisji Kongresu wyjaśniającej aferę irańską.

NORTH ZDRADZONY?

Nie ma jeszcze przekonujących dowodów, aby stwierdzić, że North został przez swych przełożonych zdradzony. Zwłaszcza w świetle wypowiedzi prezydenta Busha z 9 maja, który wyraził się, iż chciałby, aby Northa oczyszczono ze wszystkich zarzutów. W 1988 roku podczas kampanii prezydenckiej Bush wielokrotnie wypowiadał nadzieję, że North nie zostanie uznany winnym. Jest wielce prawdopodobne, że takie stanowisko Busha zapowiada ulaskawienie Northa jeśli po wyczerpaniu wszystkich szczebli sądowych wcześniej któryś z sądów wyższej instancji nie uniewinni go.

A więc zdrada może jeszcze nie. Ale z pewnością North został opuszczony przez swych przełożonych. Zwłaszcza przez prezydenta Reagana, który mógł go obdarzyć immunitetem, co nie tylko uchroniłoby Northa, ale zapobiegłoby zupełnie niepotrzebnemu procesowi sądowemu.

Istnieje również możliwość, iż North odgrywa rolę kozła ofiarnego dobrowolnie po to, aby osłonić figury wyższe. Myśl tę nasuwa złożona podczas procesu wypowiedź byłego doradcy w Radzie Bezpieczeństwa Narodowego Vincenta Cannistravo, skierowana do ławy przysięgłych: "Nigdy nie będziecie mogli być pewni czy to co North mówi jest prawdą, fantazją, czy też celowym wprowadzaniem w błąd". Zwraca również uwagę fakt, iż North broniąc się nie wskazywał palcem ani prezydenta Reagana ani Busha. Przy założeniu, że

obydwaj mają o wiele więcej za uszami niż przyznają, zeznania Northa mogłyby być dla nich druzgocące.

SĘDZIA GESELL I ŁAWNICY

Renomowany profesor prawa L. Tribe z Uniwersytetu Harvardzkiego powiedział, że Gesell poprowadził proces z isticie salomonową mądrością. Profesor prawa P. Rothstein ocenił proces jako uczciwy i sprawiedliwy. Można mieć spore co do tego zastrzeżenia.

Gesell instruując ławników poszedł za daleko próbującich przekonać, że całkowita wina spada na Northa, gdyż nikt nie ma uprawnień nakazujących łamanie prawa, wobec powyższego North działał na własną rękę.

Gesell poprowadził proces pomimo tego, iż wiedział, że pewne kluczowe dokumenty dla podjęcia sprawiedliwego wyroku są i będą niedostępne ze względu na ich tajność.

Wreszcie Gesell odmówił obrońcy Northa B. Sullivanowi powołania na świadka byłego prezydenta Reagana. Któż w końcu mógłby być bardziej kluczowym świadkiem?

Sporne jest także odrzucenie przez Gesella argumentu obrony, że pokazywana na żywo w telewizji przesłuchania Northa i innych przed komisją Kongresu d/s afery irańskiej, wykluczają uczciwy i sprawiedliwy proces.

Przeciwnie Gesell zarządził powołanie ławy przysięgłych, składającej się z osób, które przesłuchań tych nie śledziły i nie miały wyrobionej opinii o Northie. Takie kryterium jest w rzeczy samej stronnicze. Ludzie, którzy nic bądź prawie nic o tych sprawach nie wiedzieli są albo ociężały umysłowo albo nie ich nie obchodzi polityczna rzeczywistość. Tacy ludzie jako ławnicy nie będą właściwie odzwierciedlać typowych uczuć, nastrojów i opinii narodu amerykańskiego.

NARÓD ZA NORTHEM

Miliony Amerykanów nadal kochają

Oliver North wraz z żoną Betsy opuszczają gmach sądu w Waszyngtonie

Northa. Podczas procesu przed gmachem sądu w Waszyngtonie demonstrowali jego zwolennicy, domagając się uniewinnienia Northa i wskazując na absurdalność samego procesu. Przeprowadzony na początku maja przez "Newsweek" sondaż opinii publicznej wykazał, że 72% Amerykanów uważa, iż North nie powinien być skazany na więzienie, 51% iż Bush powinien go ulaskawić, a 47% iż North jest nadal bohaterem-patriotą. Amerykanie w przeważającej większości uważają także, że proces Northa wykazał, że zarówno Bush jak i Reagan byli o wiele mocniej uwikłani w aferę irańską niż przyznają.

PO CO TEN PROCES?

Sondaż "Newsweeka" wykazał także, że aż 46% Amerykanów uważa, iż proces Northa nie powinien w ogóle się odbyć. Zgadzam się z tym stanowiskiem.

Supermocarstwo wolności i demokracji nie powinno stawiać przed sądem człowieka za to, że walczył z komunizmem podjął się wbrew Kongresowi pewnych tajnych akcji pomocy dla nikaraguańskich partyzantów. Kongres USA nie zawsze podejmuje najszybsze decyzje. Czasami podejmuje decyzje wyraźnie szkodliwe dla walki z komunizmem. North znalazł się między Scyllą władzy ustawodawczej a Charybdą władzy administracyjnej i własnych przekonań, zgodnych z poleceniami przełożonych. Wskazuje to na to, że istnieje potrzeba bardziej plastycznego prawa, ujmującego stosunki władzy wykonawczej i ustawodawczej w kontekście niektórych delikatnych spraw politycznych. W końcu Stany Zjednoczone prowadzą tajne operacje. Kongres o nich nic nie wie, albo je toleruje, gdyż jest oczywiste, że są sprawy, które muszą być tajne.

Proces Northa nie może być procesem czysto legalnym. Jest to proces przede wszystkim polityczny. Jest on także ilustracją amerykańskiego sumienia. Pokazuje, że jest w Stanach Zjednoczonych sporo sił, którym walka z komunizmem jest obojętna bądź są jej wrody.

ZBIGNIEW FARMUS

J.Appleby oraz J.Marès zostali oskarżeni o posiadanie skradzionej własności. McCuaig jest pracownikiem rządowej drukarni, Belisle jest pracownikiem firmy, która usuwa śmieci z pomieszczeń rządowych. (Nasz komentarz str. 4).

Środki masowego przekazu w Ontario odnotowały powszechne żądanie mieszkańców prowincji, aby prokurator prowincjonalny w Ontario Joan Smith ustąpiła ze stanowiska. Rezygnacji Smith żąda także opozycja w prowincjonalnym parlamencie. Opozycja zażądała także od premiera Petersona zwolnienia Smith ze stanowiska. Peterson odmówił. 9 kwietnia o 1.40 po północy Smith przybyła na posterunek prowincjonalnej policji (OPP) w Lucan (na płn. od London), dowiadując się o aresztowanie syna przyjaciela jej męża, gdyż jak twierdzi, otrzymała telefon informujący ją o rzekomym pobiciu zaaresztowanego na posterunku. Smith utrzymuje, że udała się na posterunek, gdyż wiedziała, że rodziców zaaresztowanego nie ma w domu. Jednakże w dwie godziny potem zadzwoniła na posterunek, aby sprawdzić jak sprawy wyglądają, pomimo tego, iż wiedziała, że rodzice zaaresztowanego są już w domu. Smith podkreśliła, że chciała się po prostu dowiedzieć jak sprawa wygląda i wystąpiła na posterunku wyłącznie w roli normalnego obywatela. OPP podała, że wizyta Smith na posterunku w Lucan oraz następujący po niej telefon nie wpłynęły na śledztwo. Jednakże Związek Policjantów Ontaryjskich wydał oświadczenie, że Smith przybywając na posterunek, podjęła niestuszną decyzję i zażądała przeprowadzenia niezależnego dochodzenia w tej sprawie. Policjanci z posterunku w Lucan podali, że zaaresztowana osoba szantażowała jednego z policjantów swą znajomością prokuratora prowincjonalnego oraz wyrzuceniem go z pracy, jeśli pozostanie zatrzymana w areszcie. (Nasz komentarz str. 4).

RCMP podała, że w Kanadzie rośnie liczba osób zażywających stale bądź sporadycznie narkotyki oraz ilość narkotyków, zwłaszcza zaś kokainy. Prokurator generalny Pierre Blais podał, że epidemiczną postać zaczyna przybierać zażywanie "crack" - najtańszej, a zarazem najbardziej niebezpiecznej dla zdrowia i społeczeństwa postaci kokainy. Przoduje tutaj Metro Toronto, lecz inne większe miasta kanadyjskie są również zagrożone. W 1987 roku poniosły śmierć w Ontario na skutek zażywania narkotyków 94 osoby, większość w Toronto. Policja odnotowuje od kilku lat stały wzrost liczby przypadków śmiertelnych z powodu zażywania narkotyków oraz liczby przestępstw związanych z narkotykami.

Dr. Jamie Astaphan, lekarz Johnsona, powiedział Komisji Dubina, że Johnson zażywał sterydy i inne środki dopingujące od dawna, na długo przed tym jak zwrócił się do Astaphana o pomoc. Astaphan podkreślił także, że Johnson świetnie wiedział, co to są środki dopingujące, jak działają, jakie są ich skutki uboczne oraz to, że są nielegalne. Był jednak przekonany, tak jak pozostali sportowcy z grupy Francis, że bez dopingu nie można być w czołówce światowej. Astaphan ujawnił także, że w kilka minut po tym jak Johnsonowi odebrano złoty medal olimpijski on sam, Johnson, trener Francis oraz przedstawiciel sprintera L.Heidebrecht zebrali się razem w hotelu w Seulu, aby naradzić się jaką przyjąć taktykę wobec dyskwalifikacji. Grupa umówiła się, że będzie zaprzeczać, iż Johnson brał kiedykolwiek środki dopingujące. Według Astaphana Johnson ochoczo przystał na tę taktykę. Astaphan powiedział także, że Johnson po utracie medalu, opuszczając hotel w Seulu, rzucił w gniewie na podłogę swój kanadyjski strój reprezentacyjny przyrzekając, że nigdy więcej nie będzie repre-

zentował Kanady. Astaphan podniósł ubranie i przechowuje je do dzisiaj. Powiedział on komisji, że Johnson może odebrać od niego strój, kiedy będzie gotów, aby ponownie reprezentować Kanadę.

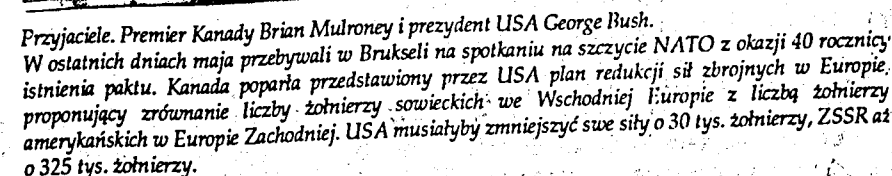
Prowincjonalne wybory na Wyspie Księcia Edwarda wygrała Partia Liberalna, zdobywając 30 miejsc w 32-osobowym parlamencie. 2 pozostałe miejsca zostały wygrane przez Partię Postępowo-Konserwatywną. 44-letni premier Joe Ghiz został ponownie wybrany w okręgu wyborczym Charlottetown. Przywódca NDP Jim Mayne oraz przywódca torysów Mel Gass przegrali w swych okręgach wyborczych. Premier Ghiz powiedział, że drugoczęść zwycięstwo Partii Liberalnej śle właściwy sygnał do rządu federalnego. Partia Postępowo-Konserwatywna wyjaśniła swą klęskę niepopularem w prowincji budżetem federalnym. Socjaliści nigdy nie mieli posła w prowincjonalnym parlamencie. Na liberałów głosowało 61% wyborców, na konserwatystów - 36%, a na socjalistów - 3%.

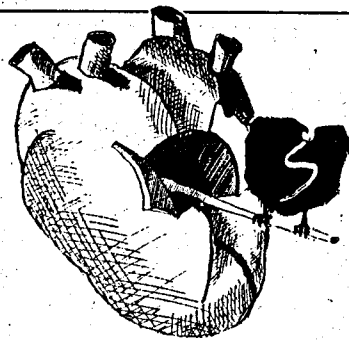
Partia Liberalna w Quebecu podała, że w przyszłej kampanii wyborczej ideę naboru do prowincji większej liczby francuskojęzycznych imigrantów uczyni jednym z podstawowych elementów swej platformy wyborczej. Liberalowie planują zwiększenie liczby imigrantów do Quebecu z obecnego poziomu 28 tys. rocznie do 40 tys. w roku przyszłym. Jednocześnie liberalowie podali, że zwiększą swe poparcie dla instytucji anglojęzycznych w prowincji, gwarantując pieniądze na ich utrzymanie i rozwój, wzmocnią szkolnictwo w języku angielskim oraz będą popierać zatrudnienia i awanse niefrankofonów.

Kanadyjska Konferencja Biskupów Kościoła Katolickiego wydała oświadczenie "Prawa narodu palestyńskiego", w którym domaga się wysłuchania głosów opresjonowanych Palestyńczyków, podkreślając, że Palestyńczycy mają prawo do ojczyzny. Biskupi apelują do rządu w Ottawie o podjęcie rozmów z Organizacją Wyzwolenia Palestyny oraz innych kroków dyplomatycznych, mogących pomóc w rozwiązaniu konfliktu. Biskupi potępiłi także represje stosowane wobec Palestyńczyków na okupowanych terytoriach przez izraelskie siły zbrojne. Wezwali rząd izraelski do zmodyfikowania stanowiska w celu osiągnięcia trwałego pokoju, opartego o sprawiedliwość i pojednanie, a państwa arabskie do uznania praw Izraela do egzystowania w pokoju w ustalonych granicach. Biskupi wyjaśnili, iż zabrali głos obecnie, gdyż trwające na okupowanych terytoriach powstanie ludowe oznacza nową fazę konfliktu palestyńsko-izraelskiego. Oświadczenie zostało podpisane przez arcybiskupa Halifaxu Jamesa Hayesa, przewodniczącego konferencji. Les Scheininger, prezes Kongresu Żydów Kanadyjskich, wyraził głębokie zainteresowanie kongresu raportem, zwracając uwagę, że sam tytuł raportu zawiera wewnętrzną sprzeczność, odwracając uwagę od założonego celu jakim jest osiągnięcie pokoju na Środkowym Wschodzie. Scheininger poparł apel biskupów o

zakończenie przemocy, dodając, że winę za tragiczne straty ludzkie ponosi przemoc stosowana przez Arabów. Z zadowoleniem przyjął apel biskupów do państw arabskich o uznanie prawa Izraela do egzystencji. Zaznaczył jednakże, że na oświadczenie biskupów katolickich trzeba patrzeć w świetle nieutrzymywania przez Watykan stosunków dyplomatycznych z Izraelem.

Sąd Najwyższy podtrzymał wyrok skazujący wobec R. Mohla, z Hudson Bay w Saskatchewan za prowadzenie pojazdu po pijanemu w 1984 roku. Prowincjonalny Sąd Apelacyjny uniewinnił Mohla w 1987 roku, orzekając iż Mohl był nazbyt pijany, aby mógł zrozumieć, iż policja poinformowała go, że ma prawo skontaktowania się z adwokatem. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Saskatchewan poinformowanie Mohla o jego prawach przez funkcjonariuszy RCMP, wiedzących o tym, że jest on za bardzo pijany, aby cokolwiek zrozumieć, pogwałciło prawa Mohla, zagwarantowane w kanadyjskiej konstytucji. Sąd Najwyższy podtrzymując decyzję sądu pierwszej instancji orzekł, że w przypadku pijanego kierowcy, nie będącego w stanie zrozumieć co się do niego mówi, ograniczenie praw konstytucyjnych ma głębokie uzasadnienie, gdyż leży to w interesie bezpieczeństwa publicznego oraz w interesie wymogów wykonywania prawa.

22 - 30 maja

Ubogi rynek mieszkaniowy w Polsce przyciąga zagranicznych kontrahentów. Oto największa zachodniemiecka firma Kampa zaczęła od przyszłego miesiąca montować domy w Polsce. Na początek Warszawa i Katowice. Oczywiście wszystko za waluty wymienialne. 300 dol. USA za 1 metr kwadratowy.

Podpisano umowę o rozgraniczeniu szelfu kontynentalnego. Zaledwie 8 godzin trwała wizyta Wojciecha Jaruelskiego w, jak to się zwykło mówić, "bratniej" NRD. Spór pomiędzy Polską a NRD zatajany przed społeczeństwem trwał już ponad 11 lat. Chodziło o obszar morski w Zatoce Pomorskiej. Nareszcie jednostki polskie będą mogły pływać bez przeszkód do Szczecina i Świnoujścia na morze otwarte. W ubiegłym roku doszło do takiego zaostrożenia konfliktu, że kanał był praktycznie nieczynny. Niemieckie okręty wojenne nie dopuszczały polskich pogłębiarek.

Szykuje się nowy projekt w dziedzinie gospodarki. Projekt zrewiduje m.in. stopniowe podwyżki opłat za mieszkania i dojście w 1995 roku do tzw. czynszu ekonomicznego.

Na spotkaniu z dziennikarzami minister Oleksy poinformował, że wśród istniejących napięć na tle płacowym nie tylko w zakładach pracy, ale w całych branżach - rząd nie będzie stroną w konfliktach płacowych.

Zachodniemiecka firma z Hamburga zaproponowała władzom miasta Sopot wybudowanie 5-gwiazdkowego hotelu o najwyższym światowym standardzie. Sprzeciwili się temu projektowi architekci i konserwatorzy, którzy skrytykowali usytuowanie hotelu, co pociągnęłoby zniszczenie nadmorskich obszarów zielonych. Jak również sprzeciw budzi ten zapis w umowie, który mówi, że hotel przez 20 lat służyłby wyłącznie gościom zagranicznym, a dopiero po tym terminie przekazany zostałby na własność władzom miasta.

Sejm PRL na swoim 49 posiedzeniu uchwalił absolutorium dla rządu. Uchwalono także prawo o sądach gospodarczych i o notariacie. Być może znów powrócą dobre tradycje instytucji prywatnego notariusza. Uchwalono także ustawę o przywracaniu do pracy: "O szczególnych uprawnieniach niektórych osób do ponownego nawiązania stosunku pracy. Dotyczy to tych, którzy po 13 grudnia 1981 roku utracili pracę za działalność związkową". Na razie jest to ustawa. Jak będzie w praktyce - czas pokaże. Jeden z posłów poruszył też drastyczną sprawę złota i cennych przedmiotów pochodzących z Funduszu Odbudowy Narodowej. Do dziś nie wiadomo co się z tym stało. Zażądano definitywnego wyjaśnienia tej sprawy bulwersującej społeczeństwo.

26.V Sąd Wojewódzki w Warszawie zarejestrował Stowarzyszenie Żołnierzy AK. Stowarzyszenie zamierza utworzyć Fundację Armii Krajowej, z funduszy której powstanie w Warszawie Muzeum Armii Krajowej.

Tygodnik "Moskowskie nowosti" opublikował artykuł: "Katyń - potwierdzić albo zdementować". Jest to pierwsza tego rodzaju publikacja w radzieckiej prasie i wywołała wśród czytelników zrozumiałe zainteresowanie.

Lech Wałęsa spotkał się 20 maja z przedstawicielami Węgierskiej Ligi Niezależnych Związków Zawodowych. Na Węgrzech powstał Związek o nazwie "Solidarność robotnicza". W najbliższym zjeździe tego Związku wezmą udział przedstawiciele NSZZ "Solidarność". Lech Wałęsa został zaproszony do odwiedzenia Węgier.

Na terenie stoczni im. Lenina w Gdańsku odbył się wiec protestacyjny przeciwko jej zamknięciu. Skandowano: "Lenin wasz - stocznia nasza". Przewodniczący "S" Alojzy Szablewski stwierdził, iż decyzja o zamknięciu stoczni ma charakter wyłącznie polityczny, a mienie stoczni jest obecnie dewastowane. Lech Wałęsa oświadczył, że stocznia musi być uratowana.

Członkowie ruchu "Wolność i Pokój" zwrócili się do Lecha Wałęsy listem oficjalnym, w którym to podają w wątpliwość jego udział w oficjalnej organizacji pokojowej. Ich zdaniem, Ogólnopolska Koalicja Pokoju jest w dalszym ciągu instytucją fasadową, a udział w niej Lecha Wałęsy uwiarygodnia jej istnienie.

Bronisław Geremek otrzymał 22 maja tytuł profesora nadzwyczajnego.

W całym kraju odbyły się uroczyste procesje Bożego Ciała. W Warszawie - jak zwykle - procesja przeszła z Katedry na Krakowskie Przedmieście. Homilię wygłosił Prymas Polski Kardynał Józef Glemp, który powiedział m.in.: "Wiemy, że w kłopotach jest młodzież, zwłaszcza młodzież studencka. Chcemy objąć ją naszą troską i naszą modlitwą, żeby młodzież nie wychodziła z tych dni próby zgorzknienia".

Są już pierwsze ustalenia dotyczące masowych grobów w Otwocku. Pielęgniarka Maria Grześkiewicz, która w owych latach (1945-47) pracowała w Szpitalu w Otwocku twierdzi, iż w tej wspólnej mogile leżą niemieccy jeńcy zmarli na tyfus, żołnierze AK i cywilni kolaboranci z lat okupacji. Była ona świadkiem wielu zgonów. Szpital ów był swoistą "wykańczalnią". Twierdzi, iż ówczesnej ekipie lekarskiej udało się uratować pewną liczbę akowców i wywieźć ich poza teren szpitala. Jak dotychczas wydobyto szczątki 400 osób. Brak jakichkolwiek ubrań lub przedmiotów utrudnia identyfikację. Ofiary grzebano nago.

NOWINY WYBORCZE - W SKRÓCIE

W trzeciej dekadzie czerwca złoży w Warszawie wizytę I sekretarz KCKP Litwy.

Sąd Najwyższy rozpatrzył rewizję nadzwyczajną byłych działaczy PSL Franciszka Słowika (10 lat więzienia) oraz Jana Siepietowskiego (6 lat więzienia). Stwierdzono, iż w aktach sądowych sądy wojskowe z lat 40-tych i 50-tych naruszyły zasady praworządności. Obu zrehabilitowano.

W Krakowie trwają festiwale filmów krótkometrażowych. 29 konkurs polski i 26 międzynarodowy. W konkursie międzynarodowym bierze udział 58 filmów reprezentujących 21 kinematografii. Wytwórnia Filmów Dokumentalnych w Warszawie pokaże filmy zdjęte z półek.

W Tel Awiwie powstało przedstawicielstwo P.O.ORBIS.

W Warszawie powstało Towarzystwo Polsko-Jydowskie. Przewodniczącym Komitetu Założycielskiego wybrano ministra kultury i sztuki Lucjana Motykę.

Z okazji 30-lecia Teatru Laboratorium Jerzego Grotowskiego w dniach 19-22 maja br. odbyło się w Jeleniej Górze sympozjum poświęcone pamięci tego światowej sławy teatru i jego spuściznie we współczesnej polskiej sztuce.

CENY

Garnitur męski - 200 tys. zł. Mundur żołnierza radzieckiego z Afganistanu (bez butów) - 100 tys. zł. Bilet na Stevie Wondera 4500 zł. (najtańszy). Kurs dolara USA - 3800 zł. Marka zachodniemiecka podskoczyła 1 DM - 1050 zł. W transakcjach przewyższających 100 dol. USA można uzyskać cenę podwyższoną o 50 zł. Mają pojawić się maliny. 5000 zł. kilo. W podobnej cenie truskawki. Proteza u prywatnego dentysty - ponad 100 tys. zł. Puszka coca-coli 3 tys. zł. Telewizor "Helios" - 995 tys. zł. Pensja młodego nauczyciela - 50 tys. zł.

Kandydat na posła Andrzej Łapicki odmówił spotkania telewizyjnego z Jerzym Urbanem - jego kontrkandydatem na liście wyborczej. Wyznał, iż go po prostu nie interesuje.

Dzień 25 maja - Boże Ciało - był dniem bez kampanii wyborczej.

Według szacunku "Solidarności" 60% uprawnionych do głosowania deklaruje swój udział w wyborach.

Towarzystwo "Polonia" wystosowało list do kandydatów na posłów i senatorów, w którym zwraca uwagę na wnikiwsze niż dotychczas zajęcie się uchodźstwem polskim na Wschodzie i na Zachodzie.

W Częstochowie na fotel senatora kandyduje z listy rządowo-koalicyjnej Andrzej Bilik - wieloletni korespondent telewizji polskiej w Paryżu. Wszystkie spotkania z nim w częstochowskich zakładach odbywają się w godzinach pracy. Dyrektor jednej ze szkół powiedział szeszonemu kandydatowi, że nie byłoby na wiecu nikogo, gdyby nie postarano się o publiczność.

W Wałbrzychu pojawiły się fałszywe plakaty i ulotki wyborcze niby solidarnościowe, a szkalujące kandydatów na posłów i senatorów.

W Szwecji "Gazeta Wyborcza" przedrukowywana jest na powielaczu.

Wicedyrektor Zakładów "Polam" w Częstochowie zwrócił się do wydziału handlu o zezwolenie na zakup następujących artykułów: 5 kg kawy prawdziwej, 10 kg szynki, 5 kg cukru, 1 kg herbaty. Artykuły te - wg niego - niezbędne są dla wykarmienia Komisji Wyborczej.

"Do liczenia głosów, i tak dam swoich ludzi, bo zawsze tak robiłem", oświadczył dyrektor Przedsiębiorstwa "Zielen Miejska" w Szczecinie. Coż, przyzwyczajenie to druga natura.

W Białej Podlaskiej Komitet Obywatelski "S" złożył do Kolegium do spraw wykroczeń wniosek o ukaranie sekretarza partii za zrywanie plakatów wyborczych "Solidarności".

Kandydat na senatora i komendant Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Dęblinie obiecał na spotkaniu wyborczym w Fabryce Samochodów Osobowych, iż wystąpi o zmianę patrona szkoły. Z Janka Krasickiego na Żwirki i Wigury.

W Szczecinie do "Gazety Wyborczej" skierowanej do budek Ruchu dołączono instrukcję, że należy numer oddać w ramach tzw. zwrotów. Zrobiła się afera. "Ruch" stwierdził, że nastąpiła pomyłka. Zwrotów nie było.

Konfederacja Polski Niepodległej podała ostateczną listę swoich kandydatów do Sejmu i Senatu, którzy spełnili wymagania stawiane przed kandydatami przez obowiązującą ordynację wyborczą.

Lista kandydatów KPN na SENATORÓW: z Bydgoszczy - Tadeusz Jacudowicz, z Kielc - Maria Grcar, z Krakowa - Stanisław Janik-Palczewski, z Krakowa - Maria Holfeier, z Łodzi - Andrzej Ostoja-Owsiński i Marian Misiański. Lista kandydatów KPN na POSŁÓW DO SEJMU: z Katowic - Barbara Czyż, z Sosnowca - Piotr Matusiak, z Chorzowa - Adam Słomka, z Warszawy Pragi Południe - Wojciech Gawkowski, z Łodzi - Andrzej Terlecki, z Lublina - Dariusz Wójcik, z Andrychowa - Zygmunt Lenyk, z Andrychowa - Ryszard Gitis, z Kielc - Arthur Then, z Kielc - Grzegorz Hajdarowicz, z Krakowa - Leszek Moczulski, Ryszard Bocian, Barbara Billik, Andrzej Izdebski, z Poznania - Wojciech Pegiel, Maciej Urbański, z Grudziądza - Krzysztof Król, z Wrocławia - Antoni Lenkiewicz.

KPN nie wysunęła kandydata na Okręg Warszawa Śródmieście, na który głosować mają Polacy mieszkający za granicą.

SENAT

WITOLD TRZECIAKOWSKI

Urodzony w 1926 r. w Warszawie, tajną maturę uzyskał w Liceum im. Jana Zamoyskiego. W Powstaniu Warszawskim był żołnierzem batalionu „Gustaw” i jako wolontariusz brał udział w osłonie odwrotu powstańców ze Starówki, został wtedy ranny. Jest jednym z nielicznych uczestników, którzy przeżyli tę akcję.

Odznaczony Krzyżem Walecznych. Po wojnie studiował w Szkole Głównej Handlowej (później SGPiS) równocześnie odbudował i uruchomił założoną przez ojca fabrykę wyrobów metalowych „Podkowiak” w Szydłowcu. Zorganizował Stowarzyszenie Prywatnych Wytwórców Wyrobów Metalowych, którego produkcja dawała licząc się procent eksportu ówczesnego przemysłu polskiego. Nacjonalizacja przemysłu pozbawiła go fabryki, a reforma rolna - rodzinnego folwarku. Aresztowany na krótko w roku 1950 jako były akowicz. Po wyjściu z więzienia, po wielu staraniach otworzył przewód doktorski i zdobył pracę zgodną z wykształceniem.

W 1957 roku, jako jeden z pierwszych, otrzymał stypendium Forda, które umożliwiło mu studia ekonomiczne w Harvard University (USA). Po powrocie do kraju podjął pracę w Ministerstwie Handlu Zagranicznego, gdzie był współorganizatorem Instytutu Konjunktur i Cen. Niezależna postawa, jaką reprezentował, uniemożliwiła mu awansowanie powyżej stanowiska wicedyrektora (krótki okres „dyrektorowania”

SENAT

ANNA RADZIWIŁŁ

Nauczycielka. Jeśli kiedykolwiek zastanawiałeś się jaki człowiek powinien uczyć Ciebie lub Twoje dziecko, myślałeś o niej. Mając dwadzieścia lat, jeszcze w trakcie studiów rozpoczęła pracę jako nauczycielka historii w Liceum im. Lelewela na Żoliborzu. Tam też przepracowała następne dwadzieścia dwa lata życia. Od 1982 roku uczy w Liceum im. Zamoyskiego. Za rok przechodzi na emeryturę. Zawsze związana ze szkołą, uwielbiana przez młodzież, prowadziła też pracę naukową. W 1966 roku obroniła pracę doktorską na temat ideologii wychowawczej sanacji. Jeszcze przed 1980 rokiem aktywnie uczestniczyła w życiu kultury

niezależnej. Była autorką napisanej dla TKN książki o ideologii wychowawczej w Polsce lat 1948-1956. W sierpniu 1980 roku wstąpiła do Solidarności; po 13 grudnia dla Zeszytów Edukacji Narodowej napisała niezwykle ważną rozprawę „Rozważania o postawach polskiego społeczeństwa” oraz opracowała szereg „Zeszytów tekstów źródłowych do dziejów PRL 1956-1970”. W czasie stanu wojennego uczestniczyła w pracach Prymasowskiej Rady Społecznej, służąc jej cenniejszymi uwagami na temat stanu edukacji w Polsce.

Nie czuje się zawodowym politykiem. W swych poglądach wielką uwagę przywiązuje do umiejętności kompromisu.

SENAT

WŁADYSŁAW FINDEISEN

Urodzony w 1926 r. w Poznaniu, absolwent Liceum im. St. Staszica w Warszawie. Jako żołnierz AK uczestniczył w Powstaniu Warszawskim. Do maja 1945 r. przebywał w obozie jenieckim w Niemczech. W latach 1945-1949 studiował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej. Od młodych lat wykazywał szczególne zdolności, dzięki którym doktoryzował się mając 28 lat, w wieku 36 lat otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 45 roku życia był już profesorem zwyczajnym i członkiem - korespondentem Polskiej Akademii Nauk. Od 1955 roku kierował Katedrą Automatyki, od roku 1970 - Instytutem Automatyki PW. Wybrany w demokratycznych wyborach na rektora Politechniki Warszawskiej w roku 1981 oraz - ponownie - w 1984, odwołany został z tego stanowiska w listopadzie 1985 roku przez ministra Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Techniki.

Specjalnością naukową prof. Findeisena jest automatyka, a zwłaszcza teoria i zastosowanie hierarchicznych układów sterowania. Jest autorem około 100 artykułów oraz kilku książek, w tym tłumaczonych na języki obce. Był promotorem 37 doktorów, z których połowa jest obecnie docentami, a kilku profesorami. Prof. Findeisen

SEJMU

ANDRZEJ ŁAPICKI

Aktor, reżyser, pedagog. Urodzony w Rydze w 1924 roku, warszawiak od 1925 roku. Absolwent Liceum im. Stefana Batorego. Uczestnik Powstania Warszawskiego i aktor teatru żołnierskiego Biura Informacji i Propagandy KG AK. Profesor zwyczajny sztuki teatralnej. Żonaty, dwoje dzieci: Grzegorz (prof. fizyki w USA) i Zuzanna Olbrychska (romanistka), dwoje wnuków.

A. Łapicki w 1981 roku został pierwszym demokratycznie wybranym rektorem PWST, jako członek Rady Rektorów aktywnie uczestniczył w mediach w czasie strajków studenckich. W stanie wojennym bronił szkoły i studentów przed represjami. Do Solidarności należy od 1980 roku. W 1986 r. powołany został do Rady Prymasowskiej. Jest członkiem Komitetu Obywatelskiego.

„Praca da chleb, a prawo wolność bo wolność będzie prawem, a prawo wolnością”.

otrzymał indywidualną Nagrodę Państwową II stopnia w dziedzinie nauki, a w roku 1984 doktorat honoris causa City University w Londynie. Pełnił wiele funkcji naukowych poza uczelnią, pracował lub był wykładowcą na uczelniach w USA, RFN, Austrii, Włoszech i Wielkiej Brytanii.

W roku 1981 jako rektor Politechniki Warszawskiej prof. Findeisen był aktywnym uczestnikiem Konferencji Rektorów oraz brał udział w licznych negocjacjach i mediacjach, związanych z konfliktami w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu oraz Wyższej Szkole Pożarnictwa w Warszawie. Podczas stanu wojennego odegrał istotną rolę w chronieniu studentów PW przed skreśleniami oraz pracowników uczelni przed represjami. Od czerwca 1986 roku jest członkiem i przewodniczącym Prymasowskiej Rady Społecznej.

Prof. Władysław Findeisen jest żonaty, ma troje dzieci. Wolny czas przeznacza najczęściej na czytanie. Lubi literaturę faktu, zwłaszcza związaną z najnowszą historią Polski i drugą wojną światową. Jego zainteresowania historyczne wsparte są aktywną działalnością społeczną jako Przewodniczącego Komitetu Opieki nad Grobami Żołnierzy AK Batalionu „Żośka”.

Głosowanie Polaków na kontynencie amerykańskim odbędzie się 3 czerwca w godzinach od 6 rano do 10 wieczór w placówkach dyplomatycznych PRL w Ottawie, Montrealu i Toronto. Adres w Toronto: 2603 Lakeshore Blvd. West. Na głosowanie trzeba się zgłosić z dowodem tożsamości uznawanym przez PRL. Może to być ważny lub nieważny paszport polski. W wypadku braku dokumentu trzeba przyjść z dwoma świadkami posiadającymi taki dokument. Głosować na Okręg 1 mogą wszyscy, którzy posiadają polskie obywatelstwo, z czego wynika że głosować nie mogą ci, którzy otrzymali zgodę na zmianę obywatelstwa, lub inaczej, rzekli się, a także ci, którym odebrała je Rada Państwa. Podczas głosowania obecni będą nadzorujący komisje wyborcze mężowie zaufania. Ich obecność zagwarantowana jest w Toronto. W ostatnim momencie rozstrzygnie się czy będą obecni w Ottawie i w Montrealu. Wyborcy otrzymają kilka kart. Z listą krajową (35 nazwisk) mandatem nr 1 do Sejmu, mandatem nr 2 oraz listą do Senatu. Jeżeli chcemy żeby wygrali kandydaci K.O. „S” głosujemy pozostawiając na tych listach tylko ich nazwiska (życiorys obok). Pozostałych skreślamy każdego z osobną poziomą linią. W sumie do wykonania mamy 70 kresek! Oto część list z wyjątkiem listy krajowej (rządowej) i mandatu nr 1. Lista ta została opublikowana w „Głosie Polskim”.

Mandat nr 2

Z tej listy wykreślamy dwie osoby pozostawiając jedną jako kandydata do Sejmu. Gdy skreślimy mniej głos jest nieważny.

1. ŁAPICKI ANDRZEJ, lat 65, aktor, Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna w Warszawie, Warszawski Komitet Obywatelski Solidarność.
2. MAJDECKI JAN JERZY, lat 69, dziennikarz, Wydawnictwo „Odpowiedzialność i Czyn”, katolik.
3. URBAN JERZY, lat 55, dziennikarz, Komitet do spraw Radia i Telewizji.

SENAT

Na tej liście pozostawiamy nie skreślone tylko trzy nazwiska. Resztę trzeba wykreślić, bo głos będzie nieważny.

1. BEM ANDRZEJ WOJCIECH, 53 lata, socjolog, Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej.
2. BILLEWICZ MACIEJ STANISŁAW, 46 lat, dziennikarz, Polska Agencja „Interpress”, (ZSL).
3. FERENSTEIN WŁODZIMIERZ, 57 lat, rolnik-sadownik, własne gospodarstwo, (bezpартyjny).
4. FINDEISEN WŁADYSŁAW, 63 lata, nauczyciel akademicki, Politechnika Warszawska, (Warszawski Komitet Obywatelski Solidarność).
5. GÓRECKI MIROSLAW, 34 lata, lekarz medycyny, Rada Nadzorcza II Oddziału ZUS.
6. JULKOWSKI STEFAN, 43 lata, technolog żywienia, własny zakład przetwórstwa spożywczego, (bezpартyjny).

7. KARCZMAR-PERKOWSKA MAŁGORZATA, 46 lat, lekarz medycyny, ZOZ dla szkół wyższych, (bezpартyjna).
8. KĄKOL KAZIMIERZ, lat 69, prawnik, Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce, (PZPR).
9. KOTAŃSKI MAREK, lat 47, psycholog, Biuro Zarządu Głównego Stowarzyszenia „MONAR”, (bezpартyjny).
10. KWIATKOWSKI STANISŁAW, szef Centrum Badania Opinii Społecznej.
11. ŁOJEWSKI KAZIMIERZ, 65 lat, adwokat, Naczelna Rada Adwokacka, (bezpартyjny).
12. ŁOPATKOWA MARIA, 62 lata, pedagog, emerytka.
13. MARTUSIEWICZ TADEUSZ ANDRZEJ, 55 lat, geodeta, Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne.
14. NOWAK JERZY ROBERT, 49 lat, historyk, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, (SD).
15. NOWICKI ROMAN, 53 lata, inż. budowlany, Spółka z o.o. „Tani Dom” w Warszawie.
16. OLASZEWSKI ALEKSANDER, 36 lat, prawnik, P.P. „Polskie Nagrania”.
17. PASTUSIAK LONGIN HIERONIM, 54 lata, politolog, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.
18. PASZKOWSKI ROMAN, 75 lat, emerytowany żołnierz zawodowy, Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.
19. PODKOWIŃSKI MARIAN ALEKSANDER, 80 lat, dziennikarz-emeryt, (bezpартyjny).
20. POLAK TADEUSZ, 61 lat, inż. budowlany, P.P. Pracownie Konserwacji Zabytków w Warszawie, (lewica).
21. POLEC JANUSZ BRONISŁAW, 49 lat, inż. mechanik, Robotniczy Klub Sportowy „Marymont”.
22. RADZIWIŁŁ ANNA MARIA, 50 lat, nauczycielka, Liceum Ogólnokształcące im. J. Zamoyskiego, (Warszawski Komitet Obywatelski Solidarność).
23. ROSATI DARIUSZ KAJETAN, 43 lata, ekonomista, Instytut Konjunktur i Cen Handlu Zagranicznego.
24. SANDOWICZ MICHAŁ, 50 lat, inż. budownictwa lądowego, Politechnika Warszawska.
25. SZNUK TADEUSZ, 46 lat, dziennikarz, Polskie Radio i TV, (bezpартyjny).
26. TARNACHIEWICZ WOJCIECH ANTONI, 49 lat, ekonomista, „Społem”, (spółdzielca).
27. TREPCZYŃSKI STANISŁAW BOLESŁAW, 65 lat, dyplomata, Polski Komitet Współpracy z UNICEF.
28. TRUKSA MARIAN MIECZYSLAW, 50 lat, prawnik, „Dempol”, Spółka z o.o.
29. TRZECIAKOWSKI WITOLD MIECZYSLAW, 63 lata, pracownik naukowy, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, (Warszawski Komitet Obywatelski Solidarność).
30. WIŚNIEWSKI STANISŁAW, 55 lat, poligraf, Krajowa Rada Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Poligraficznego PRL.
31. WOY-WOJCIECHOWSKI JERZY MARIAN, 55 lat, lekarz-naukowiec, Zakład Medycyny Nuklearnej, (bezpартyjny).
32. WRZOSEK ZYGMUNT, 44 lata, rolnik, własne gospodarstwo.

Jednym skokiem, małymi krokami

KLĘSKA

*Naprawdę umiemy żyć dopiero
w klęsce*

*Przyjaźnie pogłębiają się
miłość czujnie podnosi głowę.
Nawet rzeczy stają się czyste.
Jerzyki tańczą w powietrzu
zadomowione w odchłani.*

Drżą liście topoli

*Tylko wiatr jest nieruchomy
Ciemne sylwetki wrogów odcinają się
od jasnego tła nadziei. Rośnie
męstwo. Oni, mówimy o nich,
my, o sobie, ty, o mnie. Gorzka
herbata smakuje jak biblijne
przepowiednie. Oby nie zaskoczyło
nas zwycięstwo.*

Adam Zagajewski

Echo: Znow wszyscy żyjemy polityką. Część opozycji namawia do głosowania, część bojkotuje wybory. Pan zawsze był zaangażowany w ruch "Solidarności" i gorąco popiera pana Lecha Wałęsę. Co pan sądzi o tym, co się teraz dzieje w Polsce, o efektach "okrągłego stołu", o podziałach w ruchu, w społeczeństwie?

PIOTR SZCZEPANIK: "Klęska", którą wybrałem jako motto do moich refleksji, wyraża chyba wiele prawdy o nas. Pozwolę sobie dodać, od siebie, kilka uwag na temat polskiej rzeczywistości - jak zawsze bardzo skomplikowanej. Dla nas wszystkich w Polsce, którzy czują się wolnymi, życie - nawet to prozaiczne - jest polityką. Polityką jest nasza niezgoda na system, w którym przyszło nam żyć, nasz upór, aby ten system zmienić, bo wiadomo przecież, że jest niereformowalny (PRL trwała blisko 45 lat i od 33 lat trwają kolejne "cudowne" reformy) i nasza walka o "Solidarność". W sierpniu '88 roku strajkujący górnicy, hutnicy i stoczniońcy, osamotnieni raczej w swej walce, jako właściwie jedyny postulat przyjęli hasło: "Nie ma wolności bez Solidarności". Strajk wygraliśmy. "Solidarność" jest. Co z wolnością? O

wolność i godność toczyła się batalia przy "okrągłym stole" w Pałacu Namieśnikowskim. Do rozmów doszło po wielu dramatycznych spięciach między Cz. Kiszcziakiem a Lechem Wałęsą. (Nie jestem upoważniony do rozwijania tego tematu). Przy tym stole nikt nikomu niczego nie darowywał.

Echo: Ale jednak końcowy efekt nie przyniósł spodziewanej ulgi ani powszechnego zadowolenia...

P.Sz.: Ależ to wszystko, co wynegocjonowano, przeszło najśmielsze oczekiwania strony opozycyjnej i wprawiło w zakłopotanie stronę przeciwną! Te zdobyte pozycje mogą stać się początkiem drogi do wolności i demokracji. Wybijanie się na niepodległość jest równie trudne i bolesne, jak wybijanie się na demokrację. To bardzo wielka szansa, jakiej od bardzo dawna nie było. Dlatego z wielkim zdziwieniem przeczytałem w "Echu" list Leszka Szarugi "Z dystansu", traktujący o wyborach i jego spostrzeżeniach na temat polskiej rzeczywistości, oraz o jego stosunku do L. Wałęsy. Nie ulega dla mnie wątpliwości, że poeta ma prawo, obowiązek nawet, wybijać się na niepodległość sam. List ten upewnił mnie jednak, że z dystansu, tzn. z Berlina Zachodniego oraz z "salonów Warszawki" można mieć błędną ocenę naszej sytuacji. Od siedmiu lat podróżuję bardzo dużo po tzw. polskiej prowincji, która często jest bardziej europejska niż stolica. Prowincja jest w człowieku, a nie człowiek w prowincji. Myślę, że społeczne poparcie dla Lecha Wałęsy i Komitetu Obywatelskiego oraz zaufanie, jakim ludzie go darzą, jest ogromne.

Echo: Lech Wałęsa traci jednak aury. Złazcza młodzi nie chcą go słuchać...

P.Sz.: On jest świadomy tego, że z biegiem lat traci kontakt z młodzieżą. Nawet jego własny syn mówi: "Tata, ty już tego nie łapiesz". A przecież Wałę-

sa chce im dać odrodzoną "Solidarność", jako bazę dla ich przyszłych działań, i napęd do życia i nadzieje.

Echo: Czy to znów nie są puste słowa, obietnice na papierze?

P.Sz.: W naszej sytuacji, gdzie apokaliptyczna wizja Jacka Fedorowicza, który - również w "Echu" - napisał, że "alternatywą jest taki stan kraju, że będziecie do niego przyjeżdżać z własną wodą do picia i własnym powietrzem do oddychania", jest o wiele bliższa rzeczywistości, niż Jacek sobie wyobrażał, nawet obietnice są lepsze niż nic, niż brak wiary w cokolwiek i kogokolwiek. Lech Wałęsa na pewno popełniał błędy, bo nie ma ludzi nieomylnych. Ale, ponieważ kreuje się go na polityka (a polityka jest sztuką zapominania), należy podejrzewać, że liczba ludzi przeciwnych mu, czy nawet obrażonych na niego, będzie mogła się zwiększyć. Naprawdę przykre i niebezpieczne jest, że są ludzie w opozycji, walczący przeciw o te same cele, którzy, zwalczając Wałęsę "leją wodę na młyn" Miodowicza, wzmacniając i jednocząc ich szeregi. Jednym słowem: tragifarsa.

Echo: Mimo tych wszystkich tarć przygotowania do wyborów trwają...

P.Sz.: Jedno moje spostrzeżenie jest bardzo znamienne. Tuż po "grand finale" było ogromne znużenie i obawa, by i tym razem nie skończyło się na gadaniu. Ale trzeba było szybko coś robić, trzeba było zacząć kampanię wyborczą, o której przecież nie mieliśmy pojęcia. Kiedy Komitet Obywatelski uporał się z tym, w ludzi powoli zaczęła wstępować nadzieja i bez euforii, ale "spoko-spoko" - jak mawia Stefan Bratkowski, zaczęto działać. Tuż przed wyjazdem, poszedłem z żoną i córeczką do punktu wyborczego "Solidarności" przy Pl. Konstytucji w Warszawie, by poznać swoich kandydatów. Był tłok, ale ludzie uśmiechali się do siebie, przepraszali wz-

ajemnie, przepychając się przez tłum. To naprawdę rzadki "obrazek"! Gdy moja 5-letnia córeczka wychodziła ściskając w rękę "cegiełkę" wyborczą za 5 tys. zł., nieznajoma starsza pani powiedziała, patrząc na nią z sympatią: to jest właśnie Polska!

Ojciec Święty mówił do nas przez kilka ostatnich lat: "Ojczyzna to zbiorowy obowiązek". Może wreszcie te słowa zrozumiemy. Aby nie kończyć tak patetycznie, zacytuję Tadeusza Konwickiego, który kiedyś napisał: "Upadek kolosa będzie kolosalny. Róbmy zatem wszystko, aby nas nie przywalił".

Echo: Czyli sądzi pan, że można rządzić wspólnie, zapomnieć o rachunkach krzywd?

P.Sz.: Od kogo, pani Ewo, zacząć mamy ten rachunek? Od Katarzyny Wielkiej, od Stalina?... Może lepiej spuścić zasłonę miłosierdzia. Bo innego wyjścia nie ma i nie będzie. Starajmy się przebaczać, jak umiemy i podpiszmy się pod tym, co już wywalczono, realne, choć jeszcze nie jest zwycięstwem. Ja w nie wierzę.

Echo: Dziękuję bardzo za rozmowę.

EWA CHWOJKO

A ja się nie dam!

Echo: Jeszcze niedawno była pani w Polsce, w samym środku wydarzeń. Powstają Komitety Obywatelskie, przygotowania do wyborów idą pełną parą...

DANUTA RINN: ... a ja akurat musiałam wyjechać! Niedawno zostałam powołana do Komitetu Obywatelskiego, tylko na razie nie mogę w nim pracować, bo... jestem tutaj. Ale co mogłam zrobić to zrobiłam. Przede wszystkim w dziedzinie artystycznej. Przed wyjazdem "zostawiłam ślady", tzn. nagrałam trochę pieśni i piosenek oraz sygnał dla radia i tv "Solidarność". Jest to fragment "Polskich skrzydeł" do przepięknej muzyki Włodzimierza Korcza.

Echo: Jak wyglądała przedwyborcza Warszawa?

D.R.: Przed samym wyjazdem, wieczorem, byłam na Marszałkowskiej. Na ulicy były tłumy. Do dyspozycji regionu oddano kawiarnię "Niespodzianka" na rogu Marszałkowskiej i Pięknej. Stoliki wystawiono na zewnątrz, a do każdego z nich stały kolejki! Czegoś takiego jeszcze nie widziałam!

Echo: Czyli czuje się wiosnę wyborczą?

D.R.: Tak, jest coś takiego. Tam wre, jak w ulu! Ta kampania wyborcza, to coś zupełnie dla nas nowego. Nie ma przecież u nas tradycji głosowania. Stąd tyle gorączkowych dyskusji, szybkich decyzji.

Echo: Pani oczywiście głosuje na...

D.R.: ... "Solidarność"! Tylko nie wiem, gdzie zagłosuję, bo wypada mi w Kalifornii. Boję się, że nie ma żadnej gwarancji, czy ten mój głos dotrze, gdzie trzeba.

Echo: Z takim żarem mówi pani o przygotowaniach "Solidarności" do wyborów. To, co pani opisuje, przypomina atmosferę Sierpnia '80...

D.R.: Nie, jest jednak inaczej, spokojniej. Tamtego entuzjazmu nie da się powtórzyć. Ludzie byli bardzo przyga-

szczeni, ale najważniejsze, że poderwali się jednak. Podam przykład: Z okręgu krośnieńskiego kandydował Gustaw Holoubek i Andrzej Szczypiorski. Gdy pojechali tam przygotowywać kampanię, to zostali przyjęci bardzo serdecznie. Ludzie byli gotowi do pracy, gotowi załatwić wszystko, co tylko trzeba było.

Echo: Jacy inni artyści zaangażowali się w kampanię wyborczą?

D.R.: Trudno mi wymienić wszystkich, ale jest ich bardzo wielu. Wiem, że Halina Kunicka i Lucjan Kydryński, zapytani, czy pójdą pomóc, nawet nie mrugnęli okiem, zapytali tylko "kiedy?". Hanna Skarżanka już zbiera podpisy w Warszawie... Nie wiem, czy dotarła tu taka książka "Komedianci"?

Echo: Tak.

D.R.: No więc prawie wszyscy artyści, z którymi wywiady tam zamieszczono, są jakoś w te wybory zaangażowani. Czasem telefonują do mnie znajomi, wiedząc, że ja "siedzę" trochę w tej sprawie. "Trochę", bo trudno powiedzieć, że "siedzę" naprawdę. Myślę, że jestem jak ziarno piasku na pustyni, bez którego ta pustynia będzie nadal pustynią. Ale może to ziarno, lecąc czasem z góry, pociągnie za sobą inne ziarno... Daj Boże, będę szczęśliwa. W każdym razie, odkąd zrezygnowałam z zawodu (tzn. od stanu wojennego) i zaczęłam występować nie na oficjalnych scenach, znalazłam się niejako po tej drugiej stronie. Występowanie np. w Muzeum Archidiecezji, to był już akt polityczny.

Echo: Pani piosenki, chociaż o wyraźnych aluzjach do tego, co się w Polsce dzieje, są jednak pełne humoru i takie... babskie.

D.R.: Bo z optymizmem i poczuciem humoru łatwiej przejść przez życie; chociaż ja taką optymistką do końca to naprawdę nie jestem. Ale niewątpliwie jestem osobą pogodną. Gdybym nie

Ciąg dalszy na str. 34

NOWE I DAWNE ODMIANY ZDZICZENIA

Wraz z postępowaniem demokracji w kierunku 35% nieproporcjonalnie rośnie zdziczenie polityczne, czego zresztą można się było domyślać, ale czego domyślać się - mi przynajmniej - nie chciało, gdyż jakąś nadzieję człowiek mieć musi. W ramach "niekonfrontacyjnych" wyborów trwa zupełnie niezłe konfrontacyjna kampania przedwyborcza. Władze wywierają mniej lub bardziej silne naciski uniemożliwiające np. wywieszanie materiałów propagandowych opozycji w sklepach czy kioskach. Zupełnie nieznani sprawcy zrywają plakaty solidarnościowe. Rozgania się wiece przedwyborcze KPN-u. Trudni do odnalezienia osobnicy pobili mojego przyjaciela, Lothara Herbsta, członka Komitetu Obywatelskiego "Solidarności" we Wrocławiu. Coś mi to przypomina. Co? Atmosferę przed wyborami w latach czterdziestych, gdy również nie brakowało nieznanych sprawców, gdy cenzura sekowała opozycję itp. - fakt: wówczas wszystko to było bardziej brutalne i dramatyczne, niemniej warto zwrócić uwagę na fakt, że istnieją nie dające się wyeliminować analogie, istnieje tożsamość metody. Komunista zostanie komunistą, choćby zeżarł własną legitymację partyjną, wyrzekł się publicznie Marksą z Leninem i Stalinem na dokładkę i witał z otwartymi ramionami, jak generał Kiszczak, przedstawiciele opozycji, których nie tak znów dawno nie tylko więził, lecz nadto, jak Frasińskiego, nieźle w więzieniu katował. Myślałem, właśnie z okazji "okrągłego stołu", że przynajmniej tego rodzaju sprawy mamy z głowy, ale okazuje się, że nie. A jeśli tak, to bardzo wszystkich przepraszam za wszystko, co dotychczas pisałem o wyborach i mojej odmowie uczestniczenia. Jeżeli tak, to ja - przeciwnie - głosować idę i wzywam wszystko co żyje i ma do tego prawo, by głosowało za "Solidarnością". Nie znaczy to, bym odwoływał swoje sądy na temat ułomności ustaleń "okrągłego stołu" i gorzkie uwagi działaczy opozycji, zwłaszcza "solidarnościowej". Ale z zasady: gdy biją, jestem po stronie bitych i muszę to w widoczny sposób zmanifestować. Trud-

no więc: idę, choć przyznaję, że z niechęcią i zmuszony do tego raczej przez wybryki komuny niż przekonany argumentami "Solidarności".

To tyle o wyborach, ale jeszcze nie koniec uwag o zdziczeniu. Dotarł bowiem do mnie - niestety, tylko we fragmentach - dokument absolutnie kuriozalny, list z Ciemnogrodu. Autorem jego jest, niestety, człowiek piastujący godność wysoką i na ogół przez społeczeństwo szanowaną. Jest nim bowiem Józef kardynał Glemp, Prymas Polski. Tekst ma charakter poufny i zatytułowany "Uwagi o projekcie dokumentu Prymasowskiej Rady Społecznej na temat: Poszanowanie światopoglądów w państwie i społeczeństwie". Ksiądz Prymas raczy w nim dokonać klasyfikacji Polaków. Oto ona: "Od pojęcia Polak-katolik jest jeden wyjątek: Polska-Żyd". Pomijam już komplikacje, które się zrodzą wówczas, gdy przypadkiem Polak-Żyd zostanie ochrzczony: czy będzie w nim wówczas więcej Żyda, czy katolika? Nie podejmuję się rozwiązywać tego dylematu. Zwracam uwagę na fakt, że zupełnie przypadkiem znam kilku Polaków-protestantów oraz Polaków-prawosławnych - całkiem, nawiasem mówiąc, dobrych Polaków - których najwidoczniej Prymas ze wspólnoty narodowej wyklucza. I cóż to w ogóle za klasyfikację proponuje najwyższy dostojnik Kościoła katolickiego w Polsce? Cóż to za obyczaje, by znów - jak to i ongiś bywało - tworzyć odrębną kategorię Żydów wśród obywateli? I jeszcze jedno: gdzie jest w Polsce miejsce dla mego przyjaciela, niezłego poety, współtwórcy podziemnego Wydawnictwa Przedświt, Jarosława Markiewicza, który przypadkiem jest buddystą? Przyznam, że tekst Prymasa jest dla mnie wstrząsem. Jest bowiem tekstem, który stanowi znakomity żer dla żywego wciąż, niestety, w Polsce antysemityzmu. Jest też dziwnym przeciwstawieniem się osiągnięciom Soboru Watykańskiego, który wypracował - nie bez trudu - doktrynę tolerancji religijnej i otwartości na inne wyznania (ekumenizm), co na ogół odbierane jest jako

wielkie osiągnięcie Kościoła. I oto w czasie, gdy wydawało się, że idee te zdobywają sobie coraz więcej zwolenników w polskich kręgach katolickich, najwyższy autorytet kościelny daje popis nietolerancji i niepojętego szowinizmu. Przyznam, że jeśli zaprezentowana w "Uwagach" Prymasa postawa ma stać się wzorcem dla polskiego katolicyzmu, to wolałbym trzymać się od tego jak najdalej. Na szczęście mamy jeszcze "Tygodnik Powszechny" i "Więź", gdzie podobnych wybryków się nie spotyka.

Dalsze elementy zdziczenia dotyczą przerywania ciąży - pisałem o tym niedawno. Nie pisałem natomiast, że z projektem ustawy sejmowej "o prawnej ochronie dziecka poczętego" wystąpiło 74 posłów, reprezentujących głównie katolickie przybudówki obecnego sejmiku. Na ogół ludzie ci nie są popierani przez hierarchię kościelną - jak wiadomo, ta uznawała jedynie dawne koło poselskie "Znak". Tym razem jednak uznanie hierarchii uzyskali, a sprawa przerywania ciąży stała się jednym z najbardziej głośniejszych elementów kampanii przedwyborczej. Czyżby biskupi polscy postanowili utrudnić życie kandydatom wysuniętym przez Komitet Obywatelski "Solidarności"? Czy nie jest to jaskrawy przykład swoistego szantażu ze strony najmniej oczekiwanej. Myślę, że - niezależnie od poglądu na sprawę dzieci poczętych - problem ten godzi się stawiać w okresie jakiejś minimalnej choćby stabilizacji nastrojów. Jest to zagadnienie poważne, wymagające dojrzałego namysłu - nie powinno być stawiane w klimacie grających emocji.

Inna sprawa z trochę innej beczki, a dotyczy wybitnego niewątpliwie aktora, jakim jest Gustaw Holoubek. Został on wysunięty jako kandydat opozycji przez Komitet Obywatelski "Solidarności". To, że się zgodził, jest dla mnie ostatecznie zrozumiałe - w końcu nikt nie jest zestali, co najwyżej z żelaza, a i to wyjątki. Nie rozumiem natomiast szacownego gremium, które do nominacji doprowadziło. Przy całym bowiem szacunku dla sztuki aktorskiej Holoubka, ja jakoś nie potrafię mu zapomnieć jego

udziału w sejmie przedsolidarnościowym - jak wiadomo, swój mandat złożył dopiero w stanie wojennym. I pamiętam, że w chwili, gdy sejm ten uchwałiał poprawkę do konstytucji mówiącą o "kierowniczej roli partii", był tylko jeden poseł, który wstrzymał się wówczas od głosu. Nie był nim Gustaw Holoubek. Przyznam, że jest dla mnie rzeczą zabawną obserwowanie, jak różne grupy obwieszają się ludźmi popularnymi mianując ich na polityków. Robiła to ekipa Gierka, robi to dziś Komitet Obywatelski. Po co? Czyżby brakło działaczy z prawdziwego zdarzenia? Pojmuję od biedy, że aktorzy nie umieją się wstydić - wszak na scenie muszą odgrywać bardzo różne role. Ale sejm czy senat to nie deski sceniczne: tu nie można udawać kogoś innego. W polityce na ogół ponosi się odpowiedzialność za własną przeszłość. Nie jestem za tym, by byłych prominentów komunistycznych czy ich pomagierów wyganiać z literatury bądź z teatru - tu takie rozliczenia mogą przynieść jedynie szkody. Ale co innego w polityce - tutaj przeszłość odgrywa na ogół, przynajmniej w świecie demokratycznym, a o taką przecież Polskę idzie gra, doniosłą rolę. Dlatego też za objaw zdziczenia politycznego uważam wysunięcie przez Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie kandydatów ludzi związanych w przeszłości z komunistycznym aparatem. Tym bardziej że nie brakuje działaczy opozycyjnych, którzy nigdy czerwoni nie byli. Oczywiście - to wszystko jest "kwestia smaku", jak mówi Zbigniew Herbert.

I tutaj jedno zastrzeżenie. Należy rozróżniać między tymi, dawniej z komuną w ten lub inny sposób powiązani działaczami, którzy później wieloletnią pracą w opozycji za swą przeszłość zapłacili, a opozycjonistami "last minute", zabierających się w tę polityczną podróż za cenę zniżkową. Kim innym są Kuroń czy Michnik, kim innym zaś Holoubek czy Łapicki. To rozróżnienie uważam za niezwykle istotne. Prawo do pomyłki ma bowiem w życiu każdy. Lecz na to, by w polityce ową pomyłkę odrobić, trzeba czegoś więcej niż deklaracje zgłaszane niemal w ostatniej chwili. Tu za pomyłki na ogół się płaci.

Na koniec wreszcie sprawa dotycząca sformułowań, którymi się ludzie posługują. W dobrej zapewne wierze

Leszek Moczulski zapowiedział, że w okręgach, w których KPN nie wystawia swoich kandydatów, będzie postulować głosowanie na "bardziej radykalnych" przedstawicieli opozycji: np. na Zoliborzu w Warszawie nie na Siłę-Nowickiego, lecz na Kuronia. Takie oświadczenie to raczej niedźwiedzia przysługa wyrządzona Kuroniowi: w tej grze politycznej trzeba sobie zdawać sprawę, że określenie "radykalny" miało przez ostatnie lata przez komunistyczną propagandę jednak swój skutek wywarło i na ogół tzw. przeciętny oby-

watel, gdy słyszy o czymś "radykalizmie", reaguje na to niechęcią. Podobny numer wykonał Dominik Morawski, znany publicysta emigracyjny, który określił środowisko "Tygodnika Powszechnego" jako grupę "o wyrobionej renomie i lewicowych preferencjach". Jest to - myślę o "lewicowych preferencjach" - nie tylko nieprawda, lecz nadto, być może nieświadoma, próba podważenia renomy tego środowiska: wiadomo, jak dziś przeciętny Polak reaguje na "lewicę".

LESZEK SZARUGA

ECHO POLECA W TYM TYGODNIU

• Nowa wersja historii jazzu z Nowego Orleanu w sztuce "Coming Through Slaughter" Michaela Ondaatje. Od 7 czerwca w Silver Dollar, 484 Spadina Ave., tel. 323-3505.

• Tylko do 11 czerwca otwarta będzie wystawa XVIII-wiecznych rysunków z Włoch. AGO, 317 Dundas St. W., tel. 977-0414.

• Do 11 czerwca grana będzie sztuka Mordecaia Richlera "Jacob Two-Two and the Dinosaur" w Young People's Theatre, 165 Front St. E., tel. 864-9732.

• CARAVAN '89 jest coroczną imprezą, gdzie można zwiedzić ponad pięćdziesiąt krajów, spróbować regionalnych kuchni nie ruszając się z Toronto. Każde państwo ma swój pawilon z mini-restauracją, wystawa sztuki regionalnej, no i występami zespołów ludowych. Cała impreza zaczyna się 16 czerwca i trwać będzie do 24 czerwca. Informacje o paszportach tel. 977-0466.

• 16 czerwca o 10.30 w Edward Johnson Building w Walter Hall na Uni-

wersytecie Toronto (stacja metra Museum) spotkanie z Krzysztofem PENDERECKIM. Wygłosi wykład w języku angielskim.

ECHO POLECA DZIECIOM:

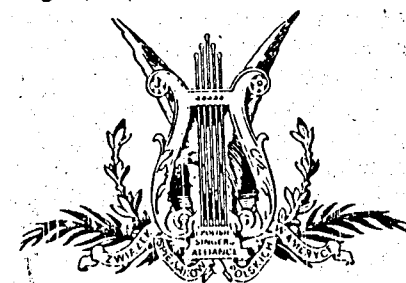
• Lato w mieście organizowane na Harbourfront: Chip'sa Bytes Computer, sport i teatr. Zapisy zaczynają się 3 czerwca. Tel. 973-4093.

• "The Real Sleeping Beauty" wystawiana jest przez Whole Loaf Theatre 10 czerwca o godz. 14 na deskach The Puppet Centre, 171 Avondale Ave. Rezerwacja tel. 973-4093.

• Punch and Judy Puppet Show jest wystawiany przez Ruth Kidane 4 czerwca w Royal Ontario Museum, 100 Queen's Park, tel. 586-5549.

• Program poświęcony zbliżającemu się latu przedstawi Caroline Parry 17 i 18 czerwca w Ontario Science Centre, 770 Don Mills Rd., tel. 429-0193. W programie piosenki, gry i zabawy.

Chórom, chórzystom - wspaniałej artystycznej społeczności powojennej emigracji składamy serdeczne życzenia.

W Hamiltonie zakończył się jubileuszowy festiwal chórów. Zjechało się kilkaset osób z całej Ameryki. Nagrody zdobyły: Polonez z Detroit, Chopin z Buffalo i Chopin z Passaic N.Y. Jeden z uczestników powiedział: "Wielu ludzi śpiewa w naszym chórze od 25 lat. Jesteśmy jak rodzina". A inny zasłużony chórzysta dodał: "Chóry w Ameryce to zjawisko wymagające. Wystarczy popatrzeć na mnie. Ledwie potrafię wdrapać się na podium. Nasze dwa basy już nie żyją. Jak tu śpiewać bez basów?".

GONITWA MYŚLI NAD URNĄ W KONSULACIE

Głosowanie jest wyrażeniem woli osoby ludzkiej, która to indywidualna ekspresja jest wkładem do zbiorowego wyboru. Uczestniczenie w wyborach powszechnych do parlamentu jest obywatelskim aktem nie tylko aktywnego poparcia na rzecz preferowanej opcji politycznej, ale również deklaracją akceptacji zarówno samego sposobu reprezentowania społeczeństwa, jak i procedury wyborczej.

Z tzw. głosowaniem taktycznym mamy do czynienia wówczas, gdy ludzie głosują na kandydata, który co prawda nie jest ich preferowanym kandydatem, ale którego wybór może zapobiec zwycięstwu gorszej alternatywy. Właśnie głosowanie na kandydatów patronowanego przez "Solidarność" Komitetu Obywatelskiego, a nie na zdominowaną przez komunistów Listę Krajową jest przykładem głosowania taktycznego.

Wybory są tym przejawem funkcjonowania systemu, którego ocena pozwala zakwalifikować system bądź to jako demokratyczny, bądź to - w krańcowym przypadku - jako jego zaprzeczenie.

Dwa czynniki warunkują tzw. "wolne wybory": Pozwolenie lub zakaz kandydowania osobom innym niż oficjalnie popieranym oraz stosowanie się lub nie do imperatywu tajności.

Jeśli jednak zgodzimy się, że zadaniem wyborów jest wyłonić reprezentację społeczeństwa, to musimy przyznać, że kluczowymi warunkami ich sensu są zarówno demokratyczna procedura jak i rodzaj reprezentacji, który ma z nich wynikać.

Jakkolwiek polskie wybory zdają się poszerzać zakres indywidualnych wolności w kraju, to jednak jako niezadowolone z założenia do wyłonienia prawdziwej reprezentacji stają się dla zachodniego widza aktem uwiarygodniającym panowanie władzy komunistycznej. I to niebezpieczeństwo powinno się uprzytomniać nieustannie światu zachodnie-

mu. Niezależnie od tego, czy idziemy czy też nie idziemy głosować. Tutaj na emigracji.

Przyjrzyjmy się indywidualnym ludzkim motywacjom.

Jedni idą, bo w wyborach, mimo że trzydziestopięcioprocentowych, widzą autentyczną i unikalną, Historyczną Szansę narodu polskiego do wybicia się na jakiś rodzaj samostanowienia, który może być krokiem na drodze do prawdziwej wolności. Idą, z głębokiej ludzkiej potrzeby aktywności, wpływania, nawet w wąskim zakresie, na swoje otoczenie społeczne. Czekali zbyt długo. Psychologia osobowości powiada, że iluzja poczucia kontroli ma na ludzi taki sam pozytywnie mobilizujący wpływ, jak poczucie kontroli autentyczne.

Drudzy idą, bo znieść nie mogą świadomości, że ich nieuczestniczenie mogłoby pociągnąć za sobą zwycięstwo - walkowerem - kandydatów komunistycznych i ich aliantów. Czują, że ich patriotycznym obowiązkiem jest ograniczyć - za pomocą wszelkich możliwych środków - monopol rządów PZPR. Nawet jeśli - na razie - nie można zrobić tego w stu procentach.

Jeszcze inni idą wiedzeni chęcią protestu i zademonstrowania władzy swej liczebności, a przez to udowodnienia jej znikomej bazy społecznej. Chcą więc uczynić widocznym tej władzy kompletny brak legitymizacji.

Są i tacy, którzy idą, bo presja społeczna, aby głosować - w imię tzw. obowiązku patriotycznego - jest dla nich nie do odparcia. Jeżeli Wałęsa, Kościół i Echo tak myślą - to już lepiej pójść. Nie chcą, by gryzłoby im sumienie, że postąpił niepatriotycznie.

I wreszcie są i tacy, którzy idą, bo z przebudową Polski wiązą swój powrót do kraju. Ci nazywają swój kraj emigracji - wygnaniem i obczyzną. Czują się tutaj tymczasowo i wybory są dla nich znakomitą okazją do zbliżenia z Polską.

Jak w każdej normalnej i zdrowej

społeczności ludzkiej, wśród Polonii są także i tacy, którzy mają zdanie całkiem odmienne co do tego, kto jest patriotą, a kto zdrajcą w kwestii czerwcowych wyborów. Emocjonalny spór pomiędzy panami Szarugą i Wagnerem w 81 numerze Echa jest tego namacalnym dowodem. Wielkie słowa i wielkie oskarżenia... A tymczasem...

Ludzie mają po prostu swoje osobiste, może słuszne, a może niesłuszne, ale własne - motywacje. A co gorsza mają do nich prawo w myśl idei wolności słowa, o którą "Solidarność" i inne ugrupowania polityczne zawsze w Polsce walczyły. A poza tym czegoś się od kultury politycznej Zachodu nauczyli - prawa do indywidualnego zdania i tolerancji wielości poglądów.

A więc nie idą, bo nie zamierzają i nie muszą przystać na warunki dyktowane przez podupadających komunistów, którzy przez 45 lat monopolizowali władzę za pomocą Moskwy, represji i kłamstwa. Walka o trzydziestoprocentową reprezentację dziewięćdziesięciu procent narodu jest dla nich zajęciem poniżającym i niegodnym kogoś kto oponował władzy komunistycznej do tego stopnia, że stał się uchodźcą politycznym.

Inni spostrzegają wybory i proces do nich wiodący, w myśl solidarnościowego ethosu stanu wojennego, jako kolaborację z tymi, którzy strzelali do robotników w kopalni "Wujek" i wydawali ciche rozkazy mordercom księdza Popiełuszki. Dla nich wybory są albo w pełni demokratyczne lub też nie powinny istnieć dla społeczeństwa w ogóle.

Jeszcze inni nie idą, bo uważają, że decyzja o głosowaniu lub niegłosowaniu w polskich wyborach należy do Polaków w Polsce. Ci czują się na tyle zrośnięci z nowym krajem, że nie widzą swej roli w uczestniczeniu w procesie politycznym w PRL. Postrzegają się bardziej jako Kanadyjczycy pochodzenia polskiego, a nie tymczasowi uchodźcy polityczni, czekający na swą szansę

powrotu. Oni nie są "Polakami przebywającymi za granicą", oni wybrali swój nowy kraj osiedlenia na stałe.

Są też tacy, którzy kwestionują - z powodów zasadniczych - sens głosowania na dwóch różnych przedstawicieli w dwóch różnych krajach. Jednego w kraju osiedlenia, a drugiego w kraju urodzenia. Pytają, co by się stało z Kanadą, gdyby setki tysięcy osiedlonych w Kanadzie Włochów, Hindusów, Chińczyków i Libańczyków zaczęło prowadzić ożywione kampanie wyborcze na rzecz swoich krajów urodzenia i szturmowało swe ambasady i konsulaty co cztery lata w celu wyborczym.

Wielu z nas wybrało wielość Zachodu jako przeciwwagę dla ideologicznego monolitu komunizmu. A nawet przyzwyczaiło się do tolerancji wobec poglądów adwersarza. Nie byłoby dobrze, gdyby teraz, w ferworze walki przedwyborczej w Polsce ci sami z nas, którzy tak bardzo cenią sobie różnorodność światopoglądową Zachodu zamykali innym usta, wymuszając na nich Jedynie Słuszny, Obywatelski i Patriotyczny Wybór. Niezależnie od przedmiotu tego wyboru. Bo konsekwencje Jedynego Słusznego znamy aż za dobrze.

Pomyślmy o tym, idąc lub nie idąc, do urny wyborczej w konsulacie.

**ZOFIA BOŃCZA
i TADEUSZ PRUSS**

ODEZWA

Redacy, są wśród nas osoby, które zamierzają wziąć udział w wyborach do Sejmu i Senatu PRL w przekonaniu, że jako Polacy spełniają w ten sposób swój obowiązek obywatelski. Jeżeli się im nie wy tłumaczy, że są w błędzie, czeka nas żalosny widok w niedzielę 4 czerwca; widok wychodźców z Kraju chyliem skradających się do urn wyborczych w ambasadzie w Ottawie i w konsulatach PRL w Montrealu i w Toronto.

Mamy tu do czynienia z pomieszaniem pojęć, albowiem w walce o niepodległość Polski inna jest rola Kraju, a inna Emigracji. Jest rzeczą naturalną, że społeczeństwo polskie będzie usiłowało wyciągnąć maksimum korzyści z umowy zawartej przy "okrągłym stole". Głosowanie na kandydatów Solidarności w Kraju ma na celu między innymi zapobieżenie, by komuniści nie zdobyli zbyt wielu mandatów do Sejmu z 35-procentowej puli przyznanej opozycji.

Zadania emigracji niepodległościowej są zupełnie inne. Cały swój wysiłek winna ona

kierować na utrzymaniu sprawy polskiej jako zagadnienia międzynarodowego i na obronę nieprzedawnionych praw Narodu Polskiego do wolnego i demokratycznego państwa.

Na straży tych praw stoi od 50 lat legalny Rząd R.P. na Uchodźstwie, który nie uznał Jaltę i dominacji sowieckiej w Polsce. Między reżimem komunistycznym a emigracją niepodległościową toczy się walka, w której nie ma miejsca na żaden kompromis.

Głosowanie poza granicami Kraju uważamy za rzecz moralnie śliską i politycznie szkodliwą. Pomijając niebezpieczeństwo sfalszowania wyników głosowania przez personel służby dyplomatycznej PRL, akt ten jest szkodliwy sam w sobie, gdyż równa się legitymizacji reżimu komunistycznego bez żadnego usprawiedliwienia. Nie znajdujemy się bowiem w sytuacji przymusowej, odwrotnie niż społeczeństwo w Kraju. A śliskość moralna tego kroku polega na tym, że jest on wstępem do kolaboracji.

Protestujemy przeciwko głosowaniu w zagranicznych placówkach PRL, co skompromituje uchodźstwo polskie w krajach wolnego świata. Wzywamy do niedawania posłuchu tym, którzy nawołują nas do sprzeniewierzenia się ideałom, dla których wybraliśmy emigrację.

Prof. Józef Lityński	Jerzy Kulczycki
Delegat Rządu R.P.	Prezes Z.P.
na Kanadę	"Solidarność"
S.M. Toporowski	Jerzy Korwin
Prezes SPK, Koło Nr 8	Prezes Kom.
w Ottawie	Skarbu Narod.
Adam Żurowski	
Prezes Kom. Pomocy Krajowi	

Ottawa, 23 maja 1989 r.

PIGUŁKI PCAG

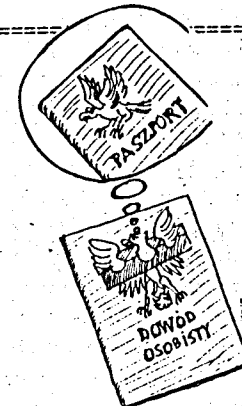
GŁOSOWAĆ - NIE GŁOSOWAĆ? Nieprzejędani uważają, że głosowanie w dniu 3 czerwca jest jednoznaczne z uznaniem komunistów i ich czterdziestokilkuletniej władzy nad Polską i że należy wybory bojkotować. Niby to racja, ale co z takiego postępowania wyniknie? Bez żadnych oszustw wyborczych PZPR zapewni sobie większość w obydwu izbach, a ponadto w oczach Zachodu uzyska pewną aureolę legitymizmu, że niby teraz już rządzi na podstawie mandatu uzyskanego od społeczeństwa w drodze demokratycznej. A jeżeli pójdziemy głosować? Owszem, będzie to do pewnego stopnia "uznanie" przeciwnika, ale z drugiej strony, skoro Solidarność obrała taki kierunek, należy ją poprzeć. Bojkot wyborów jest, do pewnego stopnia, na rękę "władzy", która sama stara się nie ogłaszać i popularyzować zbyt wybiórczo, licząc na to, że część Polonii zignoruje, bojkotuje lub wręcz nie dowie się o wybo-

rach, co daje większe szanse pracownikom dyplomatycznym PRL, którzy stawiają się do głosowania jak jeden mąż, no a głosować będą wiadomo na kogo.

Oczywiście, że od momentu oddania głosu do zaprowadzenia demokracji w Polsce jest tak daleko jak stąd na Księżyc. Ale podróż na Księżyc jest możliwa, trzeba tylko odpowiednio działać!

Od teorii do konkretów: w Toronto lokal wyborczy w konsulacie PRL jest otwarty w SOBOTĘ 3 CZERWCA od 6 rano do 10 wieczór. Adres wszyscy znamy - to tam, gdzie tyle razy spotykaliśmy się podczas demonstracji. Prawo głosu mają obywatele polscy, a więc również i ci przedwojenni. Należy przedstawić dokument (na przykład paszport - może być nieważny) lub dwóch wiarygodnych świadków. Fakt przyjęcia obywatelstwa kanadyjskiego nie pozbawia obywatelstwa polskiego. Na kartce lub kartkach należy skreślić WSZYSTKIE nazwiska, oprócz tych, na które głosujemy. Głosujemy na JEDNEGO kandydata do Sejmu i TRZECH kandydatów do Senatu. Do Sejmu z ramienia Solidarności kandyduje znany aktor i działacz społeczny ANDRZEJ ŁAPICKI, a do Senatu Władysław FINDEISEN, Anna RADZIWIŁŁ i Witold TRZECIAKOWSKI. Aby głosować na tych kandydatów, musimy skreślić WSZYSTKIE inne nazwiska! Najmniejszy błąd w wypełnianiu kartki wyborczej może spowodować unieważnienie głosu. Po wpadnięciu do urny, biedne kartki będą narażone na tysiące niebezpieczeństw: unieważnienie, pominięcie przy liczeniu oraz zwyczajne szwindle. Nad tym, aby to nie miało miejsca, będzie czuwać komisja "mężów zaufania" powołana przez Komitet Obywatelski Solidarności. W Toronto są to: Zbigniew Farmus, Maria Krajewska, Marek Kusiba i Andrzej Majewski, którzy na pewno dołożą wszelkich starań, aby do Warszawy poszły prawdziwe, a nie fałszowane wyniki. Na to, co się stanie w Warszawie nie mamy wpływu, ale przypuszczamy, że tam ludzie z Solidarności nie zasypią gruszek w popiele.

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubiscy, tel. 925-8128, P.O.Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4.

KAMPANIA WYBORCZA PO POLSKU: Wrocław. Demonstracja Solidarności Walczącej i PPS-RO • Pały w ruch • Spotkanie z kandydatami na Senatorów i Posłów z ramienia K.O."S" u kardynała H.Gulbinowicza. Po prawej Władysław Frasyński • Orkiestra dęta kolejarzy towarzyszy plakatującym miasto. Foto: Dementi

JAK ZROBIĆ PIENIĄDZE W KANADZIE

W marcu ubiegłego roku w Johannesburgu, kiedy rozmawiałem w restauracji po polsku z tamtejszym Polakiem niespodziewanie Pan, siedzący w pobliżu wyraził radosne zdziwienie, że słyszy mowę polską. W związku z tym, że memu znajomemu śpieszyło się do pracy, pożegnał on się z nami, a ja poprosiłem Pana, aby przysiadł się do mego stolika, proponując mu wspólne spożycie obiadu. Ku naszemu ogólnemu entuzjazmowi wzmacnianemu wymśnionym południowoafrykańskim winem, okazało się nie tylko to, że jesteśmy Polakami, ale także to, że mieszkamy w Kanadzie i jesteśmy obywatelami kanadyjskimi. No więc jeszcze jeden toast. Wkrótce on dowiedział się, że ja studiuję wpływy komunistyczne w RPA, Angoli, Mozambiku i Botswanie, a ja dowiedziałem się, że on przyjechał tutaj, aby na miejscu zbadać pewną kopalnię złota pod Johannesburgiem, której znaczne akcje chciał kupić oraz tak w ogóle rozejrzeć się po kraju, bo nuż opłaca się w coś jeszcze zainwestować.

Jak to Polacy wypiliśmy za niepodległość Polski i na pohybel komunizmowi, a następnie popłynęła niesłychanie frapująca historia. Pan Stefan uciekł z Polski, gdy przekonał się ostatecznie, że wyniesiony na fali października 56 Gomułka to lipa i szkoda się ludzi żyjących w oczekiwaniu na reformę gospodarczą i polityczną. Na początku lat 60 z jedynymi czterema dolarami w kieszeni wylądował w Kanadzie. Mógł wylądować równie dobrze w USA bądź Australii, ale Kanada przyjęła go najszybciej. Jako humanista podejmował się różnych prac fizycznych oraz jak się wyraził "różnych tym podobnych prac kulturalno-oświatowych". Pamięta, że przez jakiś czas pracował jako pomocnik w kuchni i zarabiał tygodniowo - jedyne 30 dol. Po trzech latach pracy w 17 zawodach (m.in. do południa pracował jako rzeźnik, a po południu malował mieszkania, w weekendy wpuszczał do kina) pomimo tego, że się ożenił i urodziło mu się dziecko, a więc tu i ówdzie udało mu się wywalczyć znaczne podwyżki, był w zasadzie bez pieniędzy, można powiedzieć goły.

Ale wesół, gdyż razem z żoną Polką urodzoną w Kanadzie uradzili, że tak

dalej być nie może. Zaciągnął pożyczkę, trochę dołożyła rodzina żony i otworzył mały zakład produkcyjny - uniwersalny, produkujący wszystko w krótkich seriach - 1001 drobiazgów. Po kilku miesiącach połknął bakcyła przedsiębiorczości. "To nie chodzi o to, że chciałem przede wszystkim zarobić, to też, ale głównie chciałem dać klientowi towar, który on przyszedłby nabyć ponownie, polecając go innym. To była długofalowa polityka, która się sówicie opłaciła". Pierwszy milion zrobił po 7 latach. Tak się zaraził byznosem, że 18-20 godzin dziennie był prawie wszystkim: producentem, sprzedawcą, nabywcą, finansistą, a wachlarz byznesów był przeogromny. 2-3-4 milionerem został stosunkowo szybko. Obecnie jest multimilionerem i lata za interesami po świecie własnym samolotem.

Wymieniliśmy wizytówki i rozstaliśmy się.

Po powrocie do Kanady opowiadając żonie o swych "przygodach" na czarnym kontynencie nie omieszkalem wspomnieć o Panu Stefanie. Gdyby udało się go namówić, aby podzielił się swym doświadczeniem - krzyknęła żona.

Zadzwoń do Pana Stefana, a on, że mowy nie ma, gdyż popularności nie potrzebuje, ponadto profesorem uniwersytetu nie jest, wreszcie czasu nie ma. Molestowałem go jeszcze parę razy, ale nadaremnie.

W styczniu zadzwonił i zaprosił mnie do Kalifornii. Przeszedł poważny zawal, słuchając zaleceń lekarza byznes pozostawił dzieciom, a sam się kuruje. Próbował coś napisać, ale nic z tego nie wyszło. Ale może mi opowiedzieć jak zrobić pieniądze w Kanadzie, a redakcja niech wydrukuje to, co uzna za ważne. "Podpisujcie to Nowobogacki. W Polsce to było określenie niezmierne pejoratywne, tutaj w USA bądź w Kanadzie Nowobogaccy w pierwszym pokoleniu cieszą się wysokim uznaniem jako prawdziwi self-made - meni. Jestem przekonany, że moje uwagi zwiększą liczbę Polaków-Nowobogackich. Wzmocni to pozycję Polaków jako grupy etnicznej oraz może się przydać w walce o niepodległość Polski.

Zbigniew Farmus

Od redakcji: Wypowiedzi Nowobogackiego obejmują olbrzymi wachlarz spraw finansowych i byznesowych. Zaczynamy zgodnie z jego życzeniem od złota.

ODCINEK 1

ZŁOTO

Zaczynam od złota, gdyż w złoto może zainwestować każdy - stary, młody, bogaty, biedny, lekarz, murarz i gospodyni domowa. Sam kupiłem w roku ubiegłym i obecnym poważne ilości złota, gdyż uważam, że w latach 90 powtórzy się sytuacja z roku 1980 kiedy to złoto osiągnęło rekordową sumę ok. 850 dol. US za uncję.

Po omówieniu różnych aspektów inwestowania w złoto i wyjaśnieniu dlaczego osobście nie interesują mnie inne kruszce szlachetne, jak srebro czy platyna, przedstawię mój pogląd na temat tego, że podstawowym elementem zrobienia pieniędzy jest nawyk liczenia i umiejętność liczenia. Na podstawie kilku przykładów udowodnię, że posiadając te cechy dany człowiek może z łatwością mieć po pewnym czasie o wiele więcej, niż człowiek, który tych cech nie posiada, pomimo tego, że w roku wyjściowym dysponowali oni takimi samymi dochodami.

Następnie pokażę jak zrobić pieniądze w nieruchomościach, na giełdzie, w byzniesie, jak zdobywać kontrakty, zwłaszcza rządowe, jak zarabiać na handlu z zagranicą, w którym momencie wkroczyć do akcji, zaryzykować, kiedy się wycofać, jaką postawę psychiczną przyjąć - setki spraw, których sam doświadczyłem, niekiedy rozwiązując je błędnie. Wszystko to będę ilustrował żywymi przykładami z krwi i kości z mojego doświadczenia.

Przykład 1. Jak zarobiłem 7 i pół mln dol. w 1980 roku ze sprzedaży złota nabytego w 1976 roku.

W lecie 1976 roku nabyłem 11111 (lubie jedyńki, gdyż przynoszą mi

szczęście) uncji złota po 100 dol. uncja, czyli za 1 111 100 dol. Niektórzy patrzyli na mnie jak na wariata. Nawet w rodzinie żona i syn byli przeciw, drugi syn i córka oraz zięć byli za. W grudniu 79 bądź w styczniu 80 roku sprzedałem 5555 uncji po 830 dol. za uncję, wstrzymując się ze sprzedażą następnej połowy, gdyż przewidywałem, że cena złota pójdzie jeszcze w górę. Trochę poszła bodajże do 850 dol., a następnie drastycznie spadła. Przeczując ten katastrofalny spadek pozbyłem się reszty złota po 720 dol. za uncję. W sumie zarobiłem na pierwszych 5555 uncjach (cztery piątki czyż nie jest to elegancja?) - 4 055 100 dol., na drugiej sprzedaży 5555 uncji - 3 444 770 dol. (a więc głupota?, brak szczęścia kosztował mnie 600 tys. dol.). Łącznie zarobiłem jednak 7 499 870 dol. Był to pojedynczy najwyższy zarobek w moim życiu, ale nie cenię go najwyżej, o czym i o innych sprawach związanych ze złotem w następnym odcinku.

Kłaniam się Czytelnikom Nowobogacki

PS: Proszę sprawdzić, czy moje obliczenia są poprawne. Przyjemnej zabawy.

W tym roku sprzedałem z większym bądź mniejszym zyskiem akcje niektórych kompanii, gdyż uważam, że w najbliższym czasie do roku nie będą one rosły bądź mogą zmaleć: m.in. Shell Canada, Tridel Enterprises, Rogers Communications, Dominion Textile Inc., Magna International Inc., Ford Motor Company of Canada Limited, Dofasco Inc., Consoltex Canada Corp., Hudson's Bay Company. Zwiększyłem natomiast swe udziały bądź nabyłem akcje po raz pierwszy, a więc spodziewam się wzrostu cen akcji w okresie do roku m.in. Canadian Tire Corporation Limited, The Royal Bank Of Canada, Toronto-Dominion Bank, The Consumers Gas Company Ltd., John Labatt Limited, Consumers Packaging Inc., National Victoria And Grey Trustco Limited, The Oshawa Group Limited i Air Canada.

O tym, czym się kieruję, kiedy sprzedaję, bądź kupuję na giełdzie, w nadchodzących odcinkach.

CARAVAN

TORONTOŃSKI FESTIWAL MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

Rok w rok od lat chyba dwudziestu w miesiącu czerwcu odbywa się w naszym mieście festiwal grup etnicznych. Od lat siedemnastu Dom SPK przy Beverley St. staje się w tym okresie kawałkiem Polski. "Caravan-Pavilion Kraków" dwudziestokrotnie nagradzany w ramach Festiwalu i nagrodzony w roku 1989 jako najlepszy, wyróżniony w roku zeszłym w "Globe and Mail" przez "the Galloping Gourmet", będzie jak w latach zeszłych i w tym, jedyną polską placówką wśród trzydziestu ośmiu pawilonów innych narodowości.

Zapowiada się interesująco. Dla ducha: wystawa rzeźby i stoisko Cepellii oraz stoisko książki polskiej i książek o Polsce w języku angielskim. Dla ciała: polskie smakołyki przygotowane przez zespół pań wielokrotnie już nagradzanych w ramach Karawanu za poziom ich sztuki kulinarnej. No i bar Smocza Jama, z polskimi napojami oraz cocktailami alkoholowymi stworzonymi specjalnie dla odwiedzających nasz Pawilon.

Także: występy zespołu tanecznego Lechowia w nowym, również specjalnie na Karawan przygotowanym dwudziestopięciominutowym programie, w nowych właśnie z Polski przywiezionych kostiumach.

Pawilon Kraków to nasza wizytówka lansująca polskość w wieloetnicznych i wielokulturowym Toronto, znana i masowo odwiedzana przez jego mieszkańców i gości z daleka. To polski wkład do Festiwalu przypominający naocznie o istnieniu tu Polonii. Kłopot tylko, że choć frekwencja tak liczna, tak mało Polaków jest wśród odwiedzających.

Otwarcie Pawilonu odbędzie się dnia 16, zamknięcie 25 czerwca.

Mamy nadzieję, że tym razem odwiedzą nas Państwo z rodzinami i znajomymi jak najliczniej i zapraszamy jak najserdeczniej.

Prosimy też ochotników do pomocy w dekorowaniu oraz obsłudze Pawilonu, bo przecież chcemy, żeby polski był znów najlepszy, a roboty w bród. Osoby, które zechcą nam pomóc proszone są o telefon do Krzysztofa Czuło: 252-2828.

Osoby, które pragną zawczasu zaopatrzyć się w "paszport" na Karawan płacąc o 10% mniej niż potem przy wejściu, mogą to zrobić dzwoniąc do pani Idy Kasprzak, tel. 247-9603.

Do zobaczenia w Smoczej Jamie.

ZARZĄD KOŁA 20 SPK w Kanadzie
i KOMITET KOORDYNACYJNY
CARAVAN 1989

SZTUCZNA INTELIGENCJA

HOLLY JUNGLE

Dominacja Hollywood w dziedzinie programów telewizyjnych jest powszechnie znana. Większość z nich, nawet te których akcja toczy się np. w Nowym Jorku, nakręcana jest w Los Angeles. Nowo przybyłych do Ameryki Północnej intryguje pytanie, dlaczego w TV jest tak dużo "zła i przemocy". Co inspiruje autorów z "Miasta Aniołów" mieszkających jakby nie było w otoczeniu pięknych plaż, palm i pracujących w dzielnicach "Świętego Drewna", aby szpikować przestępstwami treść seriali TV? Skąd biorą się ci podstępni, chciwi i z gruntu nieuczciwi bohaterzy tych seriali? Czyżby każdy autor scenariusza programu telewizyjnego musiał mieć w swoim "resume" doświadczenie w postaci odsiedzonego wyroku?

Takie pytanie zadawać sobie może jedynie człowiek, który nie ma do czynienia z większymi pieniędzmi. Mieszkańcy południowej Kalifornii nie należą do biedaków i w związku z tym, autorzy scenariuszy nie mają trudności ze znalezieniem przykładów prosto z życia. A życie to również przemysł komputerowy. Afery kryminalne w tej dziedzinie

nie ustępują w niczym wątkom serialu Dallas. Przyjrzyjmy się niektórym z nich odkrytym w ostatnich tygodniach.

Prezydent firmy DEFINICON SYSTEMS INC. oskarżony został o zorganizowanie kradzieży kodu źródłowego systemu operacyjnego SunOS Version 4.0 firmy SUN MICROSYSTEMS. Akcja ta przeprowadzona została w biały dzień w sposób przypominający przestępstwa z serialu Knight Rider.

Najpierw jednemu z wtajemniczonych w plan ekspertów z DEFINICON pracującemu na PC, podłączonemu do komputera SUN-3, który z kolei podłączony był do komputera SUN-4 z kodem źródłowym SunOS, udało się włączyć jako tzw. "superuser". Po pewnym czasie zdołał on rozpracować specjalne menu pozwalające na skopiowanie kodu źródłowego. Zdając sobie sprawę, że operacji kopiowania na kasetową taśmę magnetyczną towarzyszy hałas, który mógłby zwrócić uwagę pracowników firmy SUN, ekipa z DEFINICON na kilka dni przed planowaną akcją, położyła śruby w wentylatorze komputera SUN-4. Dzięki temu wentylator

zagłuszał dźwięki dochodzące z jednostki taśmy magnetycznej, a pracownicy SUN przyzwyczaili się do głośno pracującego komputera.

W dniu, w którym nastąpiło skopowanie, zespół z DEFINICON-u przyniósł z sobą specjalnie pomalowaną na czarno, kasetę z taśmą magnetyczną, co zmniejszało szansę zauważenia jej w komputerze. Ponadto, czarną taśmą zakleiono specjalną lampkę, która zapala się w momencie kiedy komputer zapisuje coś na kasiecie.

Operacja kopiowania przebiegła niezauważona, komendy kopiowania wydane zostały z podłączonego do SUN-4 komputera PC, a pracownicy DEFICON usunęli ślady przestępstwa kończąc na dokręceniu śrub wentylatora.

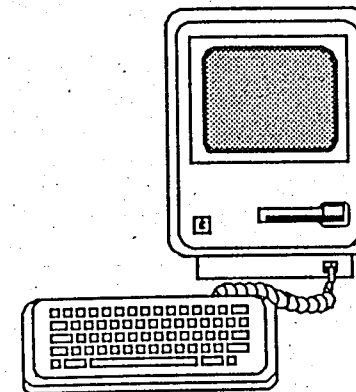
Założyciel firmy DEFINICON, zatrudniony w tym czasie już tylko jako konsultant (kierownictwo firmy przejęli ludzie z pieniędzmi), zorientował się, że skradziono system SunOS i poinformował o tym prawnika tej firmy. W rezultacie prezydent Williams podał się do dymisji, ale tylko do czasu kiedy utworzono nową korporację o nazwie

DEFINICON INTERNATIONAL kontrolując akcje firmy DEFINICON SYSTEMS. Williamsa mianowano ponownie prezydentem i postarano się, aby wszyscy, którzy wiedzieli o kradzieży SunOS opuścili DEFINICON.

Do akcji (jak w typowym filmie kryminalnym) wmieszał się agent do specjalnych zadań Edgar Adamson z biura śledczego U.S. Customs Service. Firma SUN zażądała \$250 000. Jak dotąd bohaterowie kradzieży cieszą się nadal dobrym zdrowiem i łatwo zarobionymi pieniędzmi. Kto wie, może w tej chwili w zaciszu swojej rezydencji na Beverly Hills obmyślają plan następnego przedsięwzięcia.

Na jeszcze sprytniejszy pomysł wpadli podobno dwaj szefowie firmy JASMINE TECHNOLOGIES INC. Podobno, gdyż sprawa jest dopiero w sądzie i bez wyroku trudno stwierdzić ten fakt z całą stanowczością.

Otóż ci dwaj osobnicy zmówili się razem z prezydentem konkurencyjnej firmy RODIME i zamówili dużo więcej pamięci dyskowych niż firma JASMINE mogła użyć do produkowanych przez nią dysków do komputera MacIntosh. To z kolei spowodować miało poważny kryzys finansowy, jako że mimo dużej wartości produkcji firmie JASMINE brakowałoby wtedy około \$ 1000000 gotówki, przez co stałaby się ona łatwym celem do wykupienia przez RODIME. Bryan Speece wiceprezydent

JASMINE miał ponoć po tym mianowany być prezydentem tej firmy. Pozew JASMINE opiewa na 25 mln dolarów. Tylko w ciągu ostatniego miesiąca założono w sądzie 6 innych spraw "komputerowych" przekraczających sumę 100 tys. dolarów. Wygląda na to, że przemysł komputerowy przejmie pałeczkę pierwszeństwa w ilości i wymyślności popełnianych przestępstw. Toć to prawdziwa dżungla i jakie wspaniałe źródło inspiracji dla autorów z Hollywood. Może nawet warto zapisać się na kurs programowania?

**INDEPENDENT
COMPUTER EXPERTS**

Polsko-Kanadyjskie
Towarzystwo Muzyczne
The Polish Canadian
Society of Music

z a p r a s z a
na koncert z okazji
trzeciej rocznicy
istnienia Towarzystwa.

Chór i Orkiestra Kameralna
MUSICA ANTIQUA

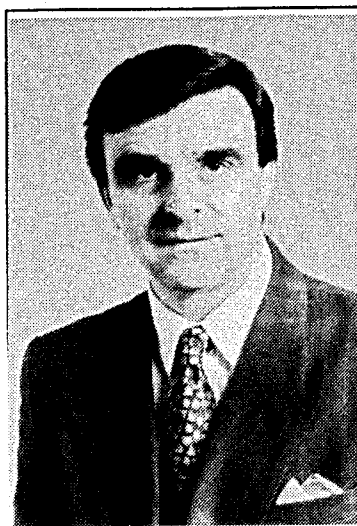
pod dyrekcją
Macieja Jaśkiewicza

W programie:

Peter Paul Koprowski - Epitaph
Mieczysław Karłowicz -
Serenada Op.2
Marcin Józef Zebrowski -
Magnificat

Piątek, 9 czerwca 1989, godz. 20
Church of the Redeemer,
162 Bloor St.W. (przy Avenue Rd.).
Bilety: \$9 i \$7 dla członków
Towarzystwa.

Dodatkowe informacje można
uzyskać dzwoniąc pod 421-7416

ANDRZEJ BERNARDYN - R.E.Broker

PIERWSZE i JEDYNE
POLSKIE
BIURO REAL ESTATE
W
MISSISSAUGA
3035 'A' Hurontario St.

Właściciele:

ANDRZEJ BERNARDYN - R.E.Broker
ANDRZEJ MAJEWSKI - R.E.Broker
oraz

liczne grono naszych agentów
zaprasza do ultranowoczesnego
biura Real Estate
Wieloletni serwis na terenie
Mississauga, oraz setki zadowolonych
Klientów, najlepszą rekomendacją

Nikt nie zna Mississauga lepiej niż my

566 - 5656

ANDRZEJ MAJEWSKI - R.E.Broker

H.M.T.
EAGLE
REAL ESTATE LTD.

3290 Lakeshore Blvd. W. TORONTO, ONT. M8V 1M4

Chcesz dobrze kupić lub sprzedać dom,
business lub apartament zadzwoń do nas!

Doświadczeni agenci

MIŁA I FACHOWA OBSŁUGA KLIENTÓW

H.M.T. "Eagle" Real Estate Ltd.

udzieli Ci szybkiej i fachowej porady, wyceną
interesującą Cię nieruchomość, przeprowadzą sprawnie
transakcję. Naszą dewizą: rzetelność i kultura obsługi

Dzwoń z zaufaniem o każdej porze

259 - 9231

OŁÓW - ZDRADLIWY METAL

Ołów jest uważany za jedną z najgroźniejszych trucizn środowiskowych. Jest on specjalnie niebezpieczny dla dzieci w wieku przedszkolnym, u których powoduje zaburzenia w zachowaniu i hamuje proces uczenia się. Według najnowszych badań okazał się szkodliwy w stężeniach, które dawniej uważano za bezpieczne. Niektóre związki innych pierwiastków, mimo że w dużych stężeniach są toksyczne, w minimalnych stężeniach są organizmowi niezbędnie potrzebne. Ołów do tych substancji nie należy, a zatem czym mniej go będzie w naszym otoczeniu, tym lepiej.

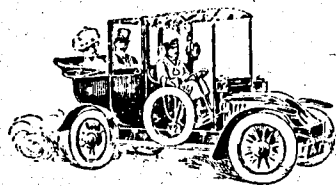
CZY OŁÓW SPOWODOWAŁ UPADEK STAROŻYTNEGO RZYMU?

Ołów jest wszechobecny. Występuje w wielu minerałach, a na skutek działalności przemysłowej człowieka coraz więcej ołowiu dostaje się do atmosfery, a stamtąd ze śniegiem i deszczem do gleby, rzek, jezior i oceanów. Zanieczyszczenie środowiska ołowiem na wielką skalę rozpoczęło się podczas rewolucji przemysłowej, a wielokrotnie wzmogło po rozpoczęciu stosowania czteroetylu ołowiu jako dodatku do benzyny. Oblicza się, że nawet na Atlantyku, z dala od wszelkich lądów, stężenie ołowiu jest czterdziestokrotnie wyższe niż w starożytności. Starożytni Rzymianie używali ołowiu do wyrobu rur wodociągowych, soli ołowiu do polewania glinianych naczyń, do wyrobu kosmetyków, a słodki i bardzo trujący octan ołowiu był stosowany do słodzenia win. Istnieje hipoteza, że zbiorowe zatrucie ołowiem przez wiele pokoleń doprowadziło do umysłowej i fizycznej degeneracji Rzymian i do upadku Imperium Rzymskiego.

OSTROŻNIE Z FONTANNAMI DO PICIA

W Ontario wybuchła ostatnio panika, gdy stwierdzono, że w niektórych szkołach stężenie ołowiu w wodzie z fontann do picia, siedmiokrotnie przekraczało dopuszczalne normy. Ołów dostawał się do wody z lutowanych ołowiem złączy w rurach wodociągowych. Największe zanieczyszczenie ołowiem wykryto w szkołach nowych, w których złącza rur nie zdążyły się jeszcze pokryć ochronną warstwą wapna. Najwięcej ołowiu zawierała woda w fontannach w poniedziałek rano. Okazało się, że wystarczy po otwarciu przepływu wody poczekać kilka minut, aby

z fontanny zaczęła płynąć woda wolna od zanieczyszczenia ołowiem. W związku z tym szkoły otrzymały zarządzenie, aby każdego rana spuszczać przez 5 minut wodę z fontanny, zanim zezwoli się uczniom na picie. Wkrótce wszystkie szkoły w Ontario zostaną objęte programem badania wody na zawartość ołowiu i prawdopodobnie wyjdzie ustawa zabraniająca używania stopów o dużej zawartości ołowiu do lutowania rur wodociągowych. Obecnie, większość stopów lutowniczych zawiera równe ilości ołowiu i cyny.

BENZYNA Z CZTEROETYLKIEM OŁOWIU

Do niedawna czteroetylen ołowiu, powszechnie używany jako dodatek przeciwstukowy do benzyny był głównym źródłem zanieczyszczenia środowiska. Od roku 1972 coraz więcej pojazdów używa paliwa bez ołowiu; pod naciskiem opinii publicznej i medycznej, władze federalne zamierzają do roku 1990 całkowicie wyeliminować używanie czteroetylu ołowiu.

"BEZPIECZNE" STĘŻENIA

Stężenie ołowiu we krwi mierzy się w mikrogramach na decylitr. Mikrogram, to jedna milionowa część grama, decylitr, to 0.1 litra. W miarę postępów badań nad toksycznością ołowiu granice bezpiecznego stężenia ciągle się obniżały. Jeszcze w 1978 roku Center for

Disease Control w Atlancie podawał 30 mikrogramów jako stężenie dopuszczalne. Obecnie uważa się, że granica toksyczności, to stężenie 20 - 25 mikrogramów i że już po stwierdzeniu tych ilości należy rozpocząć leczenie. U małych dzieci i kobiet w ciąży 10 - 15 mikrogramów jest uważane za szkodliwe. Ustawodawstwo pracy w Ontario ustaliło 70 mikrogramów jako maksymalne dopuszczalne stężenie u dorosłego mężczyzny wystawionego na związki ołowiu podczas pracy. U kobiet maksymalne stężenie obniżono do 40 mikrogramów, mimo że dyskryminuje to kobiety, praktycznie zamykając przed nimi niektóre zawody. Ustawodawcy uważali jednak, że wystawienie kobiet na toksyczne dawki ołowiu przyniosłoby więcej szkody niż dyskryminacja i brak równoprawnienia. Jeżeli stężenie ołowiu we krwi pracownika przekroczy te normy, musi on być przesunięty do innej pracy.

Masowe badania dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym przeprowadzone w południowym Ontario w 1984 roku wykazały, że u dzieci miejskich stężenie ołowiu wynosiło między 12 i 16 mikrogramów, u dzieci z przedmieść - 10 - 13.5, a u mieszkańców wsi, tylko 8.9 do 12.6 mikrogramów. Nikt nie jest pewny, czy stężenia te są zupełnie bezpieczne.

SZKODLIWOŚĆ OŁOWIU

Ołów zakłóca produkcję enzymów niezbędnych do syntezy czerwonego barwnika krwi - hemoglobiny, przez co blokuje produkcję czerwonych ciałek krwi. Uszkadza również nerki, wątrobę, podnosi ciśnienie krwi, a przede wszystkim uszkadza mózg i układ nerwowy. U dorosłych, głównymi objawami ołowicy są kolki jelitowe, bladeść (z powodu anemii), porażenia różnych mięśni, zaburzenia koordynacji mięśni, wymioty, wysokie ciśnienie krwi, objawy

niewydolności wątroby, zamroczenia i nadmierne podrażnienie.

LECZENIE: OBNIŻYĆ STĘŻENIE OŁOWIU

W większości przypadków ołowicy wystarczy usunąć źródło ołowiu z otoczenia chorego, aby poziom tego pierwiastka we krwi zaczął się szybko zmniejszać. Może jednak upłynąć kilka miesięcy, zanim wartość powróci do normy. W ciężkich przypadkach używa się specjalny lek, który przyspiesza wypłukiwanie ołowiu z organizmu, jednak jest to procedura dość niebezpieczna: gdy ołów nagromadzony w kościach zostanie wypłukany w dużych ilościach do krwi, może uszkodzić nerki i wątrobę.

JAK WYSTRZEGAĆ SIĘ OŁOWIU?

Farby olejne i niektóre farby drukarskie zawierają ołów. Wprawdzie dodatków związków ołowiu do farb został w Kanadzie zakazany, trafiają się jeszcze stare domy, malowane ołowiomymi farbami od zewnątrz, a nawet wewnątrz. Przy odnawianiu i rozbiorce starych domów należy nosić maski przeciwpyłowe i odzież ochronną, którą trzeba prać osobno, posiłki należy spożywać z dala od miejsca pracy i nie pozwalać dzieciom bawić się w pobliżu. Zdrapywanie starej farby przy użyciu płomienia może być niebezpieczne, gdyż powstają wtedy toksyczne pary ołowiu. Szkodliwe pary mogą także powstać przy spalaniu starych kolorowych gazet lub "komiksów" w otwartym palenisku. Musimy wymagać, aby dzieci myły zawsze ręce po powrocie do domu, po głaskaniu zwierząt, które przebywały na zewnątrz, a już konieczne - zawsze przed jedzeniem. Rano, przed nabraniem wody z kranu do picia lub gotowania, dobrze jest odczekać, aż zejdzie woda, w której przez noc rozpuścił się mógł ołów. Stare czajniki elektryczne były lutowane stopami ołowiu - zawsze napełniajmy czajnik świeżą wodą po uprzednim wylaniu starej. Jeżeli zamierzamy założyć ogródek warzywny przy domu, należy to zrobić możliwie daleko od ulicy lub autostrady. Świeże warzywa, czy to

Dokończenie ze str. 27

Ciąg dalszy na str. 34

ZDROWIE

CZOSNEK - dobry na wszystko

Ogromne sukcesy w leczeniu wielu chorób mogą być osiągnięte metodami naturalnymi, na które składa się między innymi stosowanie ziół i odpowiedniej diety. Zioła są wspaniałym darem natury wymagającym jednak umiejętnego stosowania, aby były efektywne. Skuteczność ziół zależy w dużej mierze od umiejętności ich stosowania, bowiem niewłaściwie używane mogą wręcz zaszkodzić. Nielicznym wyjątkiem jest czosnek, który dzięki uniwersalności może być bezpiecznie stosowany w przypadku wielu dolegliwości.

Czosnek jest znany w lecznictwie ludowym od dawna. Jego ojczyzną są stepy kirgiskie. Rzymianie i Egipcjanie dawali go swoim niewolnikom, aby mogli wytrzymać długie godziny pracy. Hipokrates pisał, że czosnek jest środkiem napotnym i moczopędnym. Wirgiliusz uważał, że czosnek krzepi przy ciężkiej pracy. Mahomet polecał czosnek jako odtrutkę na ukąszenie węzów lub skorpionów. W XVI wieku paryżanie jadalі czosnek ze świeżym masłem w przekonaniu, że uodpornia on na wszelkie choroby, na cały rok. Dzięki czosnkowi uratowały się setki ludzi podczas epidemii cholery i tyfusu. Jest on naturalnym antybiotykiem.

Obecnie stosuje się surowice, szczepionki oraz antybiotyki, które oprócz objawów niepożądanych powodują uodpornienie wielu szczepów bakterii, czego nigdy nie ma po zastosowaniu czosnku. Czosnek zawiera wiele substancji odżywczych, takich jak węglowodany, trochę białka, bogaty jest w witaminy i minerały. Z witamin należy wymienić witaminę C przy witaminie B₁, z minerałów potas i żelazo. Nasze czasy to powrót do leków naturalnych. Czosnek jest teraz stosowany często i chętnie. Można go używać w zaburzeniach przewodów pokarmowych, w kolkach i wzdęciach. Jest środkiem zabójczym na wszelkiego rodzaju pasożyty przewodów pokarmowych. Zapobiega zylakom, pobudza apetyt. Czosnek ze względu na jego właściwości bakteriostatyczne i zabójcze dla bakterii stosuje się w przebiegach, katarach czy w początkach grypy. Naj-

skuteczniejsze są pod tym względem świeżo utarte lub pokrojone ząbki czosnku lub świeżo wyciśnięty sok.

Można go spożywać w różnych nalewkach i pastylkach, lecz najlepszy efekt daje surowy czosnek, który zawiera duże ilości witaminy C. Bowiem różne gotowe preparaty im bardziej są bezwonne, tym z reguły są mniej skuteczne, a to dlatego że lotne bakterio-bójcze związki czosnku muszą najpierw zostać wchłonięte w jelitach, następnie przeniknąć do płuc, aby wraz z wdychanym powietrzem mogły działać na oskrzela, gardło i jamę ustną przez długi czas. Jednak najpowszechniejsze jest lecznicze użycie czosnku przy niektórych schorzeniach serca. Ma on korzystne działanie na układ krążenia przez obniżanie ciśnienia krwi. Naturalnie ciężki przypadek wysokiego ciśnienia powinien być skonsultowany przez lekarza. Duże znaczenie ma działanie przeciwmiażdżycowe czosnku, wskutek obniżania poziomu cholesterolu i kwasów tłuszczowych we krwi.

Należy też wspomnieć działanie przeciwcukrzycowe czosnku, w łagodnej formie cukrzycy, przeciwreumatyczne - przez zmniejszenie bólu, stanu zapalnego i obrzęku. Czosnek zawiera substancję germanium, która podobno leczy i zabezpiecza w przypadku chorób nowotworowych.

Jedyną jego wadą jest to, że tak nieprzyjemnie pachnie. Zapach ten można zmniejszyć poprzez gryzienie ziarenek kawy, lub pietruszki czy selera.

Czosnek nie ma prawie szkodliwego działania na człowieka. Nie powinny go jednak brać osoby z niskim ciśnieniem krwi i matki karmiące.

Pisząc o czosnku jako środku leczniczym nie należy zapominać jego właściwości jako przyprawy kulinarnej. Jest on wspaniałym dodatkiem do różnego rodzaju mięs, sałatek i warzyw, podkreślającym i wzbogacającym ich smak jeśli dodany w niewielkiej ilości.

Dr. LIDIA DOBOSZ
TEL.: 534 - 0050

HOROSKOP TYGODNIA

1 czerwca - 7 czerwca

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia

Miej się na baczności, ktoś próbuje zamącić wokół Twojej osoby. Nie będą to groźne działania, ale denerwujące. I może chodzi właśnie o to, żeby wyprowadzić Cię z równowagi. W sprawach materialnych okres nie najgorszy. Za mało troski wykazujesz o sprawy domowe. Taktyka ich niezauważania może przynieść sporo kłopotów. Znak miły - Byk, unikaj Ryb. Dzień ważny - środa, cyfra szczęśliwa - 3.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja

Zachowujesz się wyjątkowo lekkomyślnie. Nikt Cię przecież nie zmusza do wkładania palców między drzwi. Plany, które snujesz mają szansę powodzenia, ale pod warunkiem przypilnowania wszystkiego, a więc dużego nakładu starań i wysiłku. Z Twojej strony nie może to być słomiany ogień. Znak przychylny - Wodnik, unikaj Strzelca. Dzień miły - czwartek, cyfra szczęśliwa - 7.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca

Nie wywołuj wilka z lasu. Czyżby spokój tak Cię nużył? Skieruj swoją energię na konkretne sprawy, masz ich przecież sporo do rozwiązania. To, na co czekasz z taką niecierpliwością, spełni się przecież, nieważne więc, że się nieco odwleka. Kłopoty nie tyle poważne, co dokuczliwe, po prostu trzeba się do nich zabrać. Znak miły - Rak, unikaj Byka. Dzień - piątek, cyfra - 4.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca

Trochę więcej ostrożności w czasie rozmów. Nie masz przecież pewności jak sprawy się potoczą, nie znasz też dostatecznie ludzi, którzy je prowadzą. Nie możesz więc działać po omacku. A czas pracuje na Twoją korzyść, nie zapominaj o tym, to ważne. Propozycja wyjazdowa warta przeanalizowania. Nie nadwerężaj finansów. Znak miły - Wodnik, unikaj Skorpiona. Dzień ważny - środa, cyfra - 1.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia

Coś się wreszcie zaczyna dziać. Poczujesz się w swoim żywiole. Ale pamiętaj, że w takiej euforii łatwo o błąd. Miej więc oczy otwarte, nie zmarnuj tak oczywistej szansy. W sprawach domowych powrót do normy, skończy się wreszcie finansowa szarpanina. W sporze rodzinnym nie dolewaj oliwy do ognia. Znak sprzyjający - Bliźnięta, unikaj Lwa. Dzień ważny - sobota, cyfra 9.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września

Wreszcie coś się ruszy wokół Ciebie. Będziesz mogła odetchnąć z ulgą, ale pamiętaj jednocześnie, że to nie koniec starań i zabiegów. Musisz wykorzystać sprzyjającą passę i zdobyć się na wykrzesanie energii na doprowadzenie wszystkiego do pomyślnego finału. Chyba zbyt dużo nadziei pokładasz w danych Ci przyrzeczeniach. Znak ważny - Koziorożec, unikaj Barana. Dzień miły - niedziela, cyfra - 4.

WAGA: 23 września - 23 października

To jeszcze nie pewnego, nie wiać zbyt dużych nadziei z propozycją. Nie znaczy to, że masz machnąć ręką na całą sprawę. Sporo wydatków i bieganiny. Nie staraj się więc robić wszystkiego w pojedynkę, co zresztą u Ciebie wypływa z przekonania, że nikt nie zrobi tak dobrze jak Ty. Nowa znajomość bardzo frapująca. Znak sympatyczny - Panna, unikaj Wagi. Dzień ważny - środa, liczba szczęśliwa - 6.

SKORPION: 24 października - 22 listopada

Wciąż odzywają się stare sentymenty i pojawia się żal za utraconą szansą. Fakt, że to głównie Twoja wina jeszcze bardziej pogłębia frustrację. Nie zamykaj się w sobie, szukaj kontaktu z ludźmi, inaczej zamienisz się w samotnika. Warto reaktywować stare przyjaźnie, czas i wydarzenia podziałały na ich korzyść. Znak ważny - Bliźnięta, unikaj Panny. Dzień miły - środa, cyfra - 4.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia

Nieprzewidziane przeszkody utrudnią i opóźnią Twoje plany. W sumie wyjdzie to na zdrowie. Możesz mówić o dużym szczęściu, które widać Cię nie opuszcza. Samopoczucie Ci dopisze, energia także, działaniami innych nie przejmuj się. W sprawach domowych duże tarcia, napotkasz opór z drugiej strony. Rozmowa nieunikniona. Znak ważny - Rak, unikaj Barana. Dzień miły - poniedziałek, cyfra - 3.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia

Wiele teraz zależy od Twoich zachowań, ostrożności, a jednocześnie zabiegów. Nie możesz przerwać starań odwrócenia pewnych trendów, choćby wydawało Ci się to beznadziejne. Postaraj się o cierpliwość, której ostatnio zaczyna Ci brakować i jak ognia wystrzegaj się wszelkich intryg. Znak sprzyjający - Byk, unikaj Skorpiona. Dzień miły - wtorek, cyfra szczęśliwa - 5.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego

Za bardzo nadwerężasz ostatnio swoją kasę, już wkrótce może to być źródłem niesłychanych kłopotów. W kręgu spraw sercowo-rodzinnych chwilowe rozpozgodzenie, ale wciąż duże zagrożenie niżowe. Niepotrzebnie się upierasz, wszak wiesz, że racja nie leży po Twojej stronie. W pracy sukcesy. Sprzyja Ci Lew, ale Koziorożec ma chętkę ci dokuczyć. Dzień ważny - czwartek, liczba szczęśliwa - 3.

RYBY: 19 lutego - 20 marca

Zaczynasz się już przekonywać, że nie darmo, że za wszystko trzeba płacić, że w działaniu równie ważny jest pomysłuń, co i włożona w te działania energia. Sukces Cię uskrzydli, wszystko wyda Ci się dziecinnie proste. Postaraj się zmniejszyć amplitudę nastrojów - będziesz dużo strawniejsza dla otoczenia. Znak sprzyjający - Skorpion, unikaj Panny. Dzień ważny - sobota, liczba szczęśliwa - 5.

KTO SIĘ URODZIŁ

1 czerwca:

Ma dobre predyspozycje do rządzenia, zdolność przewidywania, dobre pomysły, zdolności organizatorskie, wrodzoną bystrość. Ale przy tym wszystkim jest to niespokojny duch. Gna go w nieznane dalekie kraje. Urodzony emigrant i podróżnik. Wady które się zdarzają: niezbyt mocny kręgosłup moralny i religijny, skłonność do ekscesów. Jedyna rzecz, która go może związać to bliska rodzina.

2 czerwca:

Znakomity polemista, zręczny dyskutant, pełen dowcipu i sarkazmu. Na wszystkim zna się po trochu i na tyle, że robi zgrabny felietonik, utnie towarzyską rozmówkę. Mimo pozorowanej powierzchowności, lekkomyślności i zmienności darzy bliskich stałymi, głębokimi uczuciami. Ma szansę na karierę jako publicysta, felietonista, mówca i działacz społeczny.

3 czerwca:

Koczownik nie zagrzewający nigdzie miejsca, o zmiennych nastrojach i kapryсах. Gadatliwy i ruchliwy. Powinien być komiwojażerem. W każdym razie najeździ się w życiu. Urodzony w południe bywa bliski genialności, ale nie wolno go krępować w wiecznej wędrówce. Musi uważać by nie trwonić czasu na jałowe spory, gdyż łatwo popada w rozdrażnienie i gnębi go chęć zemsty i odwetu. Dlatego musi walczyć z sobą. Uczyć się ćwiczyć cierpliwość i ciepło wobec świata. Może mieć bowiem duże trudności we współpracy z innymi.

4 czerwca:

Ma łeb. Uzdolniony filozoficznie i nowatorsko nie znosi rutyny, monotonii i bezsensownej pracy. Musi mieć okazję popisać się swymi możliwościami. Oczywiście pragnie zrobić pieniądze i karierę i zdarza się, że zabiera się za to niezbyt czystymi metodami. Powinien ćwiczyć swój moralny kręgosłup.

5 czerwca:

Ekscentryk. Wybitna jednostka lub pechowiec. Samowolny, prowadzi życie pełne zamieszania i chaosu. Czasem kłamczuszek. Najczęściej pod wpływem rozbuchanej wyobraźni. Pomysły miewa genialne i musi znaleźć nań wykonawcę, bowiem sam jest nieorganizowany i zagubiony.

6 czerwca:

Ma, zalety. Świetną pamięć. Zyczliwość wobec świata. Zdolność do silnych wzruszeń i przeżyć, pracowitość. Wady: brak zdolności przewidywania i pewna chwiejność emocjonalna. Wiele jego planów misternie ułożonych bierze w łeb. Musi w tej kwestii korzystać z rad innych, skierować i zbierać informacje ku przyszłości.

W jednym z ostatnich numerów ECHA w rubryce POLAK NIE ZGINIE wyczytałem o możliwości uzyskania odszkodowań za poniesione straty w Small Claims Court. Ktoś mi nawet radził, żebym skorzystał z tej drogi, ale przerażają mnie koszty adwokackie. Sąd może i zajmuje się drobnymi sprawami, ale mecenas nie zadowolili się drobnymi pieniędzmi.

Dobry mecenas liczy rzetelnie na swój czas. Sprawa w S.C.C. trwa krótko. Czasem tylko godzinę. Jej przygotowanie nie jest na ogół tak proste, że jeżeli jesteśmy pewni swego i znamy przepisy prawne możemy radzić sobie w tym sądzie sami. Sąd ten odpowiada podobnej instytucji w Polsce z zakresu prawa cywilnego. Rozpatruje pozwy o odszkodowanie do maksimum 3000 dol. (w różnych prowincjach są od tej sumy drobne wahnięcia). Jeśli chcemy uzyskać więcej, idziemy do innego sądu. Sprawy konsumentów rozpatrywane są w takim sądzie, o ile nie przekraczają w żądaniu odszkodowania 3000 dolarów. W S.C.C. tak jak w innym sądzie musimy przedstawić na naszą rzecz dowody rzeczowe czy zeznania świadków. W wypadku sporów związanych z zakupem przedmiotu potrzebne są rachunki, paragony, gwarancje, dowody skasowania czeku, czy pobrania sumy z karty kredytowej. Jeśli np. uszkodzony czy źle zrobiony przedmiot jest na tyle poręczny, że możemy go sędziemu pokazać przynosimy go do sądu. Wiadomo, że nie chodzi tu o kanapę, szafę czy płot. Sędzia może uznać fotografię dużego przedmiotu za dowód. Robimy zdjęcie.

W różnych prowincjach, a także w zależności od przyzwyczajęń sędziego traktowany jest świadek. Niekiedy musimy go wypytywać sami przed sądem, czasami wystarczy go przedstawić. Nie ma w tej kwestii szczególnych przepisów. Jeśli nie jesteśmy pewni co do charakteru sprawy, możemy skorzystać z konsultacji prawnika, które są tańsze niż jego dzień w sądzie. Przykładowo, w sprawach reklamacji handlowych, których nie udało się załatwić "po dobroci" (o czym to piszemy na sąsiedniej szpalcie) można się zwrócić do poradni prawnych specjalizujących się w tego typu sprawach. mieście Toronto. W następnym numerze lista bezpłatnych poradni prawnych w Toronto.

POLAK NIE ZGINIE

JAK SKŁADAĆ REKLAMACJE

Dziś kolejne rady dla tych, którzy chcą złożyć reklamację osobiście.

- Upewnij się, że reklamacja jest aktualna.

- Skieruj reklamację do kogoś z autorytetem, np. jeżeli urzędnik nie może ci pomóc poproś o skontaktowanie cię z kierownikiem (managerem).

- Upewnij się, że rozmawiasz z właściwą osobą.

- Zapisz jego/jego nazwisko i funkcję, np. Joe Smith, kierownik.

- Postaraj się nie denerwować. Wyjaśnij szczegóły problemu. Załącz datę zakupu, dlaczego produkt ci nie odpowiada, czy masz jakieś gwarancje i kwity, itd.

- Przynieś ze sobą rachunek i skasowane чеки, kopię kontraktu, jakiegokolwiek posiadane gwarancje, kopie napisanych listów, informacje dotyczące daty zakupu, cenę zakupu, daty telefonów w tej sprawie oraz daty reperatury.

- Jeżeli to możliwe zabierz ze sobą produkt, który reklamujesz.

- Wy tłumacz, co chcesz żeby było zrobione. Domagaj się uznania twojej reklamacji.

- Jeżeli życzysz sobie pisemnego potwierdzenia swojej wizyty (reklamacji) następnym razem przyjdź z listem od osoby, z którą rozmawiałeś. Załącz datę wizyty, opis problemu i sugestie co może być zrobione w danej sprawie.

- Zatrzymaj kopię listu.

W następnym numerze odpowiemy na pytanie JAK SKUTECZNIE SKŁADAĆ REKLAMACJE NA PIŚMIE.

Opracowała:
ELŻBIETA WOLSKA
Polish Canadian
Community Services

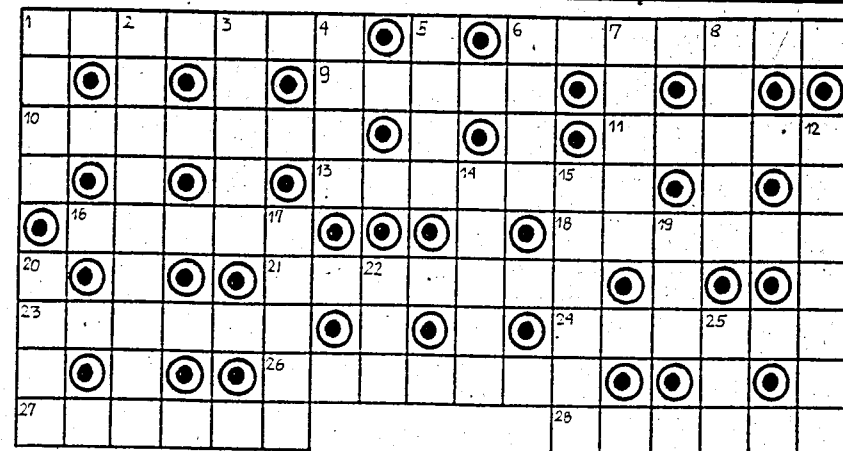
TEL.: (416) 533 - 9471

POZIOMO:

- 1 Beznoga jaszczurka
- 6 Ryba słodkowodna
- 9 Nagromadzenie kopaliny
- 10 Napój wielowocowy na spirytusie
- 11 Urwis, hultaj
- 13 Niezbędna na okręcie
- 16 Współbrzmienie kilku dźwięków
- 18 Okres ośmiu dni
- 21 Roślina wodna
- 23 Na głowie łosia
- 24 Panczerz orzecha
- 26 Kawaleria inaczej
- 27 Np. manna
- 28 Wojskowy bębniasta

PIONOWO:

- 1 Kobieta
- 2 Aparat przekazujący wiadomości z dalekiego świata
- 3 Podnośnik
- 4 Kiedy nam wesoło upływa błyskawicznie
- 5 Sposób ubierania się
- 6 Państwo w Ameryce Południowej
- 7 Zamek błyskawiczny
- 8 Olcha

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: padalec, piskorz, złoże, nalewka, wisus, szalupa, akord, oktawa, rogatki, łopata, łupina, konnica, kaszka, dobosz.
PIONOWO: pani, dalekopis, lewar, czas, moda, Peru, suwak, olsza, spawacz, lotki, pokład, draka, typ, tłok, gin, lwo.

- 12 Pracuje palnikiem
- 14 Ruchome części skrzydeł samolotu
- 15 Górny lub dolny na statku
- 17 Awantura, bijatyka
- 19 Bywa spod ciemnej gwiazdy
- 20 Część pompy
- 22 Holenderska jałowcówka
- 25 Imię męskie

BRYDŻ NR 50

ZADANIE

WE po partii:

D 4 W 6 5
- AK 10 8 5 3
A D 5 2 W E 6 4
A W 10 8 7 5 3 4 2

N zaatakował asem pik. Ułóż plan gry wiedząc, że licytacja przebiegała następująco:

	W	N	E	S
-	1 pik	pas	1 trefl	
2 trefle	2 karo	2 kiery	pas	
3 trefle	pas	pas	ptr.	
pas...				

ROZWIĄZANIE

Jest to bardzo ważny moment, który może nas kosztować grę, jeśli nie ułożymy sobie planu rozgrywki właśnie w tej chwili - przed dołożeniem karty do asa pik. Mamy do wyboru damę lub czwórkę. Spójrzmy co się dzieje, jeśli machinalnie dołożymy blotki i ze stołu i z ręki:

N powtarza wist pikowy i W utrzymuje się ku swemu zdziwieniu damą pik. Przeciwnik bowiem zagrał blotkę (!!). Było to jedyne wyjście kładące w tym momencie grę, bowiem N miał karty:

SZACHY NR 57

ROZWIĄZANIE ZADANIA 56

1. Sg4 - e3! Hb4 - f4
2. f2 - f3 x

1. - " - Wd5 - d2
2. f2 - f4 x

1. - " - Wd5 - d1
2. Sc3 - g2 x

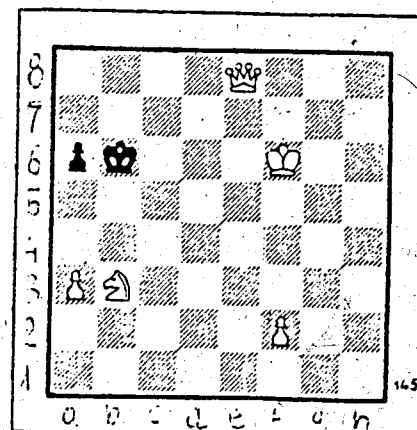
1. - " - Ge5 - f4
2. Wg1 - g4 x

Interesujące konstrukcyjne tematowe zadanie meczowe, które uzyskało wysoką ocenę w meczu Dania - Polska.

Niewiele komponował Tadeusz Pawłowski, specjalista od trzychodówek miniatur. Większość jego zadań drukowano w latach 1926-1936. Był pod wpływem D.Przepiórki. Szkoda, że tak mało skomponował, bo tylko 37 prac na dość dobrym poziomie. Jego trzychodówki charakteryzują się małym materiałem o stosunkowo dużej ilości wariantów.

ZADANIE NR 57

Tadeusz Pawłowski Ośr. Warszawski
Wiadomości Szachowe 1937 r.

Białe zaczynają i dają mat w 3 ruchach.
Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

Kalendarium

Grzmot w czerwcu głosi, że dużo zboża przynosi.

Czerwiec gdy zagrzmie, gdzie zorze zachodzą
ryby się znacznie i obficie rodzą.

1 czerwca - czwartek
MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ DZIECKA

Wsch. Słońca: 04.18 Zach. Słońca: 19.43
Wsch. Księż.: 02.18 Zach. Księż.: 17.40
Imieniny obchodzą: Gracjana, Hortensja, Jakub, Justyn, Konrad, Nikodem i Świątopełk

PATRONI:

Św. Justyn był filozofem rzymskim. Ścięto go mieczem ok. 65 r.

Justyn - łac. lustus (sprawiedliwy).
Świątopełk - imię to nie ma patrona; pochodzi od święto + praśl. pełk (gromada, pułk).
Jakub - obecnie obchodzimy 21 października.

1863 - Ukazał się pierwszy numer pierwszego polskiego czasopisma na tym kontynencie, pt. "Echo z Polski".

2 czerwca - piątek
Wsch. Słońca: 04.18 Zach. Słońca: 19.44
Wsch. Księż.: 02.51 Zach. Księż.: 19.02
Imieniny obchodzą: Erazm, Irma, Marcelli, Marianna, Mikołaj, Piotr i Sadok

PATRONI:

Św. Marcelli i Piotr byli męczennikami pierwszych wieków chrześcijaństwa. Św. Erazm był biskupem Formii (Włochy). Został zamęczony w 305 r. Uważano go od dawna za patrona chroniącego od zarazy.

Bł. Sadok był najprawdopodobniej Polakiem. Jako dominikanin głosił Słowo Boże na Węgrzech, w Zagrzebiu, a wreszcie w Polsce, gdzie był przeorem w klasztorze św. Jakuba w Sandomierzu. Zginął z rąk Tatarów w 1260 r.

Marcelin - imię rzymskie.
Piotr - grec. petros (skała).
Erazm - grec. erasmios (mały, upragniony).
Sandok - hebr. saduk (święty, sprawiedliwy).

1979 - Pierwsza pielgrzymka do Polski Ojca Św. Jana Pawła II.

3 czerwca - sobota
Wsch. Słońca: 04.17 Zach. Słońca: 19.45
Wsch. Księż.: 03.32 Zach. Księż.: 20.18
Imieniny obchodzą: Karol, Klotylda, Laurentyna, Leszek i Tamara

PATRONI:

Św. Klotylda była małżonką jednego z władców galijskich i zmarła w 545 r.
Św. Karol Lwanga był Murzynem z Ugandy i przełożonym tamtejszych państw królewskich. Zginął męczeńsko w 1886 r. razem z 12 innymi pierwszymi chrześcijanami z tej części Afryki. Jest patronem młodzieży afrykańskiej kanonizowanym przez papieża Pawła II w 1964 r.

Klotylda - germ. hlut (sławny) + hiltga (walka).
Karol - germ. karl (mąż).
Leszek - imię nie ma patrona.

1605 - Zmarł Jan Zamoyski, kanclerz, wybitny polityk, opiekun nauki i kultury (ur. 1542 r.).

4 czerwca - niedziela
Wsch. Słońca: 04.16 Zach. Słońca: 19.45
Wsch. Księż.: 04.25 Zach. Księż.: 21.21
Imieniny obchodzą: Aleksander, Cherubina, Dalibor, Gościmil, Franciszek i Karol

PATRONI:

Św. Franciszek Caracciolo (1563-1608) urodził się koło Neapolu w zamożnej rodzinie. W młodości, rozdawszy cały majątek ubogim, studiował teologię, a następnie uzyskał święcenia kapłańskie. Założył zgromadzenie zakonne Kleryków Regularnych, dając mu surową regułę i zobowiązując je do opieki nad biednymi i chorymi.

Franciszek - germ. frank (człowiek z plemienia Franków, wolny).

5 czerwca - poniedziałek
Wsch. Słońca: 04.16 Zach. Słońca: 19.46
Wsch. Księż.: 05.30 Zachód Księż.: 22.11
Imieniny obchodzą: Bonifacy, Dobromi, Julian, Waleria, Walter

PATRONI:

Św. Bonifacy-Winfrid, apostoł Niemiec, benedyktyn rodem z Anglii. Działał jako misjonarz wśród pogan na obszarach niemieckich, był także arcybiskupem Moguncji. Zmarł w 754 r. Został pocho-

wany w Fuldzie, gdzie zwykle obraduje episkopat Niemiec.
Bonifacy - łac. bonum (dobro) — facio (czynić).

Dobromi - imię to nie ma patrona.
1257 - Książę Bolesław Wstydlawy wraz z matką i małżonką (bł. Kunegunda) wydaje przywilej lokacyjny Krakowa. Oznacza to formalny początek Krakowa jako zorganizowanego miasta.

6 czerwca - wtorek
Wsch. Słońca: 04.16 Zach. Słońca: 19.47
Wsch. Księż.: 06.42 Zach. Księż.: 22.48
Imieniny obchodzą: Ingrida, Laurenty, Norbert, Norman i Paulina

PATRONI:

Św. Norbert był niemieckim kaznodzieją wędrownym, a później arcybiskupem Magdeburga. Żył w XI w. - uważany za proroka i cudotwórcę. Założył Zakon Kanoników Regularnych Ścisłej Obserwy (norbertanów).
Św. Paulina to męczennica rzymska, która zginęła w początkach chrześcijaństwa.

Norbert - germ. nord (północny) + bert (sławny, znakomity).

Paulina - łac. paulus (mały).
1530 - Urodził się w Sycynie Jan Kochanowski, humanista, najwybitniejszy polski poeta epoki Odrodzenia, twórca polskiego języka poetyckiego, autor "Fraszek", "Pieśni" i "Trenów" oraz poematów historycznych, politycznych i dydaktycznych, a także pierwszej polskiej tragedii renesansowej "Odprawa posłów greckich" (zm. w 1548 r.).
1841 - Urodziła się Eliza Orzeszkowa, wybitna powieściopisarka i nowelistka (zm. w 1910 r.).

7 czerwca - środa
Wsch. Słońca: 04.15 Zach. Słońca: 19.48
Wsch. Księż.: 19.55 Zach. Księż.: 23.16
Imieniny obchodzą: Ariadna, Eoban, Hieronim, Iweta, Robert, Wiesław i Wisława

PATRONI:

Św. Robert był opatem cystersów w Newminster (Anglia) i żył w XII w.
Robert - germ. rod, rot (sława) + bert (sławny, znakomity).
Wiesław - imię to nie ma patrona. Zostało utworzone przez Kazimierza Brodzińskiego, autora poematu "Wiesław". Dawniej używano staropolskiego imienia Wicław (zmieniona forma od Wacław).

ŻUŻEL

Najważniejszym wydarzeniem 7 kolejki ekstraklasy żużlowej był mecz na szczycie w Lesznie, pomiędzy obrońcą tytułu Unią a zielonogórskim Falubazem. Nieoczekiwanie zwycięstwo odnieśli goście (zdecydowały o tym dopiero dwa ostatnie wyścigi), którzy wyszli na I miejsce w tabeli. Komplet wyników i tabela:

Stal Rzeszów - Ostrovia 73:16, Wybrzeże Gdańsk - Apator Toruń 52:38, Polonia Bydgoszcz - Stal Gorzów 41:49, Unia Leszno - Falubaz Zielona Góra 44:46, ROW Rybnik - Unia Tarnów 56:34.

1. Falubaz	7	13	+ 75
2. Unia L.	7	12	+ 121
3. Stal G.	6	12	+ 37
4. Polonia	7	8	+ 19
5. Apator	7	8	+ 10
6. ROW	6	7	+ 18
7. Unia T.	6	7	+ 5
8. Stal Rz.	6	5	+ 21
9. Wybrzeże	7	6	- 36
10. Ostrovia	7	-7	- 300

KRÓTKO:

Kolarz polskiej grupy zawodowej EKSBUD - Krzysztof Wiatr zajął drugie miejsce w I etapie kolarskiego wyścigu Tour d'Aemorique.

29 maja rozpoczęły się w Atenach Mistrzostwa Europy w boksie, zgłoszono do nich 162 pięściarzy z 26 krajów. Polskę reprezentować będzie 10 zawodników. Jak dotąd zdobyliśmy w historii Mistrzostw Europy w boksie 100 medali. Czekamy na 101-szy i następne, oby był jakiś złoty, na taki czekamy już od 10 lat...

Na parkietach w Zabrzu i Krakowie rozpoczęły się finałowe rozgrywki piłki ręcznej mężczyzn - jak wiele spraw w Polsce - niestety od skandali. Wielokrotny reprezentant kraju Bogdan Wonta z Wybrzeża Gdańsk prowokował bijatyki z przeciwnikami, rzucał się z pięściami na kibiców, a po meczu opluł i oblał wodą sędziego. Ukarano go dyskwalifikacją - zakazem występów w finałowych spotkaniach.

Pierwsze wyniki:

- pierwsze miejsce: Pogoń Zabrze - Wybrzeże Gdańsk 19:18
- trzecie miejsce: Hutnik Kraków - Śląsk Wrocław 26:21
- piąte miejsce: Wisła Płock - Posenania 22:26.

PIŁKA NOŻNA

Rezultaty 26 kolejki I ligi:

GKS J. - Górnik W. 2:0
Pogoń - Górnik Z. 1:4
ŁKS - Legia 2:1
Lech - Szombierki 0:0
Wisła - Śląsk 0:5
Jagiellonia - GKS K. 1:1
Stal - Olimpia 0:0
Ruch - Widzew 4:0

Z walki o tytuł odpadła Legia. Zwracają uwagę wysokie wygrane Górnika i Ruchu pomiędzy którymi rozstrzygnie się chyba walka o mistrzowski tytuł. GKS Katowice nadal nie bez szans.

1. Górnik Z.	43	48:21
2. Ruch	43	39:15
3. GKS K.	41	44:20
4. Legia	37	34:15
5. Lech	30	33:24
6. Stal M.	26	27:23
7. Jagiellonia	26	19:22
8. Śląsk	25	30:30
9. Widzew	25	24:24
10. ŁKS	25	31:38
11. Olimpia	23	28:33
12. Wisła	17	27:44
13. GKS J.	15	20:39
14. Pogoń	14	28:46
15. Szombierki	13	29:48
16. Górnik W.	13	17:36

ARSENAL
MISTRZEM ANGLII

Liverpoolowi nie udało się zdobyć po raz drugi tzw. podwójnej korony, czyli wygrania mistrzostwa i Pucharu Anglii w jednym sezonie. Po zdobyciu pucharu (3:2 po dogrywce z Evertonem) Liverpool przegrał na własnym boisku 0:2 z Arsenalem, który zdobył mistrzostwo Anglii. Podwójną koronę zdobyło tylko 5 klubów: Aston Villa, Preston, Tottenham, Arsenal i Liverpool.

AC MILAN ZDOBYŁ
PUCHAR EUROPY

Piłkarze AC Milan rozgromili w Barcelonie w finale Pucharu Europy zespół mistrza Rumunii Steaua Bukareszt 4:0 (3:0). Przewaga piłkarzy włoskich była przygniatająca. Całymi okresami mecz przypominał zabawę kota z myszką. Rewelacyjnie zagrali piłkarze z Holandii - Ruud Gullit i Marco van Basten, najlepsi piłkarze europejscy ostatnich lat. Pierwszą bramkę strzelił Gullit, następnie van Basten, trzecią Gullit i czwartą, na krótko po wznowieniu gry po przerwie, van Basten.

DRUŻYNA
OKOŃSKIEGO
MISTRZEM GRECJI

AEK Ateny, grecka drużyna I-ligowa, w której gra Mirosław Okoński wygrała 1:0 z Olympiakosem Pireus zapewniając sobie na I kolejkę przed zakończeniem rozgrywek tytuł mistrza Grecji.

Drużyna AEK Ateny ostatni raz była mistrzem kraju przed 10 laty. Okoński wyraził życzenie powrotu do Bundesligi, ale podczas całych rozgrywek grał świetnie i kierownictwo AEK chce go zatrzymać w Atenach.

POLSKA TRAGEDIA
NA MOUNT EVEREST

Pięciu himalaistów polskich poniosło śmierć w czasie wyprawy na najwyższą górę świata - Mount Everest. Na obóz III wyprawy zeszła w piątek 26 maja lawina. Zginęli na miejscu: Andrzej Zygmunt Heinrich, Mirosław Dąsal, Mirosław Gardzielewski i Wacław Otręba. Nazajutrz na skutek odniesionych obrażeń zmarł kierownik wyprawy Eugeniusz Chrobak. Szósty Polak uczestnik wyprawy Andrzej Marciniak znajduje się w obozie I ze złamanymi żebrami. Jest on w kontakcie radiowym z innymi uczestnikami 19-osobowej międzynarodowej wyprawy, ale ze względu na trudne warunki pogodowe do 30 maja nie udało się do niego dotrzeć. W środę 24 maja Eugeniusz Chrobak i Andrzej Marciniak stanęli na szczycie Mount Everestu wchodząc na zachodnią granią.

OLD MILL PONTIAC • BUICK LTD.

2500 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONT. M6S 1R7 / TEL. 766-2443

Do naszych Klientów i Przyjaciół w Toronto:

Już ponad 30 lat OLD MILL PONTIAC BUICK LTD. jest częścią społeczności zachodniego Toronto. Nasz Klient - nasz Pan, ale nie tylko Klientom służymy pomocną dłonią; nasi przyjaciele też mogą na nas liczyć i dlatego otwieramy drzwi dla Ciebie także.

Aktualnie okazuje się, że nasze parkingi pękają w szwach. Zarówno od używanych jak i nowych samochodów. Dlatego zdecydowaliśmy się zorganizować dwudniową wyprzedaż specjalnie dla Ciebie, dla naszych Przyjaciół i Klientów.

Ogółem wystawiamy 550 samochodów osobowych i ciężarówek z cenami umieszczonymi w widocznym miejscu każdego pojazdu.

Doradca finansowy będzie na miejscu, żeby Ci doradzić i oszacować upatrzone przez Ciebie auto.

TYLKO 2 DNI: PIĄTEK I SOBOTA - 2 i 3 CZERWCA 1989 ROKU OD 8 RANO.
KTO PIERWSZY TEN LEPSZY.

Zarówno nowe jak i używane pojazdy będą wyceniane poniżej wartości rynkowej. Przyjdź i przekonaj się sam!

Nasza wyprzedaż jest dla Przyjaciół i Klientów: żadnych kantów, żadnych ukrytych dodatków. Cena kupna jest ceną sprzedaży umieszczona na pojeździe.

Pamiętaj - tylko 2 dni - piątek i sobota - 2 i 3 czerwca 1989 - masz szansę nabyć następne auto po tak okazyjnej cenie.

TORONTO'S FIRST CHOICE IS OLD MILL -
sprzedajemy najwięcej Pontiaców, Buicków i ciężarówek GMC
wśród innych punktów General Motors w Toronto.
A także mamy największą liczbę zadowolonych Klientów.
DO ZOBACZENIA!

DAREK ZIELIŃSKI
SALES REPRESENTATIVE
TEL. 766 - 2443

P.S. Przy zakupie nowych: Buick Real, Pontiac Grand Prix, Buick Lesabre i Pontiac Bonneville oferujemy oprocentowanie 9.9.

ROZMOWA Z DANUTĄ RINN

Dokończenie ze str. 15

miała tyle humoru i dystansu do życia, to... pewnie by mnie już nie było.

Echo: A tymczasem wymyśliła sobie pani doskonały sposób na tę rzeczywistość...

D.R.: To nie było proste, przejść z tych, jak to nazywam "przytupywań wdzięcznych po estradzie", do tego, co śpiewam teraz. Chciałam najpierw zrobić przegląd piosenki politycznej od "Siekiera-motyka", ale jakoś zabrakło zapału. Wreszcie poprosiłam Ernesta Bryllę, żeby mi napisał coś takiego o polskiej babie, co to się "tyrpie" teraz z tym wszystkim; trochę biednej, trochę wkurzonej, że lą w oku, ale nie dającej się. No i napisał i powstał z tego piękny program.

Echo: który chyba bardzo przystaje do pani osobowości?

D.R.: Oczywiście. Właśnie o coś takiego mi chodziło. Wprowadzić element zabawy, pożartować (również z siebie), ale też pokazać to, co jest głęboko w środku - duszę po prostu. Nasza

Zdjęcie Piotra Kłoska

polską duszę i naszą polską specyfikę. Przecież nawet muzyka Korczy do "Skrzynki" jest napisana "po polsku". Dźwięczy tam "Rozmaryn", "Wojenko, wojenko"... Ta piosenka od początku jakby kandydowała do hymnu. Zawsze były po niej brawa na stojąco...

Echo: A więc od popularnych przebojów po repertuar prawie narodowy!

D.R.: No, może nie tak dosłownie. Fakt, że za czasów Gierka byłam dosyć popularną tzn. artystką estradową, ale w momencie, gdy chciano mi rozkazywać, powiedziałam: "nie!". To chyba normalny odruch. Zresztą nigdy nie miałam tzw. "poślizgów". Pochodzę z rodziny Ak-owskiej, do ZMP nigdy nie należałam. Mama zawsze wrzucała do pieca deklaracje, które mi wciskano w szkole.

Echo: Śpiewała pani modlitwę do "Anioła Stróża"... O co trzeba prosić w tym momencie?

D.R.: Myślę, że o to, żeby nie przeszkadzano, żeby nie było tej walki podjazdowej. Mówiąc obrazowo: spróbujmy sobie tę poduszkę tak ułożyć pod głowę, żeby się dało na niej spać. No i miejmy nadzieję. Jest taki tekst A. Jareckiego: "Jeśli nie lepiej niech będzie inaczej. Choć beznadzieja usta nam zakleja, bez prawa głosu ciągle się kołaczę nadzieją, nadzieją, nadzieją..."

Echo: Świetni autorzy piszą dla pani piosenki. Czy ma pani może jakieś nowe teksty, jeszcze nie znane publiczności?

D.R.: Mam! E. Bryll napisał dla mnie coś bardzo naczasie: "Boże daj odsapnąć chociaż chwilę". Tylko że paru kompozytorów przymierzało się do tego i już modlitwy im chodziły po głowie. A ja chcę, żeby to był rockowy numer. I będzie!

Echo: Życzymy powodzenia!
GRAŻYNA FARMUS
EWA CHWOJKO

własnego chowu, czy też kupione w sklepie należy zawsze starannie umyć i odrzucić zewnętrzne liście. Staramy się unikać jedzenia i picia produktów z puszek lutowanych ołowiem. Wszelkie polewane glazurą naczynia ceramiczne są podejrzane, gdyż glazura mogła być przygotowana z dodatkiem soli ołowiu. Nigdy nie należy w takich naczyniach przechowywać jedzenia, szczególnie pokarmów kwaśnych! Glazura ceramiczna bywa również źródłem zatrucia artystów i hobbystów wypalających naczynia gliniane, o ile piec do wypalania znajduje się w źle wentylowanym pomieszczeniu. Polewy ceramiczne, oprócz ołowiu często zawierają inne szkodliwe związki - sole tytanu, litu i uranu. Kanadyjskie przepisy wymagają umieszczenia odpowiednich ostrzeżeń na farbach lub naczyniach zawierających ołów, ale kontrola celna nie jest w stanie zatrzymać wszystkich importowanych z zagranicy potencjalnie trujących przedmiotów i farb. Stare, antyczne sztuczki i naczynia "cynowe", odlane są najczęściej z stopu cyny i ołowiu (tzw. pewter). Mogą służyć do ozdoby mieszkania, ale nigdy do użytku w kuchni!

MINISTRY OF ENVIRONMENT POMAGA

Jeżeli podejrzewamy, że woda w domu wyposażonym w stare rury ołowiane jest skażona ołowiem, że farba, którą mamy zamiar zdrapywać przy użyciu palnika zawiera związki ołowiu, lub jeżeli planujemy założyć ogródek warzywny przy domu w dzielnicy przemysłowej lub w pobliżu dużej autostrady - warto zwrócić się o poradę do Ministry of Environment. W razie podejrzenia o zatrucie ołowiem, należy bezzwłocznie skontaktować się z lekarzem, który zarządzi odpowiednie badania i skontaktuje ze specjalistą. Powinniśmy wywierać nacisk na polityków, aby możliwie najszybciej wydany został zakaz używania ołowiu do lutowania puszek i jako domieszki do benzyny.

Digested with permission from Health News, a bimonthly publication from the University of Toronto, Faculty of Medicine. Subscriptions and back issues are available by writing to Health News, Medical Sciences Building, University of Toronto, M5S 1A8.

PANI NINA ODPOWIADA PYSKATE WNUCZĘTA

Pani Krystyna, z wizytą w Mississauga, jest przerażona gwałtowną zmianą w zachowaniu wnuków. Twierdzi, że stały się one samolubne, pyskate, już nie proszą tylko żądają, są niegrzeczne, krzykliwe i zupełnie utraciły maniery, o które ona, w Polsce, tak bardzo dbała. A synowa zupełnie nie reaguje. Jakby jej to nie obchodziło. Pani Krystyna zapytuje, czy to jest taki przyjęty zwyczaj wychowywania dzieci w Ameryce, bo ona to już w innych domach również zaobserwowała. I że bardzo się martwi o przyszłość swoich wnuków.

Pani Krystyno! Zapewniam Panią, że nie we wszystkich domach dzieci są pepkiem świata i mają ostatnie słowo. I nie wszędzie dzieci są źle wychowane. Tylko tam gdzie są problemy. A tych jest, niestety, mnóstwo. Na przykład, na tym kontynencie 40% dzieci wychowuje się z pojedynczym rodzicem. Taka samotna matka często chce zrekompen-

sować dziecku brak ojca i aby je "uszczęśliwić" pozwala na wszystko. I stąd faktycznie jest dużo niewychowanych dzieci. Młodzi rodzice często obawiają się, że stosując dyscyplinę lub karę za wykroczenia, tracą na popularności w oczach dziecka. Często-gęsto są zaniepokojeni z powodu codziennej pracy, aby użerać się ze szczeniakiem i idą po linii najmniejszego oporu, zezwalając na coś czego po chwili już żałują. A dziecko - wiadomo, pokaż mu mały palec, weźmie całą rękę. Szkoda w tym wielka, że ci sami młodzi ludzie na ogół nie widzą, że dyscyplina jest swoistym wyrazem miłości, że mówi ona dziecku, że ktoś o nie dba, że może się czuć bezpiecznie, bo ktoś stale nad nim czuwa. Lekcja wychowania i manier jest lokatą kapitału życiowego, która za kilka, czy kilkanaście lat stokrotnie wypłaci procenty. Ale młodzi o tym nie myślą. A szkoda! Niech Pani nawet nie próbuje rozmawiać na ten temat z synem. Stworzy to niepotrzebne kwasy i zepsuje atmosferę w domu. Jego życie, jego dzieci. Bez względu, co Pani o tym sądzi. Życzę miłego pobytu i szczęśliwego powrotu.

Już w lipcu ukaże się
nowe wydanie

POLSKIEGO PRZEWODNIKA HANDLOWEGO.

Aby zamieścić w nim swoje ogłoszenie proszę dzwonić:

536 - 6638

lub przyjdź osobiście.

**Adres: 251 Sorauren Ave. # 204
TORONTO**

(jedna ulica na wsch. od Roncesvalles)

**Ostateczny termin zgłoszeń:
15 czerwca**

**Polski Przewodnik
Handlowy
to najsukcesowniejsza
forma reklamy na rynku
polonijnym.**

**40 tys. bezpłatnych
egzemplarzy.**

**NIECH I CIEBIE
W NIM NIE ZABRAKNIE!**

OGŁOSZENIA

DENTYSTYCZNE PROTEZY

**NOWE • NAPRAWY
URSULA I.
BAUMAN, D.T.**
przyjmuje codziennie i w soboty
4 Wall St.
(Highway 401 i Weston Rd)
Tel. (416) 245-7168

dr Maria Raczyńska

Lekarz rodzinny
Family Physician
z długoletnim
doświadczeniem
2000 Credit Valley Rd.
suite 506
MISSISSAUGA, Ont.
Tel. (416) 828-4812

CHCESZ POZNAĆ

swoją przyszłość,
masz problem, nie wiesz
jak go rozwiązać?
Może pomoże Ci
w tym wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

HOROSKOPY - PORADY ASTROLOGICZNE

Charakterystyka
osobowości, dobór
partnera, prognozowanie
przyszłości.
Porady prowadzone przez
astrologów z wieloletnią
praktyką
TEL. 925 - 7974

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA

lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do
piątku od 13 do 19:30.
w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne,
renowacje łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

PERFECT FLOORS

Układanie, cyklinowanie,
bejcowanie i lakierowanie
oraz drobne naprawy
wszystkich rodzajów
podłóg drewnianych.
Ceny przystępne,
wycena za darmo.
TEL. 663 - 4084

**WRÓŻE
Z KART
822 - 0442
Kasia**

PERSONALNE KONTO CZEKOWE

- ✓ Wygoda
- ✓ Idealna kontrola budżetu

- miesięczne zestawienie wpłat i wypłat
- zwrot skasowanych czeków
- 25 darmowych czeków przy otwarciu konta
- możliwa ciągłość kredytu

**WSZYSTKO W RAMACH
JEDNEGO KONTA**

**Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza**

220 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2L7
Telephone: 537-2181

12 Denison Avenue
Toronto, Ontario M5T 2M4
Telephone: 863-0996

2987 Bloor Street West
Toronto, Ontario M8X 1C1
Telephone: 236-1225

2661 Kingston Road
Scarborough, Ontario M1M 1M3
Telephone: 266-9024

4260 Cawthra Road
Mississauga, Ontario L4Z 1V8
Telephone: 848-4303

56 Shanley Street
Kitchener, Ontario N2H 5N9
Telephone: 745-6393

11 Traynor Avenue
Kitchener, Ontario N2C 1W1
Telephone: 893-4471

180 Wyndham Street, North
Guelph, Ontario N1H 4E8
Telephone: 837-1077

411 Olive Avenue
Oshawa, Ontario L1H 2P9
Telephone: 432-2200

URGENT CALL OF THE MOST HOLY MOTHER

The Most Holy Mother is calling you because she loves you so much, and perhaps it is your last chance, as our time is almost over. Read Her messages written to you in Her book "Our Lady speaks to her beloved priests".

This book is distributed free of charge. Send your name and address to:

George Kortysz
P.O. Box 332, Station A,
Weston, Ont. M9N 3M7

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie chorób w fazie początkowej zakłócenia biopola.

Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna
NATUROPATHIC CLINIC
HALINA SROCZYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.

Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia

1595 Bloor St. W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

TIPS

**Tomasz Iwanowski
Professional Services**

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2
189B DUFFERIN ST., TORONTO, ONT. M6K 1Y9

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej.

KOPIARKI

MIKROKOMPUTERY

TELEFONY BEZPRZEWODOWE
I SAMOCHODOWE

TELEKOPIARKI

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI

Sytemy alarmowe dla domów prywatnych i firm

Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba) i 532-6070
MISSISSAUGA 890-4766, FAX 890-6092

AUDIOFOX
Cellular telephones

MITSUBISHI

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

SONY

MOTOROLA

CELLULAR

Bell

Cellular

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

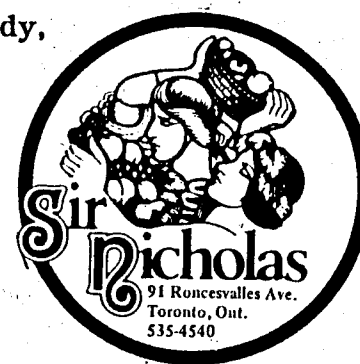
331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodczyce, gazety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

U W A G A

Wszystkie ogłoszenia
przyjmujemy telefonicznie od
czwartku do poniedziałku.

TEL. 747-6034

Znana z urody,
znakomitej
kuchni
i polskiej
gościnności
restauracja

z a p r a s z a
na lunch, obiady, kolacje z dansingiem
i występami.
Własny wybór alkoholi, win i piw.
Sale bankietowe na wszystkie okazje.

Barbara, lat 40
wyk. średnie

Słoneczna dziewczyna

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne

Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert
pań i panów, głównie z
Polski, również z Kanady,
USA i Europy.

Piszcie do nas po Foto-
katalog oraz Informator
załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zestawiać skład paczki.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- *UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września
MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
--- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Grejpfruty	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	-----
--- x 1 kg	Mandarynki*	3.40 =	-----
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	-----
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada mleczna	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	-----
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	-----
--- 1 kg	Chalwa	11.20 =	-----
--- 500 g	Miód - dziki kwiat	2.40 =	-----
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	-----
--- 250 g	Herbata	4.80 =	-----
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	-----
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	-----
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	-----
--- 250 g	Rodzynek	1.60 =	-----
--- 200 g	Figi	2.20 =	-----
--- 200 g	Migdały	2.20 =	-----
--- 200 g	Włóki kokosowe	2.20 =	-----
--- 450 g	Pasta czekl. Nutella	3.20 =	-----
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	-----
--- 1 kg	Polędwica wędzona	14.00 =	-----
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	-----
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	-----
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	-----

Dostawa do domu, ubezpieczenie C\$ 5.50

Załączam Cheque Money Order Total C\$

Nadawca:.....

Odbiorca:.....

Zamówienia: **EUROPAK INTERNATIONAL**

1547 Merivale Road, Station F. Box 5554

OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada

TEL.: (613) 728-4446

jolanta interiors

- żaluzje poziome i pionowe
- wyposażenie kuchni i łazienek
- modne dodatki do mieszkań
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- srebrna biżuteria
- upominki z importu
- zabawki

2368 Bloor Street W., Toronto M6S 1P5
tel. 762-9638 762-9880

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.
Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

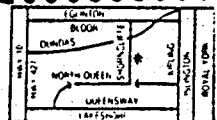
- naprawy powypadkowe • malowanie
 - prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- MIAŁEŚ WYPADEK?**

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.

- Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi
- Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

(SPRING SPECIAL!)

Duża zniżka na kompletne malowanie

(416) 239-7377

zauważ nam

BALTIC HOME RENOVATION

- Malowanie • Renowacje kuchni i łazienek
 - Wykładziny
 - Ścianki działowe
 - Krycie dachów
 - Tynki
- 848 - 9505**

DODGE CHRYSLER COOKSVILLE

Dundas St. E., Mississauga

Finansowanie 6,9%

Samochody nowe 7 lat lub 115.000 km gwarancji i około 100 używanych różnych marek. Zakup, dogodne finansowanie, rejestracja i naprawy na miejscu. Mówimy po polsku! Mnie kupisz także prawie nowe samochody firm: Ford, Toyota, Mazda, Nissan, Volkswagen, GM i inne.

KRZYSZTOF (KRIS) SZAFRANSKI

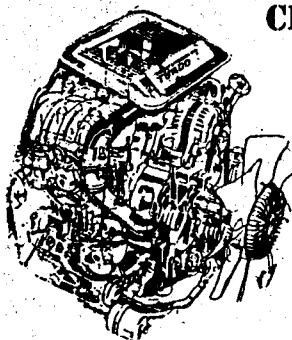
Zanim przyjdiesz - zadzwoń!
BIURO: 279-3031 DOM: 279-1830

KAPITAŁNE NAPRAWY SILNIKÓW

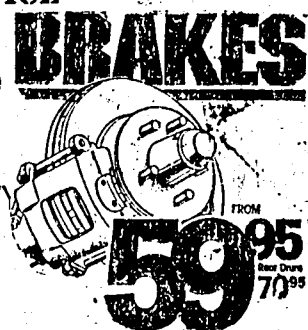
z pełnym zamontowaniem

CRANKSHAFT SERVICE & SUPPLIES LTD.

Wszystkie prace objęte gwarancją
1 roku lub 25,000 km.
KOMPLETNE NAPRAWY
Obsługa krajowych i importowanych samochodów

Stan Ignakiewicz

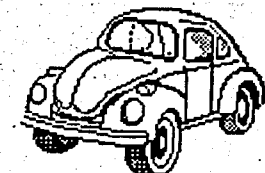

Moe Jabouri

537-2529

483 Dupont Street

537-5857

AUTO DRIVING SCHOOL The Helpful Professionals

Wojtek Antczak

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145

536-5454

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

A & A MOTORS ZAPRASZA

Zaopiekujemy się fachowo i solidnie Twoim samochodem.
NAPRAWIAMY: skrzynie biegów • silniki • hamulce • układ wydechowy • zawieszenia • układ elektryczny • regulacje silników

Zaświadczenia do rejestracji tzw. "CERTYFIKATY"

\$ 49,99

NAPRAWA HAMULCÓW

pród lub tył

Zawiera: toczenie tarcz/bębnowy
wymiana klocków/szczęk ham.

+ części

do końca maja '89

\$ 16.99

WYMIANA OLEJU + FILTRA

smarowanie podłoża \$3.00

do 5 l oleju (Castrol XLR, Quaker State, Valvoline)

do końca maja '89

1541 The Queensway, Toronto, tel. 252-0226

ONTARIO CHRYSLER LTD.

5280 Dixie Rd. (Dixie i 401), Mississauga L4W2A7

**Największy salon samochodowy
w Kanadzie podaje specjalny komunikat:**

Wyprzedaż samochodów nowych i używanych dla osób które:

- są niedawno w Kanadzie • poprzednio zbankrutowały • z jakichkolwiek powodów bank odmówił im pożyczki

Po bliższe informacje proszę dzwonić:

625 - 8801

PROSIĆ MARKA ZDANOWSKIEGO

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING

832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

Nowe samochody 1988 posiadają 6-letnią gwarancję lub 100 tys. km na mechanizm napędowy (power train) oraz gwarancję antykorozyjną na 6 lat lub 160 tys. km, 9.9% finansowanie

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, zniżki na poczekaniu, sprzedaż i pożyczkę, polecenie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osoba opiekująca ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

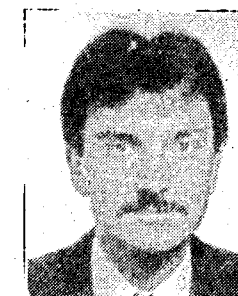
Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: 964-3211 lub do domu: 731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

**PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu!
DO ZOBACZENIA!**

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Turbo od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
 - Konserwacja przeciwkorozyjna
 - Większość napraw w 30 minut
- 251-2203, po polsku 274-8229**
Throway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

UBEZPIECZENIA

DO YOU KNOW?

- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Halina Baranowska MA, A.I.L.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

Tel. bs. 622-1115

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

NEW YORK LIFE INSURANCE CO. FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA

Life Insurance (na życie) • Disability (chorobowe) •
Mortgage (hipoteczne) • Business (handlowe) • RRSP •
Annuity (emerytury) • Ubezpieczenia dla odwiedzających
SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO

ANDRZEJ KRYSIAK

Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro: 226-5515 dom: 858-0129

WYCIECZKI

ZAPROSZENIA - \$ 40.00

WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -

100 dni TYLKO \$ 135.00

BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie na sumy złożone w Kasie
pon.-środa: 10-15
czwartek i piątek: 10-20

Lech Prusiński NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.

Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.

Biuro prowadzone przez byłego kierownika polskiego programu w Departamencie Imigracji
LINDA LEVER

Associates Inc.
86 Parliament St.
TORONTO, Ont.
M5A 2Y6

(416) 866 - 7996

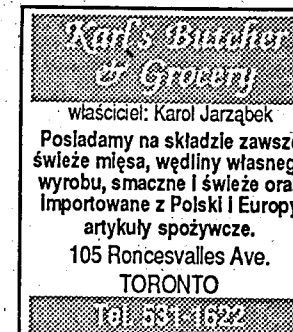
po polsku

(416) 532 - 4065

ANKA & PETER

2374 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
Tel. 769-4488
Zdjęcia i portrety na różne okazje

właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO
TEL. 531-1522

Zmywarki, pralki, suszarki, automatyczne otwieracze garaży, etc.
ANDRZEJ
TEL. 269-7739
24 godziny

FIRST CHOICE LEATHERS LTD.

były Camel Imports Limited

Wielka wiosenna wyprzedaż
WYROBÓW SKÓRZANYCH

Nowy adres: 127 Spadina tel. 340-9564

oraz LEATHER SHOWROOM

141 Spadina tel. 340-1507

- spódnice zamszowe od 29.00
- spodnie skórzane od 99.00
- kurtki-lamskin od 199.00
- sukienki ze skóry od 349.00

VIDEO Z POLSKI

TAŚMY ORYGINALNIE NAGRANE W SYSTEMIE AMERYKAŃSKIM NTSC GOTOWE DO NATYCHMIASTOWEGO ODTWARZANIA W KANADZIE I USA

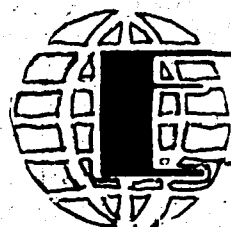
VIDEO LIST — \$49.99

(416) 769-7868

VIDEO ŚLUB - \$74.99 (extra kopia w systemie polskim SECAM - \$25)
VIDEO NOSTALGIA - \$74.99 (jedna miejscowość 10 miejsc)
VIDEO NOSTALGIA - \$99.99 (dwie miejscowości 10 miejsc)

TAŚMY VHS - 60 MIN.
KOSZT TAŚMY I PRZESYŁKI WŁICZONY
TAX (FED. & PROV.) EXTRA

VIDEO INTERNATIONAL POSTAL STATION * 66 Oakmount Rd. Ste. 1211 Toronto, Ont. M6P 2M8

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KULAK

BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski
i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France
i innymi

PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA

Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIECZKI po przystępnych cenach (Hawaje,
Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)

Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski

UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące
Załatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE

AKTA NOTARIALNE, legalizacje, tłumaczenia

Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody —
szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

FUR of CANADA
Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.

Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperacje
czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 349-7871

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm
europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin
i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie
Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

FIRMA PRZEWOZOWA

"TORONTO"

przewozi na trasie MONTREAL-TORONTO-MONTREAL.
Nasze mikrobusy wyposażone w TV, VIDEO, STEREO, klimatyzację,
rozkładane i obrotowe fotele zapewnią pełen relaks i wypoczynek
podczas jazdy. Dowozimy pasażerów pod wskazany adres w
Toronto i okolicy, pomagamy przenosić bagaże, podczas podróży
gwarantujemy zimne i ciepłe napoje oraz przekąski dla głodnych.

NOWOŚĆ! Możliwość rozmowy telefonicznej z Waszymi

bliskimi podczas podróży.

ZADZWOŃCIE 767-8647; 762-3670 - 580-3630

BATORY

PRZEWÓZ

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Luksusowe mikrobusy z klimatyzacją i telewizją

Nieodpłatny posiłek, kawa, napoje chłodzące

Dla emerytów i dzieci zniżka

Inne zniżki drogą losowania

NIE SZUKAJ WIĘC INNEGO

WYBIERZ BATOREGO!

281-9330

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia
osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Jedyna firma przewozowa

posiadająca 2 samochody.

Czas zabierania i rozwożenia o połowę krótszy.

Obsługujemy również trasę na zachód od
Toronto, wzdłuż 401 do London.

TEL. 247 - 0817 lub 421 - 3591

PRZEWÓZ PASAŻERÓW

TORONTO - MONTREAL -
TORONTO

MIRAPOL-URAND

CORPORATION

• Serwis pod dom • Bezpłatny
posiłek • Bezpłatna rezerwacja
biletów LOT • Zniżka za przewóz
dla rodzin i emerytów • Firma
rejestrowana i ubezpieczona
• NAJNIŻSZE CENY

TEL. 566 - 1679

FIRMA PRZEWOZOWA NEPTUN

Przewóz osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Oferujemy: • pomoc w przenoszeniu bagażu •
serwis pod dom •

komfortowe mikrobusy • konkurencyjne ceny •
bezpłatny posiłek z kawą i napojami chłodzącymi
OBSŁUGUJEMY półwysep Niagara, Cambridge,
London.

ZNIŻKA dla rodzin, emerytów i dzieci.

TEL. (416) 245 - 2306;

VENUS

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Komfortowe mikrobusy • posiłki, napoje • TV,
video, klimatyzacja • serwis pod dom • wszelka pomoc
• rezerwacje, ubezpieczenia •

Najniższe ceny, zniżki dla rodziny i dzieci

252-0722 lub 897 - 8981

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską
dla Polonii i o Polonii.

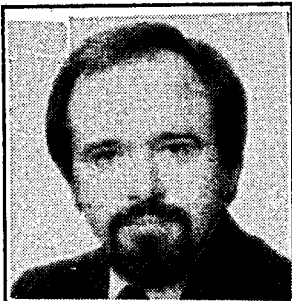
- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności
środowiska polonijnego w Toronto,
Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki
i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOLO-KULAK

ASSOCIATE BROKER

biuro: 259-9231 dom: 626-0532

Riverside/Bloor - 5-sypialniowy, stylowy dom w ekskluzywnej dzielnicy, cena \$ 1,460,000.

Dundas/Dixie - ładne 2-sypialniowe condo. Parkiet, balkon. Cena \$129,800.

Lafontaine - duża parcela na cottage. Cena \$ 49,900.

Bloor/Dixie - 3-sypialniowy townhouse, blisko do szkół i komunikacji, cena \$ 167,900.

PIOTR POBOJEWSKI

Tel. biuro: 743-7722

dom: 890-2145

- **Północne Etobicoke** - ładny, 3-sypialniowy townhouse przy parku i rzeczce (tak jak dom). Cena wyw. tylko \$ 151,900.
- **Weston Rd./Finch** - przepiękny wolno stojący bungalow, duża parcela i basement, garaż, prywatny zajazd. Cena wyw. \$294,900.
- **Bliska Mississauga (Dundas/Tomken)** - ładny 6-pokojowy townhouse, blisko do wszystkiego. Cena wyw. tylko \$ 142,500.
- **Bloor/Cawthra** - przepiękny 3-sypialniowy townhouse plus wykończony basement z możliwością wynajmowania, garaż, prywatny zajazd, właściciel zostawia piec, lodówkę, pralkę, suszarkę, b.dobre finansowanie. Cena wyw. \$ 186,900.
- **Fern/Roncesvalles Ave.** - 3-apartamentowy ładny dom z oddzielnymi wejściami, 3 kuchnie, 3 łazienki, może być wynajmowany i oddzielne mieszkanie dla właściciela. Cena wyw. \$ 319,900.
- **Cobourg** (1 godzina jazdy od Toronto) - 70-akrowa farma z lisami, domem, sprzętem, pięknym widokiem na jezioro Ontario. Cena wyw. \$249,900.
- **Południowe Etobicoke** - bardzo ładny, duży 4-apartamentowy budynek, b. duży dochód. Cena wyw. \$ 419,000.
- **Eglinton/Cawthra** - przepiękny 2-letni dom, garaż, prywatny zajazd, b. ładna okolica i b. dobre finansowanie. Cena wyw. \$ 229,900.

Elite Realty Ltd., Realtor

ANNA SKÓRA

Sales representative

(416) 449 - SOLD

449 - 7653

- **Morningside/Ellesmere** - 4-sypialniowy, wolno stojący dom, podwójny garaż, pralnia i pokój wypoczynkowy z kominkiem na parterze, duża kuchnia, kilka minut do 401, cena \$ 314,000.
- **Victoria Park/St. Clair** - pięknie położony, wolno stojący dom do remontu, tylko \$ 209,700.
- **Midland/Eglinton** - 2-sypialniowe, całkowicie odnowione condo, wspaniała lokalizacja, \$159,700.
- **1-sypialniowe condo przy stacji metra**, super okazja tylko \$129,900.
- **Sheppard/Warden** - 3-sypialniowe condo w dobrze utrzymanym budynku, dużo szaf, duże łazienki, cena \$ 189,700.
- **McCowan/Mc Nicoll "Freehold townhouse"** - 3 sypialnie, wyjście z wykończonej piwnicy na ogród, garaż, cena \$ 224,700.

AGATA LIS

KUPNO • SPRZEDAŻ •
WYCENA NIERUCHOMOŚCI

TEL.biuro: 537-343; dom: 747-9883

- **Westminster** - trzy oddzielne apartamenty w dużym, ładnym domu. Bardzo blisko Roncesvalles. Podwójny garaż. Doskonała okazja na inwestycję. Cena \$ 495,900.
- **Fern Ave.** - świetny dom do przerobienia na dwa apartamenty. Podwójny garaż. Cena \$ 239,000.

Marek Urbaniak

Sales Representative

Biuro: 763 - 5161

Dom: 763 - 2415

- \$ 309,900 - Etobicoke, duży 3-sypialniowy bungalow, z osobnym apartamentem w piwnicy, duża łota.
- \$ 289 900 - Etobicoke południowe, wolno stojący, dwupiętrowy z cegły, 3 sypialnie, 3 łazienki, 2 kuchnie, doskonała inwestycja.
- \$ 219,900 - Lakeshore Parklawn, bungalow, cegła, osobne wejście do piwnicy. Możliwość budowy apartamentu.
- \$ 219,900 - Brampton - 4 sypialnie, backsplit, duża działka 50 x 100.
- \$ 218,900 - Brampton - 4 sypialnie, backsplit, duża działka 50 x 100.
- \$ 188,500 - Mississauga, Bloor i Cawthra - bardzo ładny townhouse, 3 sypialnie, duży. Do nabycia od zaraz. Można przejąć hipotekę.

247-7884;

dom. 249-2958

Dzidka Skretekowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem kupnem i sprzedażą nieruchomości

- **Dundas - Prince Edward** - połówka 2-piętrowa, 3-sypialniowa, 2 łazienki, nowa kuchnia, garaż, do objęcia od zaraz.
- **Mississauga** - połówka 2-piętrowa, 4-sypialniowa, klimatyzacja, garaż. Cena \$225,000.
- **Britannia - Farms Tead** - TYLKO \$210 tys., 2-piętrowy, 3-sypialniowy, 2 łazienki, wykończona piwnica, garaż.
- **Etobicoke** - condo 3-sypialniowe, 2 łazienki, sala gimnastyczna, sauna, tennis court, 5 minut do metra.

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

codziennie od 10⁰⁰ do 2⁰⁰ po poł. i od 7⁰⁰ do 9⁰⁰ wic. z.
soboty od 10⁰⁰ do 12⁰⁰ po poł.

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe...	7 3/4% rocznie
(minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	9 3/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty...	11 1/4% rocznie
1-roczone certyfikaty (min.\$ 50.000)...	11 1/4% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-roczone Term Deposit (min.\$ 10.000) ...	11 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	17 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne...	14 1/4% rocznie
(\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	
Line of Credit	11% rocznie
OHOSP	18 1/4% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

4195 Dundas St. W.

Toronto, Ont. M8X 1Y4

Mark Gorlewski

M.Sc., M.B.A., P.Eng.

Bus. 231-0600 Res. 769-9440

SPRZEDAŻ I KUPNO NIERUCHOMOŚCI

RESIDENTIAL Y COMMERCIAL Y INDUSTRIAL Y
MORTGAGES Y INVESTMENTS Y APPRAISALS

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

HENRY

A.RASTON

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022

1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

TROSKA O KLIENTA NASZĄ DEWIZĄ

Telefon 532 - 4444

Główne biuro

217 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ont. M6R 2L6

SŁUŻYMY CI

NASZYM

DOŚWIADCZENIEM

Jeśli zamierzasz kupić lub
sprzedać posiadłość
w Ontario, czy to dla siebie,
czy jako inwestycję, czy to
obiekt przemysłowy, farmę,
domek letniskowy, motel -
pensjonat itd.
zwróć się do nas
w celu dokonania bezpłatnej
wyceny...

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem
domów, interesów
i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK

Tel. biuro: 536-5000

dom: 247-2658

- **Roncesvalles Ave.** - murowana połówka, 3 sypialnie, 2 kuchnie, 2 łazienki, 2 osobne wejścia.. Rewelacyjna cena \$ 239,000
- **Roncesvalles Ave./Fern** - murowany dom z garażem, możliwość przerobienia do wynajmowania, tylko \$ 245,000
- **Bloor/Jane** - wolno stojący z osobnym apartamentem w piwnicy, prywatny zajazd. Cena \$ 319,000
- **Bloor/Dundas** - wolno stojący, 3 osobne apart., prywatny zajazd, podwójny garaż. TYLKO \$ 269,000.
- **Jane/Eglinton Ave.** - 3-piętrowy dom z prywatnym zajazdem, ulokowany na działce 29 x 149, 2-syp. mieszkanie w piwnicy + 7 pomieszczeń na górnych piętrach. Cena \$ 289,000
- **Royal York/Eglinton** - 1-sypialniowe Co.op. apart. w czystym budynku, z południowym widokiem. Tylko \$125,000 do objęcia natychmiast.

PANI w średnim wieku mająca SIN poszukuje pracy na ranną zmianę. Tel. 453-0490

81-83
POSZUKUJĘ kulturalnej pani, która chętnie zaopiekowałaby się moim 5-miesięcznym synem od 1 lipca u siebie w domu w godzinach 7.30 a.m. do 17 w okolicy Square One na Mississauga. Referencje mile widziane. Tel. 276-2639

81-83
OTRZEBNA dochodząca opiekunka do dziecka o różnych porach. Yonge & Eglinton. Drobna znajomość angielskiego wymagana. Tel. 485-0022

POMAGAM nowo przybyłym w języku angielskim. Tel. 232-1469

82-84
DWIE Polki podejmą każdą pracę w weekendy. Tel. 625-7616

82-84
NOWO przybyła z Polski młoda, odpowiedzialna kobieta poszukuje pracy od zaraz. Z wykształcenia nauczycielka. Tel. 625-7616

82-84
DWÓCH Polaków podejmie każdą pracę w weekendy. Tel. 625-7616

82-84
POSZUKUJĘ pracy na weekendy, może bysprzątanie i bankiety. Tel. 566-8826

82-84
MURARZ z Polski posiadający SIN szuka pracy. Tel. 754-8958

82-84
PRZYJMĘ do pracy tynkarzy z SIN. Tel. 640-5781

82-84
POTRZEBNA baby sitter mówiąca po rosyjsku tylko na weekendy i mieszkająca w North York. Tel. 633-8543 Marina

82-84
WETERYNARZ z Polski szuka jakiegokolwiek pracy. Tel. 252-1383

82-84
POTRZEBNY doświadczony operator kamery video do nakręcania filmu przyrodniczego. Tel. 531-7026 o każdej porze

82-84
POWAŻNA pani podejmie każdą pracę nie wymagającą znajomości angielskiego. Tel. 248-4194 wiecz.

82-84
BABCIA z doświadczeniem zaopiekuje się dzieckiem w swoim domu. Dundas - Winston Churchill lub dojeżdżając. Tel. 569-2135

82-84
OPIEKUNKA do dziecka potrzebna, okolica Lakeshore i Mimico. Dzwonić po 16. Tel. 255-4957

82-84
NOWO przybyły, solidny, lat 30 przyjmie każdą pracę. Proszę dzwonić 569-2135 Andrzej.

82-84
ENERGICZNY, młody mężczyzna poszukuje pracy. Tel. 431-3951

82-84
NOWO przybyły mężczyzna oczekujący a pobyty stały poszukuje jakiegokolwiek pracy. Tel. 255-0607

82-84
POLKA w średnim wieku z kanadyjskim doświadczeniem podejmie się sprzątanía domów i apartamentów. Proszę dzwonić wieczorem 622-3702 Teresa

82-84
POTRZEBNA pomoc domowa z zamieszkaniem. Słaba znajomość angielskiego konieczna. Dobra płaca. Referencje potrzebne. Tel. 781-2556

82-84
LEKARZ weterynarii z Polski, młody, podejmie pracę związaną z wyuczonym zawodem lub inną. Tel. 439-2191 lub 794-0480 Ryszard

82-84
POTRZEBNY kierowca z kat. A. Tel. 566-0819

82-84
PRACA dla dystrybutorów. Rodzaj towaru do wyboru. Montreal, tel. (514) 931-2240 P.O. Box 2, St. Henri H4C 3J7

82-84
POTRZEBNA opiekunka do dzieci z zamieszkaniem. Tel. 626-7938

OGŁOSZENIA O PRACY

Zamieszczamy 3-krotnie bezpłatnie.

Proszę dzwonić od czwartku do

poniedziałku. TEL. 747-6034

POMÓŻ POLAKOWI ZNALEŹĆ PRACĘ

ZGŁOŚ WOLNE MIEJSKA

81-83
CIEŚLE oraz stolarze z kanadyjskim doświadczeniem do prac remontowych i budowlanych. Dzwonić wieczorem w g. 8-10 Adam. Tel. 421-7027

81-83
MĘŻCZYZNA przyjmie każdą pracę. Tel. 252-0206 prosić Zygmunta

81-83
MŁODY mężczyzna podejmie każdą pracę. Tel. 767-0183

81-83
POTRZEBNA kobieta do opieki nad dzieckiem w okolicy Etobicoke oraz lekkiej pracy domowej. Dzwonić po godz. 5. Tel. 231-2339

81-83
DOCHODZĄCA opiekunka do 1,5-letniego dziecka w okolicy Finch i Bathurst. Bez gotowania. Raz w tygodniu sprzątanie. Nie musi znać angielskiego. Tel. 736-1811

81-83
ELEKTRYK lat 45 oczekujący na pobyty stały znający angielski szuka pracy. Tel. 398-3811

81-83
ASYSTENT (asystentka) do gabinetu lekarskiego potrzebny od zaraz na 2-3 dni w tygodniu. Dobra pozycja dla osoby z medycznym wykształceniem lub pielęgniarstwa. Podanie z krótkim życiorysem proszę wysłać na Dr. Modzelewski, 3830 Finch Ave. E. # suite 309, Scarborough, Ont. M1T 3T6.

81-83
JEŻELI spełniasz poniższe warunki: Posiadasz SIN, stałą pracę, kartę kredytową, oraz dysponujesz kilkoma wolnymi godzinami w ciągu tygodnia, masz szansę wstąpić do naszej firmy i zarobić dobre pieniądze. Nie musisz nic sprzedawać. Tel. 766-3210

81-83
LUDZIE do pracy na budowie potrzebni. Wymagany podstawowy angielski. Adam, tel. 421-7027 od 8 do 10 wiecz.

81-83
POTRZEBNA opiekunka do 1-letniego dziecka Bloor-Dixie, tel. 238-6700

Misjonarze Oblaci i parafia

Św. Maksymiliana Kolbe zapraszają na

święcenia kapłańskie, które z rąk ks. biskupa

Henri Goudreaułt omi, ordynariusza Labradoru,

otrzyma

ks. Waldemar PUCHALA omi w piątek dnia 2 czerwca br.

o godz. 7 wiecz. w kościele św. Maksymiliana Kolbe

4260 Cawthra Rd. Mississauga. Msza primicyjna odbędzie się w tym samym kościele

w niedzielę 4 czerwca o g. 12:45

81-83
DUFFERIN Gate Restaurant 1204 King Street W. looking for experienced cook. Tel. 534-2238

81-83
TECHNIK dentystyczny 15 lat w zawodzie oczekujący na pobyty stały, mówiący po angielsku podejmie pracę najchętniej w okolicach Scarborough. Tel. 286-6862 wew. 124 prosić Macka

81-83
KOBIETA w średnim wieku przyjmie jakąkolwiek pracę w weekendy. Tel. 536-7244

81-83
PANI w średnim wieku z wizytą w Kanadzie posprząta, pomaluje mieszkanie, uporządkuje ogród, pomoże na farmie, dobre referencje. Tel. 569-2364

81-83
PRACOWNICY do prac budowlano-remontowych potrzebni. Tel. 766-8128

81-83
POTRZEBNE kobiety do pracy przy zbieraniu robaków, dobre zarobki. Okolica Scarborough. Proszę dzwonić Kostas Tourkos 694-5297

81-83
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu lub przyjmę sprzątanie na sobotę. Tel. 255-5843

81-83
POTRZEBNA opiekunka do dwójki dzieci (6 i 3) z zamieszkaniem. Tel. 940-0004

81-83
POTRZEBNA dochodząca kobieta do opieki nad małym dzieckiem od 1 lipca. Okolica Square-One Mississauga. Tel. 276-2639

81-83
OTTAWA - mężczyzna w średnim wieku poszukuje pracy - także chałupniczej. Tel. (613) 820-4792 wiecz.

81-83
POSZUKUJĘ kobiety do sprzątanía, okolica Bathurst i Steeles. Tel. 421-3961

81-83
POTRZEBUJĘ dochodzącą baby sitter do 7 miesięcznego dziecka, Bathurst i Finch. Pożądana znajomość rosyjskiego, angielski niekoniecznie. Tel. 636-3665 po 18

81-83
POTRZEBNY frezzer z praktyką. Tel. 452-0485

81-83
POTRZEBNA pani do dwójki dzieci i pomocy w domu z zamieszkaniem na miejscu w Mississauga. Tel. 823-0548

81-83
POLIGRAF, 10 lat praktyki, znajomość techniki typograficznej i offsetowej, oczekujący na pobyty stały szuka pracy. Tel. 762-3572

81-83
KRAWCOWE do szycia odzieży damskiej. Produkcja taśmowa, 7-9 dol. Tel. 738-0095

81-83
OPIEKUNKA do dziecka potrzebna, okolica Lakeshore i Mimico. Dzwonić po 16. Tel. 255-4957

UDZIELE informacji na temat szkolenia (duże dofinansowanie rządowe) i pracy przy obsłudze komputerów. Data entry. Gwarantowany zarobek - 26 tys. dol. rocznie. Janusz Czura 928-0456

81-83
WIELOLETNIA rutynowana nauczycielka udziela korepetycji z języka angielskiego i francuskiego. North York, blisko kolejki. Tel. 730-9959

81-83
PRZYJEZDZA z Polski poszukuje pracy - opieka nad dzieckiem oraz lekka praca domowa. Okolica Scarborough. Ewentualnie z zamieszkaniem. Tel. 283-7650

81-83
RZĘBIARZ w drewnie szuka pracy w zakładzie mebli stylowych. Tel. 239-0176

81-83
OCZEKUJĄCY na pobyty stały szuka pracy. Tel. 233-2791

81-83
BUDOWLANIEC, lat 37, poszukuje pracy od zaraz. Tel. 259-9109

81-83
KOBIETA w średnim wieku z kanadyjskim doświadczeniem podejmie pracę. Tel. 622-3702 Jadwiga

81-83
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem w swoim domu lub podejmę inną pracę chałupniczą. Mississauga. Cawthra i Lakeshore, lte. 274-9597

81-83
MŁODY, energiczny człowiek z zawodu ślusarz "złota ręka" podejmie pracę przy remontach i naprawach oraz budowach. Czekam na stały pobyty. Tel. 568-0130

81-83
OSOBY do układania płyt gipsowych (drywalls) potrzebne. Proszę dzwonić między 8 a 10 wiecz. Adam. Tel. 421-7071

81-83
NOWO PRZYBYŁA z Polski, odpowiedzialna pani w średnim wieku poszukuje pracy. Zna angielski. Tel. 625-7616

81-83
POLAK, lat 26, mówiący po angielsku, oczekujący na pobyty stały podejmie każdą pracę nocną, wieczorem lub w weekendy, najchętniej w okolicach Scarborough. Tel. 261-5262

81-83
ABSOLWENT wydziału architektury potrzebny do rysowania perspektyw, prac zlecone. Tel. 767-0090

81-83
LIZ CLAIBORNE (CANADA) Limited - potrzebni pracownicy w jednej z produkujących firm ubiorów i akcesoriów sportowych oraz kosmetyków dla kobiet i mężczyzn. Praca dla pickers, shippers, receivers, packers, floor help. Dobra płaca na start i wszystkie świadczenia. Przyślij resume bądź zadzwonić: David Kempster, Liz Claiborne (Canada) Limited, 57 Adesso Drive, Concord, Ontario L4K 3C7, tel. (416) 736-8882

81-83
MŁODA kobieta szuka pracy na weekendy. Sprzątanie, opieka nad dzieckiem. Tel. 781-1477 wiecz.

81-83
SAMODZIELNA, dobrze płatna dla mówiących po angielsku, lubiących kontakt z ludźmi. Tel. 536-4094

81-83
POTRZEBNA pani do sprzątanía domu z zamieszkaniem na miejscu. Whitby. Z Toronto dzwonić przez 1, tel. 725-1317

81-83
POTRZEBNA pani do opieki nad dzieckiem i pracy domowej (wolne weekendy) z zamieszkaniem. Richmond Hill, tel. 737-8862

81-83
ORDER Pickers Must be able to write and speak English a bit, 1100 Courtney Drive, unit 5, Teleph. Thursday only 670-7007 Adrian

81-83
PRACUJ dla siebie w domu. Cały lub pół etatu. Nieograniczony zarobek. Po informację pisać: W and G Marketing Company Co. Adres: PO AGINCOURT Box 301 M1S 3B9 załączając zaadresowaną kopertę, znaczek 11 dolara za przygotowanie: wtyki.

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM Pontiac 6000 w idealnym stanie 1987 rok, metalic bleu. Air condition, 39 tys. km. Stereo, magnetofon, cena \$10.900. Tel. 439-9698

SPRZEDAM truck Kenworth 85 z możliwością przejęcia kontraktu. Tel. 566-12-44 po 7 wiecz.

SPRZEDAM nowy luksusowy jacht. 10 metrów długości, zbudowany na zamówienie. Zacumowany w Port Credit. Cena wyw. \$68 tys. Tel. 251-4750, zostaw wiadomość na maszynie.

SPRZEDAM standardowe drzwi aluminiowe oraz deski malowane na półki. Tel. 621-0242

MATRYMONIALNE

JEŻELI słusznie uważasz, że jedynym lekarstwem na Twoją samotność jest kobieta z dalekiej odczyny - mam 40 lat, jestem miła i zaradna, lubię literaturę i czekam na kogoś z kim mogłabym podzielić dobre i złe chwile. EWA

83-85

POSZUKIWANIA

ALFRED PIECHOTA, urodzony 11 stycznia 1955 r. w Paranowie Samodierskim przebywający w Kanadzie od 1982 r. jest poszukiwany przez brata Tadeusza. Wiadomości proszę kierować TEL. (416) 338-3362

82-83

PROSZĄ O SPONSOROWANIE

Nieustannie z całego świata napływają do nas listy emigrantów polskich, proszących o znalezienie sponsora do Kanady. Przekazujemy więc kolejną listę prośb z nadzieją, iż nasi Czytelnicy nie pozostawiają tułających się rodaków bez pomocy.

1) Piotr Jankowski, ur. 14 czerwca 1963 r. w Kamiennej Górze, z zawodu technik elektroniki z rodziną (żona - Irena, pielęgniarka, lat 26 oraz córka Kamilla, lat 2,5 - jeszcze w Polsce); adres: Hein - Hoyer Str. 68, 2000 Hamburg 36, BRD

2) Wdowa, matka dwójki dzieci (13 i 7 lat), lat 36, ekonomistka, chętna do jakiegokolwiek pracy, umiejscowienie: szyć, ucząca się angielskiego: Barbara Dąbrowska, 4362 Bad Kreuzen 9 Gu. Schiefer - Austria

3) Michał Kaczmarek, 33 lata, technik budowlany; adres: 5140 Erkelenz, Pescherstr 27, BDR

4) Lech Władysław (żonaty, dwoje dzieci)

Secstrasse 61, 3224 Mitterbach, Austria

5) 35-letnia stanu wolnego, chętna do zaopiekowania się osobami starszymi lub dziećmi bądź poprowadzenia domu gospodarzy:

Grażyna Osuchowska, 2200 Bokholt-Handredder Hanredder 30-32, BDR

6) Narzeczeni Alicja Augustyn i Dariusz Bochno (Alicja - ur. 24 października 1961, mgr inż. technolog żywności; Dariusz - ur. 17 października 1962 r. we Wrocławiu, mgr fizjoterapii z doświadczeniami zawodowego trenera odnowy biologicznej masażysty); ich adres: 8951 Rieden, Raiffeisenstr. 12, BRD

7) Adam Romcio z żoną i dzieckiem, posiadający niewielkie zasoby finansowe na początek i znający język angielski; adres: Sulburgring 11, 3490 Bad Driburg, BDR

8) Zając Leszek z rodziną (żona i dwoje dzieci) ur. 31 lipca

MIESZKANIA

MAŁŻEŃSTWO pracujące - od dwóch lat w Toronto poszukuje 2-3 bedroom od 1 września. Posiadam referencje. Nagroda. Tel. 237-1383 po 6 wiecz.

JEDNOSPIALNIOWE mieszkanie wynajmę tanio od zaraz. Tel. 626-0035

83-85

DO WYNAJĘCIA pilnie basement z oddzielną kuchnią i łazienką dla samotnych. Zachodnia Mississauga, okolica Dundas i Glen Erin. Dzwonić po 4 po poł. W Weekend cały dzień. Tel. 828-8457

83-85

POKÓJ z używalnością kuchni i łazienki do wynajęcia dla niepalącego mężczyzny. Tel. 536-3799

DWIE młode kobiety poszukują niedrogiego pokoju z używalnością kuchni i łazienki w okolicy Sq One lub Hurontario. Wieczorem możliwość zajęcia się dziećmi lub nauką j. angielskiego. Dzwonić godz. 19-22, prosić Basię lub Hanę. Tel. 453-9051

JASNY basement apartament w cichym domu dla jednej lub dwóch spokojnych i niepalących osób. Okolica Martin Grove i Burnhamptore. Tel. 234-9120 po 17

81-83

POSZUKUJĘ 1- bądź 2-sypialniowego mieszkania w bloku apartamentowym za wynagrodzeniem. Tel. 925-3930

MAŁĄ używaną kasę sklepową elektroniczną (cash register), kupioną za \$3500,00 sprzedam za \$350,00. Tel. 251-4750, zostaw wiadomość na maszynie

PANI w średnim wieku poszukuje mieszkania

TEL. 453-0490

POSZUKUJĘ cottage'u 2-sypialniowego od 1 lipca do 7 sierpnia nad Georgian Bay. Blisko wody, najlepiej z własną plażą.

TEL. 756-2531

DO WYNAJĘCIA świeżo wyremontowany pokój przy ulicy King i Roncesvalles oraz 1-sypialniowe samodzielne mieszkanie przy Queen Str. W. i Ossington. Tel. 363-5805, 533-8256

UCZCIWA pani poszukuje pokoju za pracę domową. Tel. 242-9848 Grażyna

82-84

Jako poseł reprezentuję
wszystkich mieszkańców
rejonu Etobicoke - Lakeshore.

Proszę zwracać się do mnie we wszystkich
sprawach dotyczących federalnego rządu,
a włąć: imigracji, podatków, pracy, kursów
szkoleniowych i in.

PRACUJĘ DLA WAS !

DZWOŃCIE, PISZCIE, PRZYJDŹCIE !

HOUSE OF COMMONS
CANADA

Constituency Office

255-0151

434 Royal York Road
(przy Evans Ave.)

**PATRICK
BOYER**

DRZWI DO MNIE SĄ ZAWSZE OTWARTE

UWAGA! Specjalny dzień przyjęć dla Polaków zamieszkujących w dzielnicy
Etobicoke - Lakeshore. Patrick Boyer i jego asystenci przyjmują osoby mówiące
tylko językiem polskim w każdy pierwszy piątek miesiąca wiecz. w g. od 7 do 9.

Toronto
Tel.: 532-3794

SAVE-O-WAY
PARCEL SERVICE

**DLA WYGODY
KLIENTÓW
OTWIERA
NOWE BIURO**

MISSISSAUGA 720 BURNHAMPTON RD WEST

TEL : 896-2832 FAX : 278 -5993

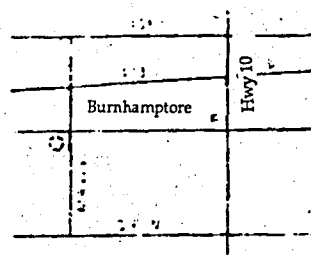
GODZINY OTWARCIA

PON. - PIĄTEK : 11 - 19 • • SOBOTA : 10 - 16

• jesteśmy autoryzowanym delerem PEKAO

- wysyłamy pieniądze na konta • owoce cytrusowe • lekarstwa,
- paczki żywnościowe • samochody • maszyny rolnicze •
- sprzedajemy bilety lotnicze • chartery do Polski •

- załatwiamy zaproszenia i ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
 - kupony Orbisu • słoneczne wakacje w ciepłych krajach
- 331 Roncesvalles Ave.**

PACZKI DO POLSKI

PRZEZ

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

Tel. 537-7914

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

UWAGA HAMILTON I OKOLICE

Lokalni przedstawiciele POLIMEX:

**Acropolis &
Baltic Travel**

1125 King St. E.
Hamilton, Ontario
tel. 545-3365

**Beach Road
Meat Products**

117 Beach Rd.
Hamilton, Ontario
tel. 544-9111

**Europe
Meat Products**

298 Grays Rd.
Stoney Creek, Ontario
tel. 578-1186